AKDENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ
GENEL SEKRETERLİĞİ

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.TAR.2024/355-3627 Mersin, 30/07/2024
Konu: Genel Sirküler

E-Posta/Duyuru

Sayın Üyemiz,

Konu 1: ICDT Invest Days Yaoundé Forumu

Rabat Ticaret Müşavirliğimizin yazısına atfen, Türkiye İhracatçılar Meclisinden alınan yazıda, İslam Ticaret Geliştirme Merkezi (ICDT) tarafından iletilen ekli Nota'ya atıfla, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) ülkelerinde ticaret ve yatırımların teşvik edilmesi çerçevesinde, Afrika'da Ekonomik Kalkınma Arap Bankası (BADEA), ICDT ve "Kamerun Yatırım Teşvik Ajansı - CIPA" işbirliği ile "Çekicilik Ülkesi Yeni Kamerun'da Yatırım" temalı ICDT Invest Days Yaoundé Forumu'nun **24 - 25 Eylül 2024 tarihlerinde** Kamerun'un Yaoundé şehrinde düzenlemesinin planlandığı ifade edilmektedir.

Yazıda devamla, söz konusu etkinlikle Kamerun'daki yatırım fırsatlarının sunulmasının, İİT Ülkeleri arasında ekonomik ve ticari ortaklıkların geliştirilmesinin teşvik edilmesinin, bölgesel finansal kurumlar aracılığıyla proje finansmanının desteklenmesinin ve stratejik projelere yönelik yatırım niyetlerinin gerçekleştirilmesinin teşvik edilmesinin hedeflendiği belirtilmekte olup, forumla ilgili detaylı bilgiye Cameroon ICDT Invest Days | ICDT Invest Days (icdt-investdays-oic.org) internet adresinden ulaşılabilmektedir.

Konu 2: Orta Vadeli Program (2025-2027) Hazırlık Çalışmaları

Türkiye İhracatçılar Meclisinden alınan bir yazıda, her sene Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca üç yıllık bir perspektif ile hazırlanan Orta Vadeli Program (OVP), Cumhurbaşkanı Kararıyla resmileşmektedir. Bütçe hazırlık sürecini başlatan OVP, makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren temel politika dokümanıdır. Bu çerçevede, hazırlanmış olan OVP (2024-2026) 6 Eylül 2023 tarihli ve 32301 Sayılı Resmî Gazete'de (Mükerrer) yayımlanmış olup **Ek-2**'de sunulmaktadır.

Bu kapsamda, Ticaret Bakanlığından alınan yazıda, halihazırda takip edilen OVP'nin temel politika çerçevesine bağlı kalınarak ve ulusal ve küresel gelişmeler dikkate alınarak güncellenmesinin planlandığı ifade edilmektedir.

Yazıda devamla, 2025-2027 dönemini kapsayan OVP'nin hazırlık çalışmalarının Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinasyonunda yürütülmekte olduğu ve OVP'nin 2024 yılı Ağustos ayında tamamlanarak Eylül ayının ilk haftasında yayımlanmasının öngörüldüğü bildirilmektedir.

Hasan Okan Şenel tarafından 5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ayrıntılı bilgi için: Gizem Özkul - B.S.H.S. Personel

Akdeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Limonluk Mah. Vali Hüseyin Aksoy Caddesi No:4
Yenişehir/MERSİN
Telefon: (0324) 325 37 37 Fax.: (0324) 325 41 42
E-posta: info@akib.org.tr Elektronik Ağ: www.akib.org.tr

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:32232469A9BD43322324. Bu kod ile http://evrak.akib.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

AKDENİZ İHRACATÇI BİRLİKLERİ
GENEL SEKRETERLİĞİ

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.TAR.2024/355-3627 Mersin, 30/07/2024
Konu: Genel Sirküler

Bilgileri ve OVP (2025-2027) hazırlıklarında değerlendirilmek üzere güncelleme önerilerinin **Ek-1**'de yer alan tabloya işlenerek **31 Temmuz 2024 Çarşamba günü saat 15:00'e kadar** tarim@akib.org.tr adresine iletilmesi gerekmektedir.

Bilgileri ve gereğini rica ederim.

H. Okan ŞENEL
Genel Sekreter Yrd.

Ek:
1) Güncelleme Önerileri Tablosu (1 Sayfa)
2) Orta Vadeli Program (2024-2026) (78 sayfa)

Akdeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Limonluk Mah. Vali Hüseyin Aksoy Caddesi No:4
Yenişehir/MERSİN
Telefon: (0324) 325 37 37 Fax.: (0324) 325 41 42
E-posta: info@akib.org.tr Elektronik Ağ: www.akib.org.tr

Ayrıntılı bilgi için: Nebiye Gizem Özkul - B.S.H.S. Personel

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:32232469A9BD43322324. Bu kod ile http://evrak.akib.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Sayı: 53654767-TİM.00.GSK.MVZ.2024/255-1889 İstanbul, 29/07/2024
Konu: Orta Vadeli Program (2025-2027) Hazırlık Çalışmaları

Güncelleme/Öneri Tablosu

Makroekonomik Hedef	İlgili Madde Numarası	Güncelleme Önerisi
1. Büyüme		
2. İstihdam		
3. Fiyat İstikrarı		
4. Ödemeler Dengesi		
5. Finansal İstikrar		
6. Kamu Maliyesi		
7. Afet Yönetimi		
8. Yeşil Dönüşüm		
9. Dijital Dönüşüm		
10. İş ve Yatırım Ortamı		

Not: Mevcut OVP'nin III. Makroekonomik Hedefler ve Politikalar bölümünde (16-37. sayfalar) makroekonomik hedeflere yönelik politika ve tedbirler yer almaktadır.

tim.org.tr
Yenibosna Merkez Mah. Sanayi Cad. No:3 Dış Ticaret Kompleksi B Blok Kat:9 34197 Bahçelievler, İstanbul-Türkiye
T: 444 0 846 **(TİM)** **E:** tim@tim.org.tr
5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu kodu bilgi [illegible] adresinden doğrulayabilirsiniz.
Ayrıntılı bilgi için: Okan HENEK - Uzman Yardımcısı

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

ORTA VADELİ PROGRAM
(2024-2026)

ANKARA
2023

ORTA VADELİ PROGRAM (2024-2026)

EYLÜL 2023

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrak.ktb.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://verkakit.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

I. DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDE GELİŞMELER

A. DÜNYA EKONOMİSİ

B. TÜRKİYE EKONOMİSİ

1. Büyüme
2. İstihdam
3. Fiyat İstikrarı
4. Ödemeler Dengesi
5. Finansal İstikrar
6. Kamu Maliyesi

II. TEMEL AMAÇLAR

III. MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR

1. Büyüme
2. İstihdam
3. Fiyat İstikrarı
4. Ödemeler Dengesi
5. Finansal İstikrar
6. Kamu Maliyesi
7. Afet Yönetimi
8. Yeşil Dönüşüm
9. Dijital Dönüşüm
10. İş ve Yatırım Ortamı
11. Merkezi Yönetim Bütçesi Ödenek Teklif Tavanları ve Bütçe Sürecine İlişkin Hususlar

EK 1: Makroekonomi ve Kamu Maliyesine İlişkin Temel Göstergeler ve Hedefler

EK 2: Merkezi Yönetim Bütçesi (2024-2026) Ödenek Teklif Tavanları

EK 3: Öncelikli Reform Alanlarına Yönelik Düzenlemeler

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://verkakit.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

GİRİŞ

Merkezi yönetim bütçesi hazırlık sürecini başlatan Orta Vadeli Program[1] (OVP), makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren temel politika dokümanıdır.

Her sene Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca üç yıllık bir perspektif ile hazırlanan OVP, Cumhurbaşkanı Kararıyla resmileşmektedir. Program dönemi boyunca, kamu kurumlarının bütçelerinin hazırlanmasında, yasal ve idari düzenlemelerin gerçekleştirilmesinde, karar alma ve uygulama süreçlerinde OVP'de yer verilen amaç ve önceliklerle tam uyum sağlanması esastır.

OVP'de küresel, bölgesel ve ulusal ekonomideki gelişmeler analiz edilmekte, bu analizler çerçevesinde belirlenen makroekonomik hedefler ile ekonomik ve sosyal alanlarda izlenecek politikalar kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Bu yönüyle OVP, gerek kamu kesimi gerekse özel kesim için öngörülebilirliği artıran bir yol haritası niteliği taşımaktadır.

OVP (2024-2026), hazırlanmakta olan On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)'nın genel çerçevesiyle uyumlu olarak, makroekonomik ve finansal istikrarı güçlendirmeyi, yüksek katma değerli üretimi teşvik etmeyi, yeşil ve dijital dönüşüm odağıyla verimlilik ve ihracat artışı yoluyla büyümeyi ve cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşme sağlamayı, enflasyonu orta vadede tek haneye düşürmeyi, iş ve yatırım ortamını iyileştirmeyi ve afetlerle etkin mücadele ederken mali disiplini korumayı esas alan politika zeminini tesis etmeyi amaçlamaktadır.

OVP'de yer alan öncelikli politikalara yönelik Programın ilk yılında uygulanacak somut tedbirlere ayrıntılı olarak 2024 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer verilecektir.

[1] Orta Vadeli Program ve Orta Vadeli Mali Plan 20.05.2021 tarihli ve 7319 sayılı Kanunla 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda yapılan değişiklikle Orta Vadeli Program adı altında birleştirilmiştir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdm.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

I. DÜNYA VE TÜRKİYE EKONOMİSİNDE GELİŞMELER

A. DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün Mayıs 2023 itibarıyla Covid-19 salgınını "küresel sağlık acil durumu" tanımlamasından çıkarmasıyla birlikte dünya ekonomisinde ağır tahribat oluşturan salgın ve gecikmeli etkileri "küresel tehdit" özelliğini yitirmiştir. Son dönemde virüsün yeni varyantları ortaya çıksa da bu gelişme henüz pandemi seviyesinde bir riske işaret etmemektedir. 2022 yılı Şubat ayında başlayan Rusya-Ukrayna savaşı ise, yol açtığı kayıplar ve göç sorunlarının yanı sıra gıda ve enerji fiyatları kanalıyla ciddi hasarlar verdiği küresel ekonomi üzerinde tehdit olmaya devam etmektedir. Söz konusu durum, küresel ekonomi üzerindeki riskler arasında jeopolitik sorunları ön plana çıkarmaktadır. Bununla birlikte, salgın ve savaşa rağmen alınan önlemler ve teşviklerle birlikte makroihtiyati politikalar küresel ekonominin beklenenden daha kısa sürede toparlanmasında etkili olmuştur. Tedarik zincirlerindeki aksaklıklar büyük ölçüde iyileşmiş, navlun maliyetleri ile tedarik süreleri salgın öncesi dönemlere oldukça yakınsamıştır. Türkiye öncülüğünde uygulamaya konulan Karadeniz Tahıl Koridoru diplomasisi gibi jeopolitik tansiyonu düşürmeyi ve az gelişmiş ülkelere gıda sevkiyatını amaçlayan uluslararası girişimler ise olumlu sonuçlar vermiştir.

Jeopolitik gerilimlerin ve ticarette korumacılık eğilimlerinin sürmesi uluslararası ekonomik ilişkilerin karmaşıklaşmasını beraberinde getirmekte, küresel ekonomi çok kutuplu bir düzene doğru evrilmektedir. Ülkeler ve bölgelerarası yeni ticareti ve siyasi iş birlikleri ortaya çıkmakta, dost ve müttefik ülkelerden tedarik (friend-shoring) ve yakın ülkelerden tedarik (near-shoring) yaklaşımları daha fazla benimsenmektedir.

Son dönemde küresel ölçekte en önemli ekonomik sorun olarak öne çıkan enflasyon, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde enerji başta olmak üzere emtia fiyatları nedeniyle düşüş eğilimini sürdürmekle birlikte hala yüksek seviyelerini korumaktadır. Çekirdek göstergelerdeki katılık küresel enflasyonda düşüş eğiliminin önümüzdeki dönemde hız kesebileceğine işaret etmektedir. Bu dönemde küresel düzeyde enflasyonla mücadelede ülkeler arası ayrışmalar izlenmekte, özellikle gelişmiş ülkelerin, politika faizlerinde sert artış kararlarıyla enflasyonu dizginlemeye çalıştıkları gözlenmektedir. Dirençli hale gelen enflasyona eşlik eden finansal koşulların sıkılaşmasıyla, başta ABD olmak üzere gelişmiş ekonomilerde bankacılık sektörü zorluklar yaşamıştır. Gelişmiş ekonomilerdeki yüksek faiz oranları ve kredi koşullarının sıkılaşması, artan finansal kısıtlamalar, yüksek borç yüküne sahip hanehalkları ve ülkeler için daha yüksek borçlanma maliyetleri doğurmuştur.

Finansal koşullardaki sıkılaşmaya ve kronikleşen sorunlara rağmen, 2023 yılının ilk yarısında küresel iktisadi faaliyet ılımlı görünümünü korumuştur. Bu dönemde özellikle gelişmiş ülkelerdeki hizmetler sektöründeki olumlu ayrışma dikkat çekmiştir. Bu gelişmede, sosyal hareketliliğin salgın öncesine dönmesiyle hizmet sektörlerinde görülen iyileşmeler belirleyici olmuştur. Diğer taraftan, para politikalarının imalat sanayii üzerindeki sınırlayıcı etkileri gelişmiş ülkelerde daha belirgin olarak gözlenmeye başlanmıştır. Bu ülkelerde İmalat Sanayii Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) yılın ikinci yarısında kayda değer bir düşüşle salgın sonrası en düşük düzeyine gerilemiştir. Özellikle gelişmiş ekonomilerde gözlenen tüketimdeki azalış, zorlaşan finansal koşullar, düşük verimlilik artışları, azalan yatırımlar ve yavaşlayan kapasite kullanımı küresel aktivitede zayıf bir görünüme işaret etmektedir.

Bu gelişmelere paralel olarak, 2021 yılında yüzde 6,3 büyüyen dünya ekonomisinin 2022 yılında yüzde 3,5 oranında büyümesi, 2023 yılında ise ivme kaybının sürmesiyle Uluslararası Para Fonu (IMF) tahminlerine göre yüzde 3,0 oranında büyümesi beklenmektedir. 2023 yılında beklenen ekonomik zayıflama gelişmiş ekonomiler kaynaklı olarak öngörülmekte, küresel büyümeyi özellikle Avro Bölgesi ve ABD ekonomilerinin aşağıya çekeceği tahmin edilmektedir. Söz konusu yılda Türkiye'nin başlıca ticaret ortaklarından biri olan Avro Bölgesi'nin yüzde 0,9 oranında büyümesi beklenirken bölgenin

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi [illegible] http://evrak.kdk.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

lokomotif ekonomilerinden Almanya'nın yüzde 0,3 oranında daralması, aynı dönemde ABD'nin ise yüzde 1,8 oranında büyümesi beklenmektedir.

2023 yılı ekonomik performansı gelişmekte olan ülkeler açısından daha olumlu bir çerçeve çizmektedir. IMF'ye göre söz konusu ülke grubunun 2022 yılı büyümesi ve 2023 yılı büyüme beklentisi yüzde 4,0 ile istikrarlı bir görünüm arz etmektedir. Çin ve Hindistan'ın yüzde 5,2 ve yüzde 6,1 büyüme oranlarıyla bu grupta öncü olacakları, diğer gelişmekte olan ülkelerin küresel büyümenin altında performans gösterecekleri tahmin edilmektedir. Öte yandan, Çin ekonomisinde son dönemde yaşanan gelişmeler büyümenin sınırlanacağına işaret etmektedir. Rusya-Ukrayna savaşının da gelişmekte olan Avrupa ekonomilerinin büyümesi üzerinde baskı oluşturmaya devam etmesi beklenmektedir.

Enflasyondaki katılığın da beslediği yavaşlama işaretlerinin sadece imalat sanayii ile sınırlı kalmayacağı ve yılın kalan döneminde hizmetler sektörüne de yansıyabileceği değerlendirilmektedir. Önümüzdeki dönemde, jeopolitik sorunlar, enerji ve gıda piyasalarındaki olası dalgalanmalar, küresel tedarik zincirlerindeki gelişmeler, mal ve hizmet ticaretinde ürün ve pazar çeşitlenmesi ve finansal sıkılaşmaya yönelik kararların boyutu ve süresi ülkelerin büyüme performansları üzerinde etkili olmaya devam edecektir.

Grafik 1: Küresel Büyüme ve Küresel Ticaret Hacmi (Yüzde)

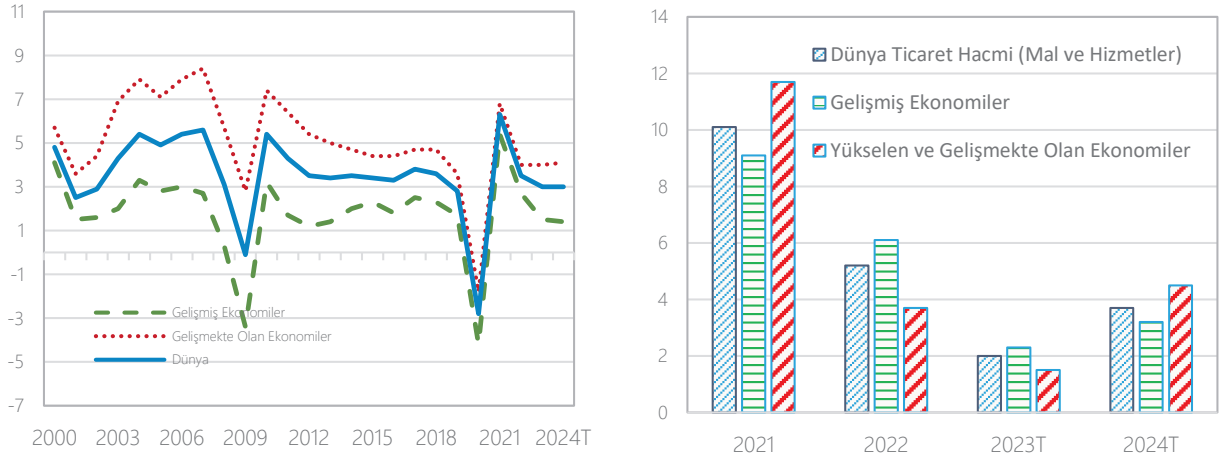

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm (Temmuz 2023), T: Tahmin

2023 yılında küresel ekonomik aktivitedeki yavaşlamaya paralel olarak dünya ticaret hacminde, yükselen ve gelişmekte olan ekonomilerde daha belirgin olmak üzere ivme kaybı öngörülmektedir. Bu dönemde zayıflayan toplam talebin ve talep kompozisyonunun yurt içi mallara doğru yönelmesiyle küresel ticaretin hız kesmesi beklenmektedir. 2023 yılında mal ve hizmet ticaret hacminin küresel düzeyde yüzde 2,0, gelişmiş ülkelerde yüzde 2,3, yükselen ve gelişmekte olan ekonomilerde ise yüzde 1,5 oranında artış kaydederek küresel büyümenin altında kalması öngörülmektedir. 2024 yılında ise küresel mal ve hizmet ticaretindeki artış hızının yüzde 3,7 ile küresel hasıla artışını geçmesi beklenmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Tablo 1: Küresel Ekonomik Görünüm (Yüzde Değişme)

	2021	2022	2023T	2024T
Küresel Hasıla	**6,3**	**3,5**	**3,0**	**3,0**
Gelişmiş Ekonomiler	**5,4**	**2,7**	**1,5**	**1,4**
ABD	5,9	2,1	1,8	1,0
Avro Bölgesi	5,3	3,5	0,9	1,5
Almanya	2,6	1,8	-0,3	1,3
Diğer Gelişmiş Ekonomiler	5,5	2,7	2,0	2,3
Yükselen ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	**6,8**	**4,0**	**4,0**	**4,1**
Yükselen ve Gelişmekte Olan Asya	7,5	4,5	5,3	5,0
Çin	8,4	3,0	5,2	4,5
Yükselen ve Gelişmekte Olan Avrupa	7,3	0,8	1,8	2,2
Orta Doğu ve Orta Asya	4,4	5,4	2,5	3,2
Sahra-Altı Afrika	4,7	3,9	3,5	4,1
Dünya Ticaret Hacmi (Mal ve Hizmetler)	**10,7**	**5,2**	**2,0**	**3,7**
Gelişmiş Ekonomiler	9,9	6,1	2,3	3,2
Yükselen ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	12,2	3,7	1,5	4,5
Emtia Fiyatları				
Petrol	65,8	39,2	-20,7	-6,2
Yakıt Dışı (Dünya Emtia İthalat Ağırlıklarına Göre Ortalama)	26,7	7,9	-4,8	-1,4
Tüketici Fiyatları	**4,7**	**8,7**	**6,8**	**5,2**
Gelişmiş Ekonomiler	3,1	7,3	4,7	2,8
Yükselen ve Gelişmekte Olan Ekonomiler	5,9	9,8	8,3	6,8

Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm (Temmuz 2023), T: Tahmin

2022 yılında başlayan savaşın ardından Rusya'ya karşı birçok alanda uygulanan yaptırımlar, başta enerji fiyatları olmak üzere gıda ve tarımsal emtia fiyatlarında dalgalanmalara sebep olarak emtia fiyatlarını tarihi yüksek seviyelere çıkarmıştır. 2023 yılına gelindiğine ise tahıl diplomasisi, Avrupa'da gaz stoklarının artması ve Çin'de beklentinin altında kalan zayıf talebin ardından, gıda fiyatlarındaki yüksek seviyeler devam etse de enerji ve gıda fiyatları 2022 yılında ulaştığı yüksek seviyelerden önemli ölçüde gerilemiş olup hala küresel düzeyde risk teşkil etmektedir. Tüm bu gelişmelere ek olarak tedarik zincirlerinin normalleşmesiyle birlikte, emtia fiyatlarındaki ılımlı görünüm çoğu ülkede manşet enflasyonun hızlı bir şekilde düşmesine katkıda bulunmuştur.

Grafik 2: Küresel PMI ve Seçilmiş Emtia Fiyatları (2017 Aralık=100)

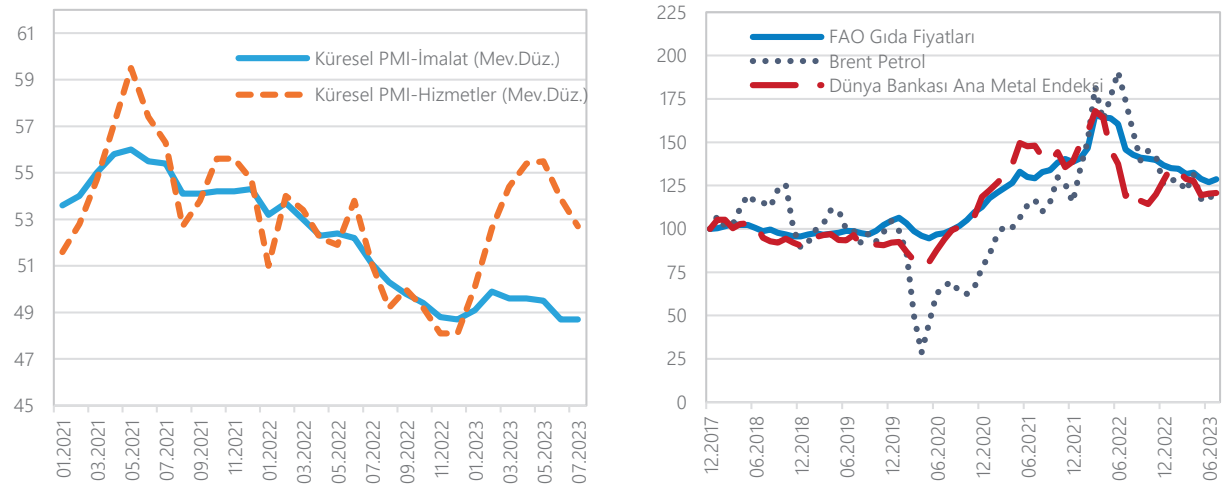

Kaynak: Markit Economics, FAO, Bloomberg, Dünya Bankası

Sıkılaşan finansal koşullar fiyat artışlarının gerilemesine bir miktar katkı sağlamış olmakla birlikte küresel enflasyon halen dirençli bir görünüm arz etmektedir. Son dönemde tahıl koridoru anlaşmasının yenilenmesindeki belirsizlikler ve enerji arz ve talebindeki gelişmeler, gıda ve enerji fiyatları üzerinde baskı oluşturmaktadır. Zayıflayan talep koşulları, manşet enflasyondaki düşüşü desteklese de çekirdek

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi [illegible] adresinden doğrulayabilirsiniz.

enflasyon birçok ekonomide yüksek seyretmekte ve manşet enflasyonun daha da gerilemesine engel olmaktadır. Gelişmiş ekonomilerde şirket karlılıkları yüksek seviyede olup işgücü piyasalarının sıkı olması ise ücret artışlarının yüksek olmasına katkı sağlamaktadır. Bu durum karşısında merkez bankaları çoğunlukla yüksek faiz seviyesini korurken, başta Çin olmak üzere bazı gelişmekte olan ülkelerde daha gevşek para politikaları tercih edilmektedir. Bu gelişmeler ışığında küresel enflasyon tahminleri ılımlı bir biçimde aşağı yönlü revize edilmiştir. IMF tarafından 2023 yılında, enflasyonun gelişmiş ekonomilerde yüzde 4,7 ve yükselen piyasalarda ve gelişmekte olan ekonomilerde yüzde 8,3, küresel enflasyonun ise bir önceki tahmine göre 0,2 puan aşağıda yüzde 6,8 oranında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Enflasyonun dünya genelinde 2024 yılında ortalama yüzde 5,2 olması beklenmektedir.

Küresel düzeyde dirençli hale gelen enflasyon, alım gücünün düşmesine ve hanehalklarının yaşam standartlarının gerilemesine yol açmaktadır. Enflasyonla mücadele kapsamında sıkı para politikası uygulamalarının devam etmesi halinde ise bu uygulamanın yatırım ve üretimde azalışa yol açarak dünya ekonomisinde kırılganlıkları beslemesi muhtemeldir. Bu dönemde, özel politika gerektiren kesimlere yönelik muhtemel mali desteklerin yanı sıra merkez bankaları tarafından geliştirilen yeni destekleyici araç ve uygulamalara ilave olarak iyi tasarlanmış makroihtiyati politikaların küresel düzeyde sorunların hafiflemesine yardımcı olabileceği değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte, dünya genelinde tüm ülkeler için standart bir ekonomi politikası yaklaşımının izlenemeyeceği, ülkelerin farklılaşan iktisadi görünüme bağlı olarak ihtiyaç ve önceliklerinin değişebileceği değerlendirilmektedir.

Birçok gelişmiş ülkede merkez bankası politikaları ayrışmakla birlikte küresel parasal sıkılaşma eğiliminin bir süre daha korunacak olmasının, gelişmekte olan ülkelerin para birimlerinde ve küresel ekonomik aktivede dalgalanmalara neden olabileceği düşünülmektedir. Küresel borçluluk düzeyinin yüksek olduğu bir dönemde uzun bir zaman dilimine yayılan parasal sıkılaşma döngüsünün muhtemel etkileri, hem gelişmiş ekonomilerde hem de görece zayıf bilançoya sahip gelişmekte olan ülkelerde yakından takip edilmektedir.

2023'ün ilk yarısındaki olumlu gelişmelere rağmen, para birimi değer kaybeden ülkelerde kur geçişkenliğinin ithalat fiyatları üzerinde oluşturacağı baskı, Rusya-Ukrayna savaşı ile tahıl koridorundaki belirsizliğin gıda, enerji ve gübre fiyatlarında yol açabileceği dalgalanma ve tarımsal üretim üzerinde iklim değişikliği kaynaklı gelişmeler gibi riskler küresel enflasyon beklentilerinde bozulmaya neden olabilecektir.

B. TÜRKİYE EKONOMİSİ

1. Büyüme

2022 yılında Türkiye ekonomisi küresel olumsuz gelişmelerin yol açtığı şoklara karşı dayanıklılığını ispat etmiş ve yüzde 5,5 oranında büyüme kaydederek OVP (2023-2025) tahmini olan yüzde 5'i aşıp son 13 yıl boyunca kesintisiz büyümeyi başarmıştır. Diğer taraftan, Rusya-Ukrayna savaşıyla tedarik zincirlerinde ortaya çıkan aksaklıkların yanı sıra küresel enerji ve gıda fiyatlarında yaşanan artışlar beklentilerde bozulmaya yol açmış, ayrıca cari açık ve enflasyon üzerinden ülke ekonomisini olumsuz etkilemiştir. Bununla birlikte, salgın sonrası dönemde Türkiye'nin, alternatif üretim ve tedarik merkezlerinden biri olarak öneminin artmasıyla ve çok taraflı yürütülen etkili diplomasiyle savaşın Türkiye ekonomisi üzerindeki etkileri hafifletilmiştir. Ayrıca, büyümeyi destekleyici politika ve tedbirlerin etkisiyle iktisadi faaliyet canlılığını sürdürmüş ve Türkiye, 2022 yılında yüzde 5,5'lik büyüme hızı ile OECD ülkeleri ortalaması olan yüzde 2,9'un oldukça üzerinde bir büyüme oranına ulaşarak üye ülkelerden olumlu ayrışmıştır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

2022 yılı için milli gelir üretim yönüyle değerlendirildiğinde, inşaat dâhil hizmetler sektörü ve sanayi sektöründe sırasıyla yüzde 8,1 ve yüzde 1,7 oranlarında katma değer artışları öne çıkmıştır. Özellikle ticaret, ulaştırma ve konaklama ile finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerindeki katma değer artışları güçlü büyümede önemli rol oynamıştır. Öte yandan, tarım sektörü yıl genelinde yüzde 1,3 oranında büyüme kaydederek görece daha zayıf bir performans ortaya koymuştur.

Türkiye ekonomisi, 2022 yılının ilk yarısında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,7 oranında hem sanayi hem de hizmetler sektörü öncülüğünde güçlü bir büyüme oranı kaydederek savaşın yol açtığı olumsuz koşullara rağmen oldukça başarılı bir görünüm sergilemiştir. Sanayi sektörü katma değer artışı yılın ilk yarısında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 6,8 oranında gerçekleşmiştir. İnşaat dâhil hizmetler sektörü ise salgın sonrası artış eğilimini koruyarak bahse konu dönemde yüzde 10,2 oranında önemli düzeyde büyüme kaydetmiştir. Yılın ilk yarısında ticaret, ulaştırma ve konaklama ile finans ve sigorta faaliyetleri katma değeri sırasıyla yüzde 17,5 ve yüzde 25,2 oranında artış kaydederken yine aynı sektörler büyümeye yüzde 4,0 ve yüzde 1,2 puan katkı sağlamıştır.

2022 yılının ikinci yarısında ise, jeopolitik risklerin yarattığı belirsizlikler ve gelişmiş ülke merkez bankalarının uyguladığı sıkı para politikalarının etkisiyle iktisadi faaliyet daha zayıf bir görünüm arz etmiştir. Bu dönemde Türkiye ekonomisi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3,7 oranında büyüyerek nispeten ılımlı bir performans sergilemiştir. İnşaat dâhil hizmetler sektörü yüzde 6,4 oranında büyürken sanayi sektörü ise yüzde 2,9 oranında daralma kaydetmiştir. Türkiye'nin başlıca ticaret ortaklarının bulunduğu Avrupa'da ekonomik aktivitenin hız kesmesiyle birlikte imalat sanayiinde faaliyet yavaşlamış, özellikle dış talebin azalmasıyla ihracat yoğun sektörlerde kapasite kullanım oranlarında düşüş gözlenmiştir. Bu doğrultuda, yılın ikinci yarısında hizmetler sektörü milli gelire yüzde 3,9 puan katkı verip büyümenin sürükleyicisi olurken sanayi sektörü negatif katkıda bulunarak büyümeyi sınırlamıştır. Aynı dönemde, tarım sektörünün iktisadi büyümeye katkısı sınırlı kalmıştır.

2023 yılının ilk çeyreğinde GSYH artış hızı yüzde 3,9 oranında gerçekleşerek büyüme ivmesinin sürdüğüne işaret etmiştir. Şubat ayında meydana gelen deprem felaketine rağmen, milli gelir artışının devam ettiği ve depremin GSYH üzerindeki olumsuz etkisinin sınırlı düzeyde kaldığı gözlenmiştir. İktisadi faaliyet kollarına göre büyüme verisi incelendiğinde, inşaat dâhil hizmetler sektörünün hafif ivme kaybetmekle beraber yüzde 5 oranında artış kaydederek büyümenin arkasındaki itici güç olmaya devam ettiği görülmüştür. Bununla birlikte, zayıf dış talebin etkisiyle sanayi sektörü bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 1 oranında daralma kaydederek büyümeyi sınırlayan unsurlardan biri olmuştur. Tarım sektörü ise bu dönemde yüzde 1,4 oranında azalarak diğer sektörlerden olumsuz ayrışmıştır.

2023 yılının ikinci çeyreğinde ise Türkiye ekonomisi yüzde 3,8 oranında ılımlı bir büyüme kaydetmiştir. Bu dönemde sanayi sektörü katma değeri yüzde 2,6 oranında küçülerek büyümeye yüzde 0,5 puan daraltıcı etkide bulunurken, hizmetler sektörü katma değeri yüzde 3,9 oranında artarak büyümeye 2,5 puan pozitif katkıda bulunmuştur. Böylece, 2023 yılı ilk yarısındaki ekonomik büyüme yüzde 3,9 oranında gerçekleşmiştir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Grafik 3: Üretim Yoluyla GSYH Büyümesi ve Sektörel Katkılar (Yüzde Puan)

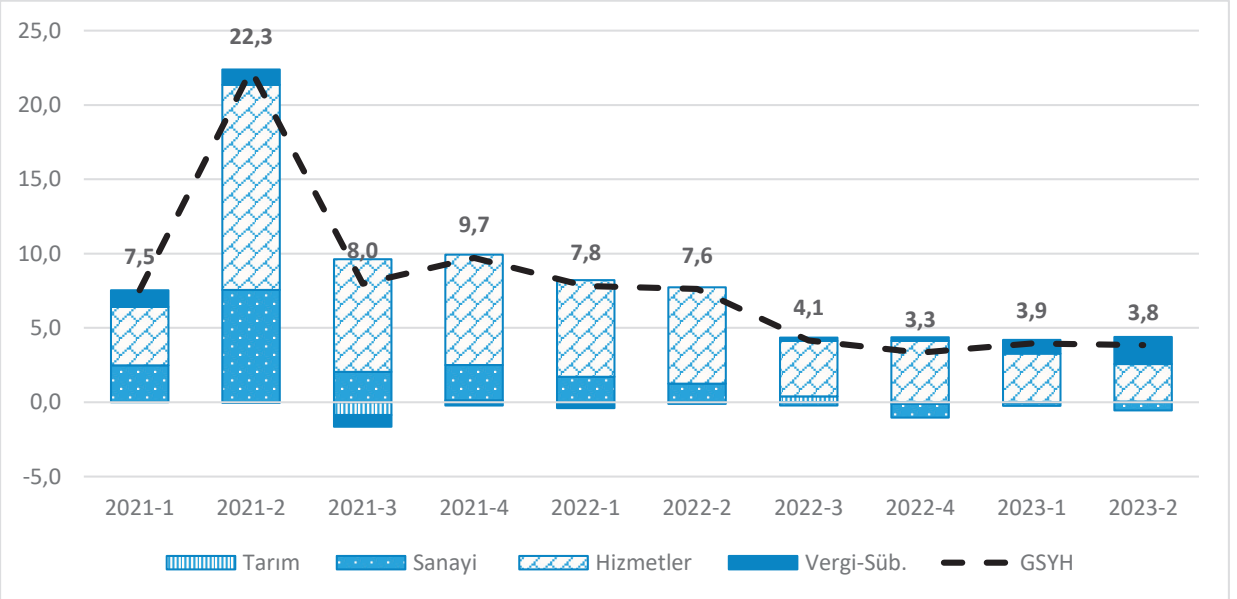

Kaynak: TÜİK, SBB hesaplamaları

Harcamalar yönünden değerlendirildiğinde, 2022 yılının ilk yarısında, özel tüketim ve kamu tüketimi sırasıyla, bir önceki yılın aynı dönemine göre, yüzde 20,6 ve yüzde 3,0 oranlarında büyürken büyümeye katkıları ise sırasıyla 12,5 puan ve 0,4 puan olmuştur. Söz konusu dönemde toplam sabit sermaye yatırımları, makine ve teçhizat yatırımları öncülüğünde, yüzde 3,3 oranında artmış ve büyümeye 0,9 puan katkı yapmıştır. Yılın ilk yarısında net mal ve hizmet ihracatının büyümeye katkısı ise 3,3 puan olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılının ikinci yarısında ise ilk yarıya benzer bir şekilde özel tüketim büyümeye güçlü katkı vermeye devam ederek, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 17,5 oranında artmıştır. Böylece, özel tüketimin büyümeye katkısı 11,0 puan olmuştur. Kamu tüketimi ilgili yılın ikinci yarısında yüzde 5,3 oranında artarak ekonomik büyümeye 0,7 puan katkı vermiştir. Toplam sabit sermaye yatırımları 2022 yılının ikinci yarısında, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0,6 oranında gerilemiştir. Bu gelişmede söz konusu dönemde inşaat sektörünün yüzde 10,5 oranında daralması etkili olmuştur.

2023 yılının ilk yarısında yurtiçi nihai talep, özel tüketim öncülüğünde büyümenin sürükleyicisi olmuştur. Bu dönemde enflasyon beklentilerindeki bozulmanın da etkisiyle öne çekilen tüketimin sonucu olarak özel tüketim harcamaları yüzde 16,4 oranı ile kuvvetli bir artış kaydetmiştir. Bu doğrultuda, özel tüketimin 2023 yılı ilk yarısında büyümeye katkısı 11,2 puan olmuştur. Aynı dönemde toplam sabit sermaye yatırımları yüzde 4,4 oranında yükselirken makine-teçhizat yatırımlarındaki artış yüzde 6,9 olarak kaydedilmiştir. Potansiyel büyümenin sürükleyicilerinden olan makine-teçhizat yatırım harcamaları 2023 yılının ikinci çeyreğinde yükselmeye devam etmiş, on beş çeyrek boyunca kesintisiz artış göstererek istikrarlı bir görünüm sergilemiştir. Böylece, sürdürülebilir büyümeyi sağlayıcı bu temel bileşenin milli gelirdeki payı yüksek seviyelerini korumuştur. Diğer taraftan, kuvvetli iç taleple birlikte artan ithalatın etkisiyle net mal ve hizmet ihracatı büyümeye, 2023 yılının ilk yarısında daraltıcı yönde 4,9 puan katkı yapmıştır.

2023 yılının ikinci yarısına ilişkin öncü göstergeler dikkate alındığında, geniş bir coğrafi alanı etkileyen Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinin iktisadi faaliyet üzerindeki daraltıcı etkisinin büyük ölçüde telafi edildiği görülmektedir. 2023 yılının ikinci yarısında yurtiçi talebi dengeleyici ve ihracatı artırıcı tedbirlerin ve turizmdeki canlı görünümün sürmesinin de etkisiyle Türkiye ekonomisinin yıl genelinde OVP (2023-2025) hedefine yakınsayarak yüzde 4,4 oranında büyümesi beklenmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Grafik 4: Harcama Yoluyla GSYH Büyümesi ve Sektörel Katkılar (Yüzde Puan)

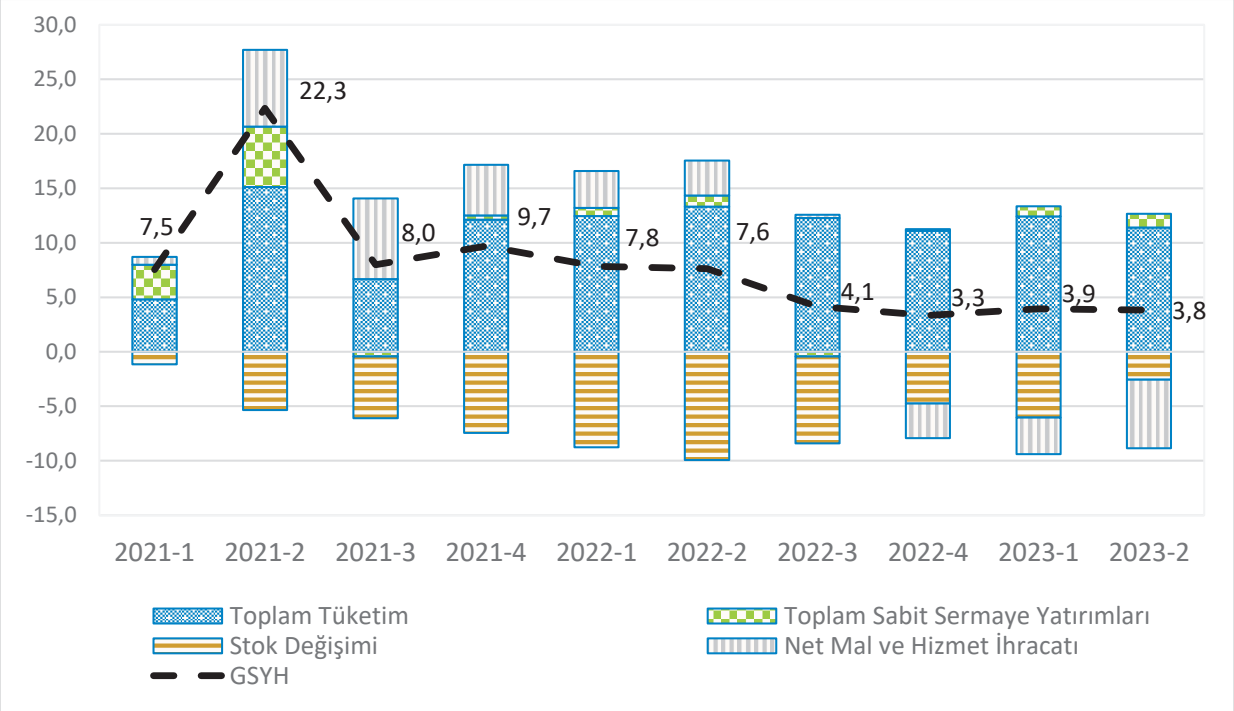

Kaynak: TÜİK, SBB hesaplamaları

2. İstihdam

2022 yılı hem işgücüne katılımın hem istihdam artışlarının güçlü gerçekleştiği bir yıl olmuştur. Yıl genelinde 1 milyon 955 bin istihdam artışı kaydedilmiştir. Tarım sektörü hariç tüm sektörlerde istihdam artışı yaşanmış olup sanayi sektöründe 520 bin ve hizmetler (inşaat dâhil) sektöründe 1 milyon 519 bin istihdam artışı gerçekleşmiştir. Son dönemde istihdamın sektörel kompozisyonunda da olumlu gelişmeler yaşanmış olup 2022 yılı itibarıyla sanayi sektörü istihdamının payı yüzde 21,7 düzeyiyle Küresel Finansal Krizden beri en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2022 yılında işgücünde 1 milyon 618 bin net artış yaşanmış ve söz konusu artışın yüzde 56,4'ü kadın işgücündeki artıştan kaynaklanmıştır. Bu gelişmeler çerçevesinde toplam istihdam oranında ve kadın işgücüne katılım oranında serinin güncellendiği 2005 yılından itibaren en yüksek seviyelere ulaşılmıştır. İktisadi faaliyetteki güçlü performansın etkisiyle işsizlik oranı bir önceki yıla göre 1,6 puan azalarak yüzde 10,4 seviyesinde gerçekleşmiş ve yüzde 10,8 olan OVP (2023-2025) hedefinden daha iyi bir seviyede gerçekleşmiştir.

2022 yılında istihdamda ve işgücüne katılımda görülen artış eğilimi 2023 yılının ilk yarısında da devam etmiştir. Yılın ilk altı ayında, emekliliğe hak kazanma koşullarına yönelik düzenlemelerin ve depremin olumsuz etkilerine rağmen net 220 bin istihdam artışı sağlanmıştır. Mevsimsellikten arındırılmış işgücüne katılım ve istihdam oranı sırasıyla yüzde 53,4 ve yüzde 48,2 seviyelerinde gerçekleşirken, işsizlik oranı yüzde 9,7 olmuştur. 2023 yılı genelinde istihdam artışının işgücüne katılım ve nüfus artışı etkilerine baskın gelmesi sonucu işsizlik oranının yüzde 10,1 düzeyine gerileyeceği tahmin edilmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Grafik 5: İşsizlik Oranındaki Değişime Katkılar (Yüzde Puan)

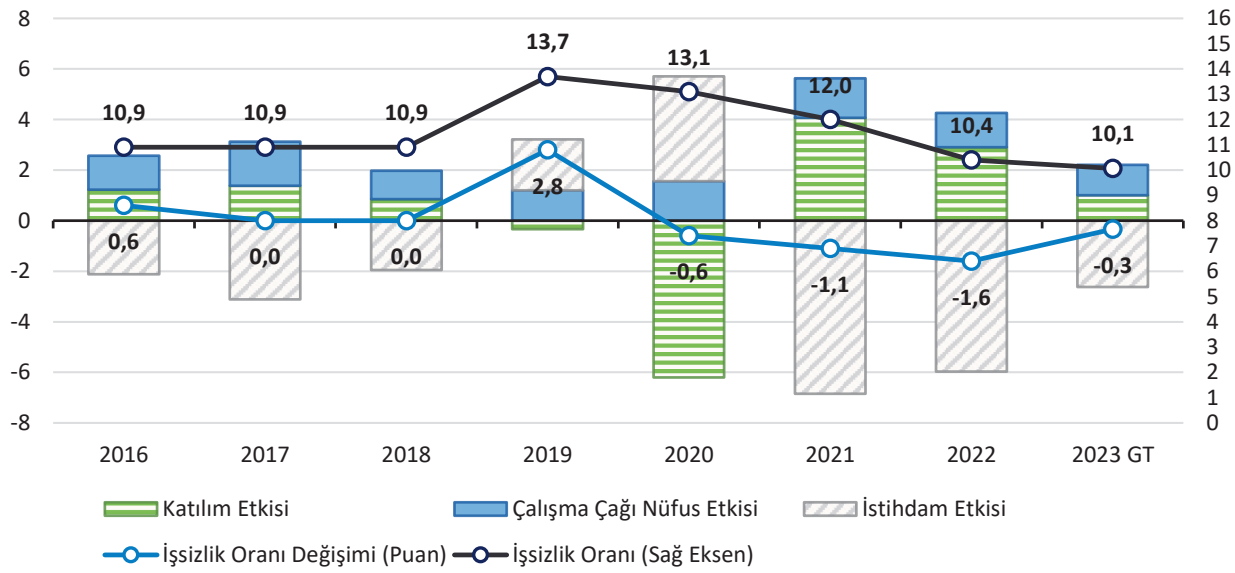

Kaynak: TÜİK, SBB hesaplamaları
(GT: Gerçekleşme Tahmini)

3. Fiyat İstikrarı

2022 yılında dünya genelinde gerek manşet gerekse çekirdek göstergelerde hız kazanan enflasyon, özellikle gelişmiş ülkeler için tarihi yüksek seviyelere ulaşmıştır. Bu nedenle küresel ölçekte merkez bankaları tarafından parasal sıkılaşma adımları atılmış, ancak bu adımların sonuçları çekirdek göstergelere beklenen düzeyde yansımamıştır. Rusya-Ukrayna savaşına bağlı olarak tedarik zincirlerindeki aksaklıklarla birlikte hızlı bir şekilde artan enerji ve gıda fiyatları, 2022 yılı boyunca küresel enflasyonist dalganın yaşanmasında öne çıkan unsurlar olmuştur. Ayrıca, küresel gıda güvenliğindeki belirsizlikler ve artan ticaret yasaklarıyla, emtia fiyatlarındaki yüksek seyir, salgın sonrası arz-talep uyumsuzluklarının devam etmesi ve taşımacılık maliyetlerindeki yüksek seviyeler uluslararası ölçekte enflasyonun yükselmesine neden olan diğer unsurlar olmuştur.

Söz konusu gelişmelerin etkilerinin hissedildiği Türkiye'de 2022 yılı Ekim ayında tüketici enflasyonu, başta kur gelişmeleri olmak üzere küresel arz kısıtlamaları, artan kredi büyümesi ile canlı iç ve dış talebin etkisiyle son yılların en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2022 yılı sonunda TÜFE yıllık artış oranı baz etkisinin yanı sıra küresel enerji ve gıda fiyatlarındaki gelişmelerle yüzde 64,3 olarak OVP (2023-2025) tahminine oldukça yakın bir oranda gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ocak-Ağustos döneminde birikimli TÜFE artış oranı yüzde 43,1 olarak kaydedilmiştir. Bu artışta temel mal fiyatlarında daha belirgin olmak üzere kur gelişmelerinin etkileri, hizmet enflasyonundaki katılık, gıda fiyatlarında tarihsel ortalamaların üzerindeki görünüm, vergi düzenlemeleri, maliyet yönlü baskılar ile enflasyon beklentilerindeki bozulmaya bağlı olarak güçlenen atalet etkisi belirleyici olmuştur. Diğer taraftan, enflasyonla mücadelede başta doğalgaz grubu olmak üzere enerji fiyatlarında uygulanan sübvansiyonlar ve kira artışlarına tavan fiyat uygulanmasının yanı sıra bir takım dış ticaret tedbirleri alınmıştır. Böylece, TÜFE yıllık artış oranı 2023 yılı Ağustos ayı itibarıyla yüzde 58,9 olmuştur.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Grafik 6: TÜFE Yıllık Artışı (Yüzde)

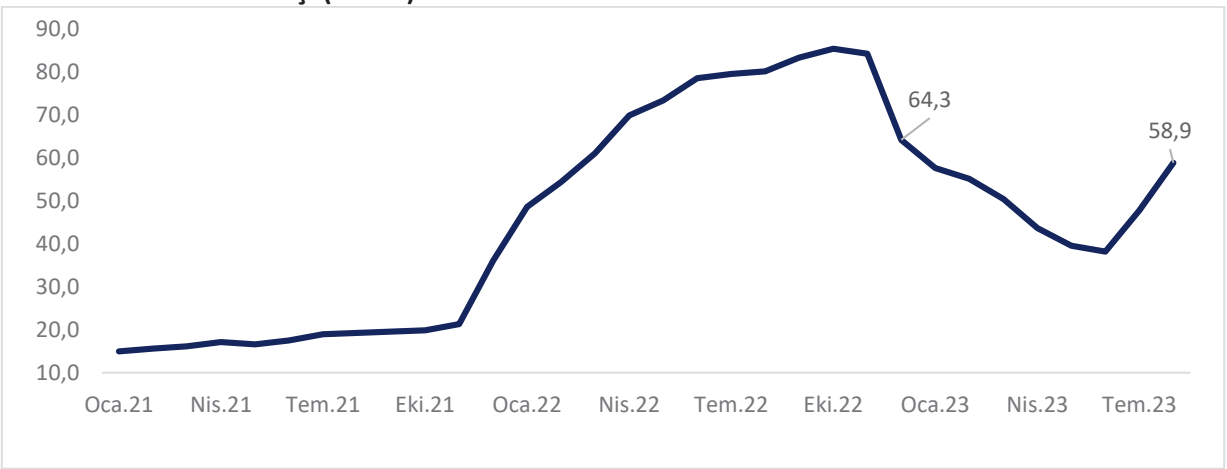

Kaynak: TÜİK

Vergi ve harçlar ile asgari ücret ve diğer aylıklarda yapılan artışlar, enflasyon beklentilerindeki bozulmaya bağlı ataletin yanı sıra kur gelişmelerinin birikimli etkisiyle birlikte TÜFE yıllık artış oranının yıl sonunda yüzde 65 seviyesine yükseleceği öngörülmektedir.

4. Ödemeler Dengesi

2022 yılında jeopolitik gerilimler ve küresel ölçekte uygulanan sıkılaştırıcı politikalar nedeniyle ekonomik aktivitede yaşanan ivme kaybına rağmen ihracattaki artış devam etmiştir. Bu dönemde, mal ihracatı OVP (2023-2025) hedefine yakın seviyede 254,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, küresel mal ihracatından alınan pay yüzde 1,02'ye yükselmiştir. İthalat tarafında ise emtia fiyatlarında yaşanan yüksek artış enerji ithalatının 96,5 milyar dolar ile tarihi seviyelere çıkmasına neden olmuştur. Böylece, 2022 yılında ithalat OVP (2023-2025) hedefini 3,7 milyar dolar aşarak 363,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2022 yılında seyahat gelirleri bir önceki yıla göre yüzde 55,3 düzeyinde artarak 41,4 milyar dolar seviyesine yükselmiştir.

Grafik 7: Cari İşlemler Dengesi / GSYH (Yüzde)

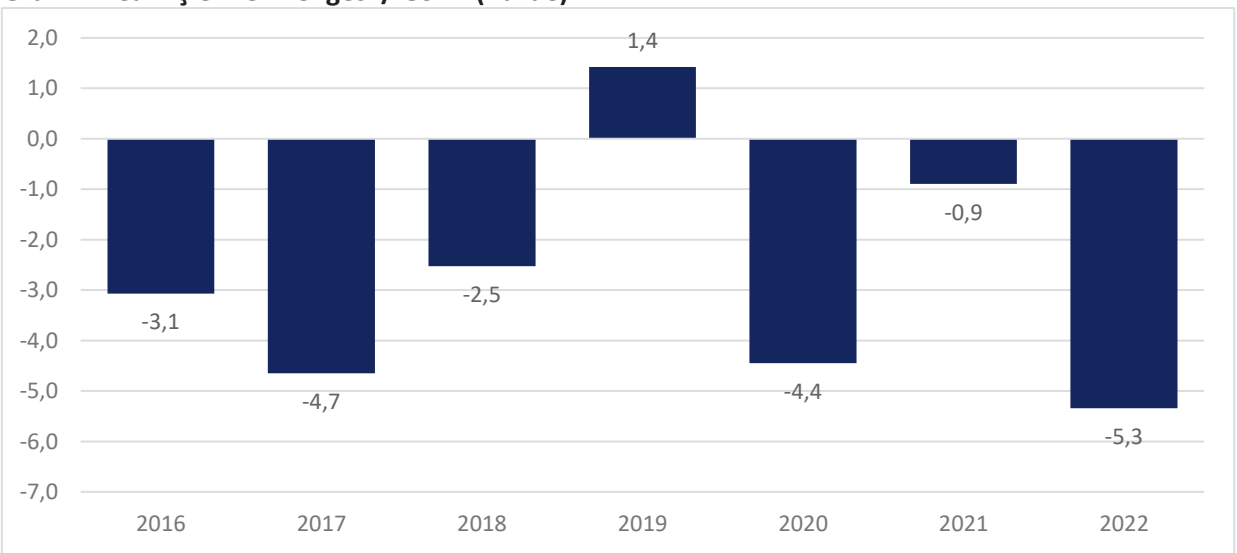

Kaynak: TCMB, TÜİK

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrak.kdk.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Bu gelişmelerin sonucunda, 2022 yılında 48,4 milyar dolar seviyesinde kaydedilen cari işlemler açığı, GSYH'ya oranla yüzde 5,3 ile OVP (2023-2025) tahmininin 0,6 puan altında gerçekleşmiştir.

2022 yılında sermaye hesabında, diğer yatırımlar ve net hata ve noksan kaynaklı sermaye girişleri ön plana çıkmış, doğrudan yabancı yatırım kaynaklı net sermaye girişleri bir önceki yıla göre ılımlı düzeyde yükseliş kaydetmiştir. Portföy yatırımları kaynaklı olarak ise net sermaye çıkışı gerçekleşmiştir. Cari işlemler açığındaki yükselişe rağmen sermaye girişlerinin artmasıyla birlikte rezerv varlıklar hesabında artış yaşanmıştır.

2023 yılının ilk yedi ayında ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 0,7 oranında azalış kaydederek 143,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmede, 2022 yılında artış eğilimine giren küresel enflasyon nedeniyle uygulanmaya başlayan sıkılaştırıcı para politikası adımları sonrasında dış talepteki düşüşün yanı sıra ihracat birim değerlerindeki yaşanan ivme kaybı belirleyici olmuştur. Şubat ayında yaşanan deprem felaketinin ihracat üzerindeki etkisi ise sınırlı düzeyde kalmıştır. İhracatın yıl genelinde yüzde 0,3 artış ile 255 milyar dolar seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Yılın ilk yedi ayında ithalat artış hızı yüzde 5,0 ile önceki yıla göre ivme kaybederek 216,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmede, emtia fiyatlarında düşüş eğilimi sonrasında enerji ithalatındaki azalış etkili olmuştur. Ancak, altın ithalatında önceki yılın ikinci yarısında başlayan yüksek seyrin devam etmesi ile tüketim malları, yatırım malları ve motorlu kara taşıtları gibi ithalat kalemlerindeki artış toplam ithalattaki düşüş eğiliminin sınırlı düzeyde kalmasına neden olmuştur. Yılın kalan aylarında ithalattaki düşüş eğiliminin devam edeceği, altın ithalatındaki yüksek seyrin son dönemde alınan tedbirlerle gerileyeceği, 2023 yıl genelinde ithalatın yüzde 0,9 oranında artarak 367 milyar dolar seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Yılın ilk altı ayında, seyahat gelirleri yüzde 21,5 oranında artarak 18,9 milyar dolar olarak kaydedilmiş, yıllıklandırılmış seyahat gelirleri ise 44,7 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. Yılın geri kalan aylarında seyahat gelirlerinin yükseliş eğilimini sürdürerek OVP (2023-2025) hedefinin üzerine çıkması ve 2023 yılında 49 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

İhracattaki ivme kaybı, altın ithalatı ve bazı ithalat kalemlerindeki yüksek seyre rağmen seyahat gelirlerindeki artış ile enerji ithalatındaki aşağı yönlü hareket sonucunda cari işlemler dengesi geçtiğimiz yıla göre sınırlı düzeyde de olsa toparlanma eğilimi göstermiştir. 2023 yılı genelinde cari işlemler açığının GSYH'ya oranının yüzde 4,0 seviyesinde gerçekleşmesi, enerji hariç cari işlemler dengesinin ise GSYH'ya oranla yüzde 1,4 oranında fazla vermesi öngörülmektedir.

5. Finansal İstikrar

Bankacılık sektörü sermaye yeterliliği bakımından güçlü görünümünü sürdürmektedir. Ocak 2023'teki Sermaye Yeterliliği Rasyosu (SYR) hesaplanmasında kullanılan döviz alış kurlarını artırıcı yöndeki değişiklik sonrasında SYR oranlarında gerileme görülmüştür. Aralık 2022'de yüzde 19,5 seviyesinde gerçekleşen SYR, yapılan değişiklik sonrası Ocak ayında yüzde 17'ye gerilemiş, ancak sektörün güçlü seyreden karlılığı ve kamu bankalarına yapılan sermaye desteğiyle yeniden yükselişe geçerek Temmuz ayı itibarıyla yüzde 18,7 seviyesine çıkmıştır. Sektörün SYR'si Basel kriterleri çerçevesinde belirlenen yasal asgari oran olan yüzde 8'in ve ülkemizde hedef oran olarak belirlenen yüzde 12'nin oldukça üzerinde bulunmaktadır. Sermaye kalitesinin bir ölçütü olarak kabul edilen çekirdek sermaye yeterliliği rasyosu da Temmuz ayında yüzde 14,7 ile yasal oranın oldukça üzerindedir.

Aralık 2021'de açıklanan Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulaması bankacılık sektöründe Türk lirasına olan talebi artırmıştır. Yılın ilk yarısında KKM hesapları için faiz tavanının kaldırılmasıyla birlikte

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu kodu [illegible] https://evrak.tbb.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

uygulamaya ilgi artmıştır. 25 Ağustos itibarıyla 3,4 trilyon TL'ye yükselen KKM bakiyesinin toplam mevduat içindeki payı (bankalar mevduatı hariç) yüzde 26,1'e ulaşmıştır. Bu dönemde döviz tevdiat hesaplarında azalış devam etmiş, yurtiçi yerleşiklerin YP mevduatı 2022 yılsonundaki 191,9 milyar dolar seviyesinden 25 Ağustos itibarıyla 178,6 milyar dolara gerilemiştir. KKM'nin açıklandığı Aralık 2021'e göre yurtiçi yerleşiklerin döviz tevdiat hesaplarında 58,5 milyar dolarlık çözülme gerçekleşmiş, dolarizasyon oranı ise yüzde 62,7'den yüzde 40,3'e gerilemiştir. Öte yandan, son dönemde KKM dışı TL mevduatın, toplam TL mevduat artışına olan katkısının gerilediği görülmektedir. Buna mukabil, Ağustos ayında, KKM dışı TL mevduatı teşvik etmek amacıyla menkul kıymet tesisi ve zorunlu karşılık yükümlülüklerinde değişiklik yapılmıştır. TL mevduat payına göre menkul kıymet tesis ve zorunlu karşılık uygulamasına son verilirken YP mevduattan KKM'ye dönüşüm hedefi uygulaması kaldırılmış, KKM hesaplarından TL mevduata geçişi teşvik edici önlemler açıklanmıştır.

2022 yılı Nisan ayında ekonomide üretkenliği artıracak belirli sektörlere düşük faizli kredi sağlanması amacıyla ticari kredilerde hedefli kredi politikası uygulaması başlamıştır. 2023 yılı Haziran ayından bu yana ise sıkılaşmaya başlayan para politikası çerçevesinde kademeli faiz artışı yapılmış ve makroihtiyati politikalarda sadeleşme adımları atılmaya başlanmıştır. Sadeleşme süreci kapsamında bankaların TL mevduatı artırıcı yöndeki zorunlu karşılık ve menkul kıymet tesisi yükümlülükleri gevşetilmiş, menkul kıymet tesisi kapsamında TL ticari kredilere uygulanan faiz sınırı tek kademeye düşürülmüştür. Bunların yanı sıra kredileri sıkılaştırıcı yönde kararlar alınmıştır. Bu kapsamda, kredi kartı ve kredili mevduat hesaplarına uygulanan faiz oranları artırılmış, tüketici kredilerinden alınan BSMV yükseltilmiştir. Menkul kıymet tesisi kapsamında aylık kredi büyüme sınırları TL ticari ve taşıt kredilerinde aşağı çekilmiştir. İhtiyaç ve taşıt kredileri ile kredi kartlarının SYR hesaplamasında kullanılan risk ağırlıkları artırılmış, yurtdışı seyahate yönelik harcamalarda kredi kartına taksit imkânı kaldırılmıştır. Ayrıca, tüketicinin kendisinin, eşinin veya 18 yaş altındaki çocuklarının malik olduğu en az bir konutunun bulunması durumunda kullanılacak konut kredilerinin risk ağırlığı artırılmış ve kredinin konut değerine oranı ise yüzde 75 oranında azaltılmıştır.

2023 yılının ikinci yarısında bireysel kredi kartları dışındaki kredi türlerinin yıllık artışlarında yavaşlama görülmektedir. 2022 yılının son çeyreğinde ivmelenmeye başlayan yıllık TL ticari kredi artışı 2023 yılı Şubat ayında en yüksek değerini gördükten sonra gerilemeye başlamış, Haziran ayından bu yana atılan finansal sıkılaştırma adımlarıyla birlikte gerileme eğilimi güçlenmiştir. TL ticari kredilerin 13 haftalık yıllıklandırılmış değişim oranları kayda değer bir şekilde gerilese de yıllık değişim oranları halen yüksek seviyelerde seyretmektedir. YP ticari krediler ise 2018 yılından bu yana süregelen azalma eğilimini sürdürmüştür. 2022 yılı son çeyreğinden itibaren hızlanan yıllık tüketici kredi artışı yılın ikinci yarısında ihtiyaç kredileri öncülüğünde yavaşlamaya başlamıştır. Bireysel kredi kartı harcamalarının yıllık artışındaki canlı seyir, güçlü seyreden talep ve kullanım kolaylıklarının etkisiyle devam ederken kurumsal kredi kart harcamalarının yıllık artışının ikinci yarıda hız kestiği gözlenmektedir. Güçlü kredi artışı ve takibe giren alacak (TGA) bakiyesi artışındaki ılımlı seyrin etkisiyle TGA oranı Temmuz ayında yüzde 1,6 gibi oldukça düşük bir seviyeye gerilemiştir.

Sermaye piyasaları hem arz hem de talep tarafında son yıllardaki gelişimini güçlü bir şekilde sürdürmektedir. 2023 yılı Ağustos ayı itibarıyla pay piyasası yatırımcı sayısı 6 milyonu aşarak rekor seviyeye ulaşmıştır. Yerli yatırımcının yanında yabancı yatırımcı ilgisi özellikle yılın ikinci yarısından itibaren önemli oranda artış göstermiş, Haziran-Temmuz 2023 döneminde 1,7 milyar dolar olmak üzere pay piyasasına son yılların en yüksek yabancı yatırımcı girişi gerçekleşmiştir. Bu gelişmelerle birlikte, BİST 100 Endeksinde yıl içinde tüm zamanların en yüksek kapanış seviyeleri kaydedilmiştir. Pay piyasasında görülen yüksek talebin yanında firmaların özkaynak finansman tercihi de devam etmektedir. 2023 yılının ilk yedi ayı itibarıyla ulaşılan 24 adet halka arz ile önceki yıllara benzer eğilim

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi [illegible] adresinden doğrulayabilirsiniz.

sürmüştür. Aynı dönemde, halka arzlardan elde edilen toplam hasılat 32,7 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Sermaye piyasalarında görülen olumlu gelişmeler, sermaye piyasası araçlarının uluslararası sürdürülebilirlik kriterleri çerçevesinde çeşitlendirilmesi konusunda da kendini göstermiştir. Bu kapsamda, 2023 yılı dış finansman programı çerçevesinde, Nisan ayında Hazine tarafından uluslararası Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel (ÇSY) piyasalarındaki ilk yeşil tahvil ihracı gerçekleştirilmiş, 2,5 milyar dolar tutarındaki ihraçta ihraç tutarının üç katından fazla talep gelmiştir. Söz konusu yeşil tahvil ihracı ve Ocak ve Mart aylarında gerçekleştirilen diğer iki ihraçla birlikte bu sene Ağustos ayı itibarıyla uluslararası sermaye piyasalarından toplam 7,5 milyar dolar tutarında dış finansman sağlanmıştır. Gerek söz konusu ihraç gerekse uluslararası sürdürülebilirlik standartlarına uyum konusunda devam eden çalışmalar sayesinde küresel sermaye piyasalarıyla bütünleşme çalışmaları artarak sürdürülmektedir.

Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) veri tabanına göre, Türkiye'nin kamu borcunun milli gelire oranı 2022 yılında bir önceki yıla göre 9,9 puan gerileyerek yüzde 32 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ayrıca, ilgili oran gelişmekte olan ülke ortalaması olan yüzde 65,3 seviyesine göre oldukça düşük düzeyde bulunmaktadır. Hanehalkı borçluluğunda da Türkiye benzer şekilde gelişmekte olan ülke ortalamalarına göre düşük bir riskliliğe sahiptir. BIS verilerine göre, 2022 yılında Türkiye'de hanehalkı borcunun GSYH'ya oranı bir önceki yıla göre 3,7 puan azalarak yüzde 11'e gerilemiştir. Aynı dönemde, gelişmekte olan ülkelerin ağırlıklı ortalaması ise yüzde 47,7 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin reel sektör borcunun GSYH'ya oranı, 2021 yılına göre 19,7 puan azalarak 2022 yılı sonunda yüzde 55,2'ye gerilemiştir. Çin hariç gelişmekte olan ülke ortalaması ise 2022 yılı sonunda yüzde 60,5 düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye'nin reel sektör borçluluğunun milli gelire oranı da benzer ülkeler ortalamasının altında seyretmeye devam etmektedir. Diğer taraftan, ülkemiz reel sektör firmalarının net döviz pozisyon açığı 2023 yılı Mayıs ayı itibarıyla bir önceki yılın sonuna göre 6 milyar dolar iyileşme göstermiştir. Sektörün kısa vadeli döviz pozisyonu fazlası ise aynı dönemde 66,5 milyar dolar olup bir yıllık vadede kur riski bulunmamaktadır.

6. Kamu Maliyesi

Pandeminin olumsuz etkilerinin sürdüğü bir dönemde hazırlanan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda GSYH'ya oranla yüzde 3,5'lik bir bütçe açığı öngörülmüştür. Yıl içinde döviz kurlarında yükseliş ile küresel gelişmeler kaynaklı gıda ve enerji fiyatlarında ortaya çıkan artışların hızlandırdığı enflasyon, başlangıç bütçesi büyüklüklerinin revize edilmesi ihtiyacını doğurmuş ve Temmuz ayında ek bütçe uygulamaya konulmuştur. Bu gelişmeler doğrultusunda hazırlanan OVP (2023-2025)'de 2022 yılı bütçe açığı GSYH'ya oranla yüzde 3,4 düzeyinde öngörülmüştür. Bununla birlikte, yılın son çeyreğinde bir taraftan harcamalardaki artışın sınırlı tutulması, diğer taraftan gelirlerin de beklenenin üzerinde artması bütçe açığının öngörülenin altında kalmasına neden olmuş ve yılsonunda bütçe açığı GSYH'ya oranla yüzde 1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2022 yılında genel devlet toplam gelirleri GSYH'ya oran olarak bir önceki yıla göre 3 puan azalırken, genel devlet toplam harcamaları 4,9 puan azalmıştır. 2022 yılında 2021 yılına göre, genel devlet cari giderlerinde 2,2 puan, transfer harcamalarında 2,9 puan azalış gerçekleşmiş, yatırım harcamalarında ise 0,3 puan artış yaşanmıştır. Bu çerçevede, GSYH'ya oran olarak genel devlet açığı 1,8 puan azalarak yüzde 0,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

2022 yılında kamu kesimi borçlanma gereğinin GSYH'ya oranı bir önceki yıla göre 0,2 puan azalarak yüzde 2,4 düzeyinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ya oranı ise 10,1 puan azalış göstererek yüzde 31,7 düzeyinde gerçekleşmiştir.

OVP (2023-2025)'de, 2023 yılı merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ya oranla yüzde 3,5 olacağı öngörülmüştür. Bununla birlikte, 2023 yılı Şubat ayında meydana gelen Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinin yol açtığı hasarın onarımına yönelik harcamalar bütçeye ciddi bir yük getirmiştir. Ayrıca, enflasyonun öngörülenin üzerinde seyretmesi hem harcamalar hem de gelirlerde artışa neden olmuştur. Bu kapsamda ortaya çıkan ilave ödenek ihtiyacını karşılamak üzere Temmuz ayında ek bütçe uygulamaya konulmuştur.

Bu gelişmeler doğrultusunda, 2023 yılında merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ya oranının OVP (2023-2025)'de öngörülen yüzde 3,5'lik hedefin 2,9 puan üzerinde yüzde 6,4 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir. Depremde hasar gören bölgelerin yeniden ihyası ve imarı ile depremin etkilerinin ortadan kaldırılması amacıyla 2023 yılında 762 milyar TL harcama yapılacağı tahmin edilmektedir. Söz konusu harcamalar hariç 2023 yılsonunda bütçe açığının GSYH'ya oranının yüzde 3,4 olacağı öngörülmektedir.

2023 yılında, bir önceki yıla göre, genel devlet toplam gelirlerinin GSYH'ya oranının 2,4 puan, genel devlet toplam harcamalarının ise 8,0 puan artması beklenmektedir. 2023 yılında 2022 yılına göre; genel devlet cari giderlerinin 2,3 puan, transfer harcamalarının 5,5 puan, yatırım harcamalarının ise 0,2 puan artması beklenmektedir. Bu çerçevede, GSYH'ya oran olarak genel devlet açığının bir önceki yıla göre 5,7 puan artarak yüzde 6,5, genel devlet faiz dışı açığının ise yüzde 3,9 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2023 yılında kamu kesimi genel dengesinin GSYH'nın yüzde 6,4'ü oranında açık vermesi, AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ya oranının ise yüzde 33,3 olması beklenmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

II. TEMEL AMAÇLAR

OVP (2024-2026), Türkiye Yüzyılına girerken güçlü, istikrarlı, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik büyümeyi tesis edecek sağlıklı bir makroekonomik çerçeveyle yapısal sorunların çözümüne yönelik politika önceliklerini ortaya koymaktadır. İlgili tüm kesimlerle istişare içerisinde hazırlanan OVP'nin, yeni dönemde ekonomi politikalarında öngörülebilirliği artırarak, beklentilere yön vermesi ve yatırım ortamına önemli katkı sunması amaçlanmaktadır.

OVP'nin temel amaçlarından biri, iç ve dış dengenin sağlandığı istikrarlı bir büyüme ortamını sürdürürken enflasyonun dönem sonunda tek haneli seviyelere düşürülmesini sağlayarak refahı artırmaktır. Bu dönemde, yapısal dönüşümlerin yanı sıra sıkı parasal duruş ve mali disiplin temel makroekonomik politika araçları olacaktır. Bu sayede, enflasyonla mücadele güçlendirilerek güven ve istikrar ortamı pekiştirilecek, istihdamı artıracak üretken yatırımlar için sağlıklı bir iş yapma zemini oluşturulacak, yeşil ve dijital dönüşüm odağıyla üretim ve ihracatın teknoloji kompozisyonu iyileştirilecektir.

Program döneminde, fiyatlama davranışlarını etkileyerek iç talebi dengelemesi beklenen sıkı parasal duruş, enflasyonun arz yönlü nedenlerine yönelik yapısal politikalarla desteklenecektir. Bu bağlamda, girdi maliyetlerini düşürücü ve arzı artırıcı uygulamalar sürdürülecektir.

Türkiye'nin beşeri sermayesi başta olmak üzere finansal ve doğal kaynaklarının ekonomik aktivitede etkin ve verimli bir şekilde kullanımıyla potansiyel büyüme oranlarının artırılmasına odaklanılarak yeşil ve dijital dönüşümün getirdiği fırsatlara özel önem verilecektir. Özellikle enerji, sanayi, ulaştırma ve tarım sektörlerinde bütünleşik ve çevre dostu politikalar benimsenerek sürdürülebilir, düşük emisyonlu, yüksek teknolojiye dayalı üretim teknikleriyle Türkiye'nin uluslararası rekabetçi konumu güçlendirilecektir.

Bu kapsamda, gerek ithalat bağımlılığının azaltılması gerek üretim yapısının daha yüksek katma değer üretecek bir yapıya dönüşmesiyle birlikte cari işlemler dengesinde kalıcı iyileşmenin sağlanması hedeflenmektedir.

Yurt içi tasarrufların artırılması, kaynak dağılımında etkinliğin sağlanması, sermaye piyasalarının geliştirilmesi yoluyla finansmana erişimin kolaylaştırılması, finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve makroihtiyati tedbirlerde sadeleştirmeye gidilmesi suretiyle piyasa ekonomisiyle uyumlu şekilde finansal istikrarın desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Kamu harcamalarında depremlerin yaralarının sarılmasına ve afet risklerinin azaltılmasına öncelik verilecek, bu alanların dışındaki harcama kalemlerine azami tasarruf anlayışıyla yaklaşılacak, kamu maliyesinin konjonktürel dalgalanmalara karşı dayanıklılığını daha da artıracak mali alan oluşturulacaktır.

Program döneminde deprem ve afet risklerine yönelik harcamalar hariç kamu açığının kademeli olarak azaltılması ve kamu mali sürdürülebilirliğinin güçlendirilmesi maliye politikasının temel amacı olacaktır. Ayrıca, yeşil ve dijital dönüşüme katkı sağlanması, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve dezenflasyon sürecinde para politikasının desteklenmesi maliye politikasının öncelikleri arasında yer alacaktır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

III. MAKROEKONOMİK HEDEFLER VE POLİTİKALAR[2]

1. Büyüme

Türkiye Yüzyılına girerken fiyat istikrarını ve finansal istikrarı gözeten, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik büyümeyi hedef alan, serbest piyasa ve rekabet ortamında verimliliği artırarak makroekonomik dengeleri gözeten ve yapısal reformlarla desteklenen şeffaf, tutarlı, öngörülebilir ve uluslararası normlara uygun bir yaklaşım izlenecektir.

Yatırımı, istihdamı, üretimi ve ihracatı destekleyen büyümenin sağlanması amacıyla para, maliye ve gelirler politikaları koordinasyon içerisinde yürütülerek bu alanlardaki reform adımları kademeli bir şekilde devreye alınacaktır. Böylece, Türkiye'de iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve sürdürülebilir büyüme için daha elverişli bir yapının tesisiyle potansiyel büyümenin artırılması sağlanacaktır.

Bu bağlamda, iç ve dış talep dengesi gözetilerek yüksek katma değerli ihracat odaklı büyüme politikası izlenecektir. Teknolojik altyapı, beşeri sermaye, girişimcilik, araştırma, yenilikçilik ve tasarım kapasitesi güçlendirilerek sanayide teknolojik dönüşümü sağlamaya yönelik politikalar hayata geçirilecektir.

Deprem sonrası yeniden yapılanma çalışmaları hızla sürdürülürken, afetlere dirençli ve bölgesel kalkınma dinamiklerini liman endüstrileriyle birleştiren bütünleşik bir kalkınma yaklaşımı izlenecektir. Yatay mimari ve düşük yoğunluklu kentleşme özendirilerek nüfusun ve üretim faktörlerinin afet riski yüksek alanlarda yoğunlaşması önlenecektir. Bu alanların güçlendirilip dönüştürülmesi ve yerleşim yerlerinin iklim değişikliği ve afetler kaynaklı risklere karşı dayanıklılığının artırılması yoluyla kentsel ekonomilerin sürdürülebilir büyümeye katkı sağlaması hedeflenmektedir.

Program döneminde üretken alanlara yönelik yatırımlara dayalı ve verimlilik artışlarıyla desteklenen bir büyüme stratejisiyle yıllık ortalama yüzde 4,5 büyüme oranına ulaşılması ve Türkiye'nin fert başına düşen milli gelirde orta-üst gelir grubundan üst gelir grubuna yükselmesi hedeflenmektedir.

Grafik 8: Büyüme (Yüzde)

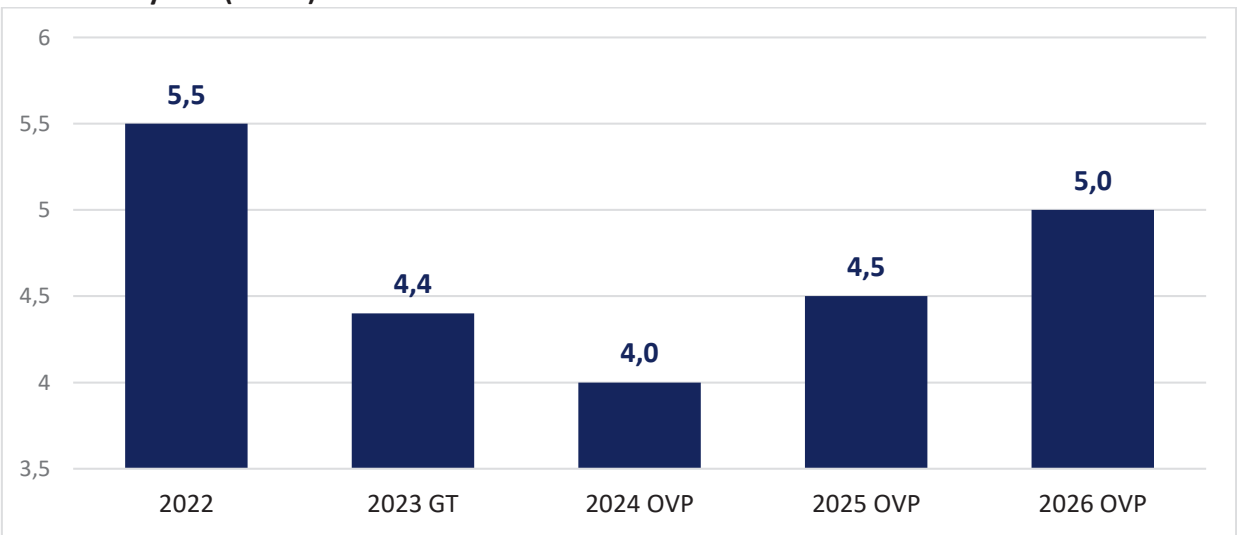

GT: Gerçekleşme Tahmini

[2] Makroekonomi ve kamu maliyesine ilişkin temel gösterge ve hedefler Ek 1'de yer almaktadır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Politika ve Tedbirler

1. Sanayi sicil sistemine bağlı sanayi envanteri güncellenerek veriye dayalı sanayi politikaları oluşturulacak, yatırım kararlarının daha sağlıklı alınması ile kaynakların etkin kullanılması sağlanacaktır.
2. Sanayide yapısal dönüşüme yönelik sektörel önceliklendirme yaklaşımıyla teknoloji odaklı yatırımlar desteklenecektir.
3. Yeni sanayi bölgeleri ve lojistik hatları afet riskleri gözetilerek oluşturulacak, mevcut demiryolu altyapısı daha etkin kullanılarak, sanayi bölgeleri ve limanlarla (RORO dahil) bağlantıları güçlendirilecektir.
4. Lojistik merkezlerin ve iltisak hatlarının işletme ve yönetim modellerinin geliştirilmesine yönelik Lojistik Koordinasyon Kurulunun yönlendiriciliğinde mevzuat hazırlıkları tamamlanacaktır.
5. Kamu alımlarında şartname aşamasından başlayarak yerliliği engelleyen teknik kriterler ve finansal yükler gözden geçirilecek, kamu alımlarında yeknesaklık sağlanacak ve öngörülebilirlik artırılacaktır.
6. Devlet yardımlarının etkileri ölçülecek, uygulama süreçleri iyileştirilecek ve farklı kurumlarca uygulanan yardımların mükerrerlikleri giderilerek kalkınma hedefleriyle uyumlu, sade ve etkin bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.
7. Kalkınma Planı ve Milli Teknoloji Hamlesi hedefleriyle uyumlu olarak yerli üretimin ve teknolojik kabiliyetlerin geliştirilmesi sağlanacak, stratejik ürün ve teknolojiler için ürün bazlı yatırım yol haritaları hazırlanacaktır.
8. Stratejik öneme sahip alanlarda, özel sektör, üniversite ve kamu Ar-Ge merkezlerinin bir araya geldiği büyük ölçekli platform ve ağ destekleri ile teknoloji ve ürün geliştirme süreçleri teşvik edilecek, patentli teknolojilerin sanayiye aktarılması desteklenecektir.
9. Ar-Ge teşvikleri, stratejik teknoloji alanlarında ülkede birikim oluşumuna katkı sağlayacak şekilde güdümlü hale getirilecektir.
10. Daha fazla girişimcinin ekosisteme dâhil edilmesini teminen Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin altyapıları ve kuluçka merkezleri desteklenerek yaygınlaştırılacak, Ar-Ge, tasarım ve yenilik kapasitesi güçlendirilecektir.
11. Girişimcilik ekosisteminin desteklenmesi çerçevesinde nitelikli akredite danışman ve mentor havuzu oluşturularak aktif kullanımı sağlanacak, özellikle öncelikli sektörlerde danışmanlık merkezleri ve platformlar aracılığıyla birebir danışmanlık mekanizmaları geliştirilecektir.
12. Fikri mülkiyet varlıklarının yüksek teknolojili ve katma değerli üretime katkısının artırılması amacıyla patent, marka ve tasarımlara ilişkin değerleme, finansmana erişim ve ticarileştirme mekanizmaları güçlendirilecektir.
13. Sürdürülebilirlik potansiyeli taşıyan, rekabetçi kümelenme teşebbüsleri daha etkili ve paydaş katılımcılığını özendirecek şekilde desteklenecektir.
14. Ana sanayi üreticileri ve büyük işletmelerin tedarik zincirlerine KOBİ'lerin eklemlenebilmeleri için eşleşmeleri kolaylaştırılacak ve gerekli kalite, verim, kapasite artışları ile Ür-Ge faaliyetleri tedarikçi geliştirme süreçleri kapsamında desteklenecektir.
15. Girişim ekosisteminin ve KOBİ'lerin krediye ulaşım şartları kolaylaştırılacak, alternatif finansman kaynaklarının kullanımı geliştirilerek yaygınlaştırılacaktır.
16. Kaynakların verimsizce kullanılmasına neden olan, özellikle faaliyet kârına sahip olmayan firma yapılarının dönüşümüne yönelik kapsamlı çalışma yapılacaktır.
17. Yapay zekâ, otonom sistemler, bulut bilişim ve büyük veri analitiği gibi dijital teknolojilerin yanı sıra yeşil teknolojilerin kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
18. Turcorn adayı ve küresel ölçekte rekabet potansiyeli yüksek teknoloji girişimleri desteklenecektir.
19. Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında açılacak yeni çağrılar ile kritik ürün ve teknolojilerin yerli imkânlarla geliştirilmesi ve üretilmesi desteklenecektir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi [illegible] http://evrak.kib.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

20. Stratejik alanlarda özel sektörden, üniversitelerden ve kamudan tüm paydaşların güçlerini birleştireceği TOGG ve TURKOVAC modeli benzeri ulusal girişimler oluşturulacak ve tasarım, üretim ve ticarileşme faaliyetleri teşvik edilecektir.
21. İlaç ve tıbbi cihaz sektöründe üretim, Ar-Ge ve ihracat altyapısı desteklenecek ve arz güvenliği güçlendirilecektir.
22. Yarı iletken, elektrikli araç, batarya ve bunların değer zincirindeki kritik teknoloji ürünlerine yönelik yatırımlar teşvik edilecek, elektronik, havacılık, savunma ve biyomedikal gibi stratejik sektörlerde ihtiyaç duyulan kritik malzeme ve bileşenlere yönelik çalışmalar desteklenecektir.
23. Yerli ve millî savunma sanayinden elde edilen kazanımların sivil alanlara teknoloji transferini sağlayacak mekanizmalar kurularak, sağlanan katma değer daha da artırılacaktır.
24. Sanayide özellikle Ar-Ge alanında ihtiyaç duyulan doktora derecesine sahip nitelikli insan kaynağı üniversite-sanayi işbirliği ile yetiştirilerek istihdamı teşvik edilmeye devam edilecektir.
25. Tarım arazilerinin korunması, amacı dışında kullanımının önüne geçilmesi ve etkin kullanımı için zorlayıcı ve özendirici düzenlemeler hayata geçirilerek ekilebilir ve sulanabilir alanlar artırılacaktır.
26. Ürün ve tarım parseli bazında asgari ve azami üretim alanları belirlenecek, çiftçi başvurularının, üretim izinlerinin ve ekim kontrolünün çerçevesi ortaya konulacaktır.
27. Gıda fiyatlarında istikrarı ve gıda arz güvenliğini sağlamayı teminen arazinin verim kabiliyeti ile birlikte yağış ve sulama imkânları da gözetilerek stratejik tarım ürünlerinde hedef yeterlilik oranları belirlenecek ve üretim planlaması yapılacaktır.
28. Yaş meyve sebze ürünlerinin arz sürekliliğinin sağlanması amacıyla jeotermal enerji kaynaklarının bulunduğu uygun alanlarda Sera Organize Tarım Bölgesi (OTB) kurulmasına yönelik yatırımlar hızlandırılacak, yeni sera kurulumu ile sera yenileme yatırımları desteklenecektir.
29. Lojistik maliyetlerinin azaltılarak tüketicilerin tarım ürünlerine uygun fiyatla ulaşabilmelerini temin etmek üzere önemli tüketim merkezi olan kentlerin çeperlerinde kent tarımı desteklenerek tarım sektöründe genç nüfusun istihdam edilmesi sağlanacaktır.
30. İnşaat sektörü, afet etkilerinin azaltılması ve sosyal konut ihtiyacının karşılanmasını teminen ülke genelinde dar ve orta gelirlilere yönelik konut, işyeri ve arsa projelerini hayata geçirecek şekilde yönlendirilerek, fiyat istikrarı da gözetilerek sektörün büyümeye seçici ve hedef odaklı katkı vermesi sağlanacaktır.

2. İstihdam

Tarihi yüksek seviyelerde seyreden istihdam ve işgücünün Program döneminde özellikle işgücü piyasasına yönelik yapısal reformların hayata geçirilmesi ve hedeflenen büyüme oranlarına ulaşılmasıyla birlikte artış eğilimlerini sürdürmesi öngörülmektedir.

Program boyunca istihdamın yıllık ortalama 909 bin kişi artması ve işgücüne katılım oranlarındaki öngörülen artışa rağmen işsizlik oranının kademeli olarak gerilemesi ve 2026 yılında yüzde 9,3 seviyesinde gerçekleşmesi tahmin edilmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Grafik 9: İşsizlik Oranı (Yüzde)

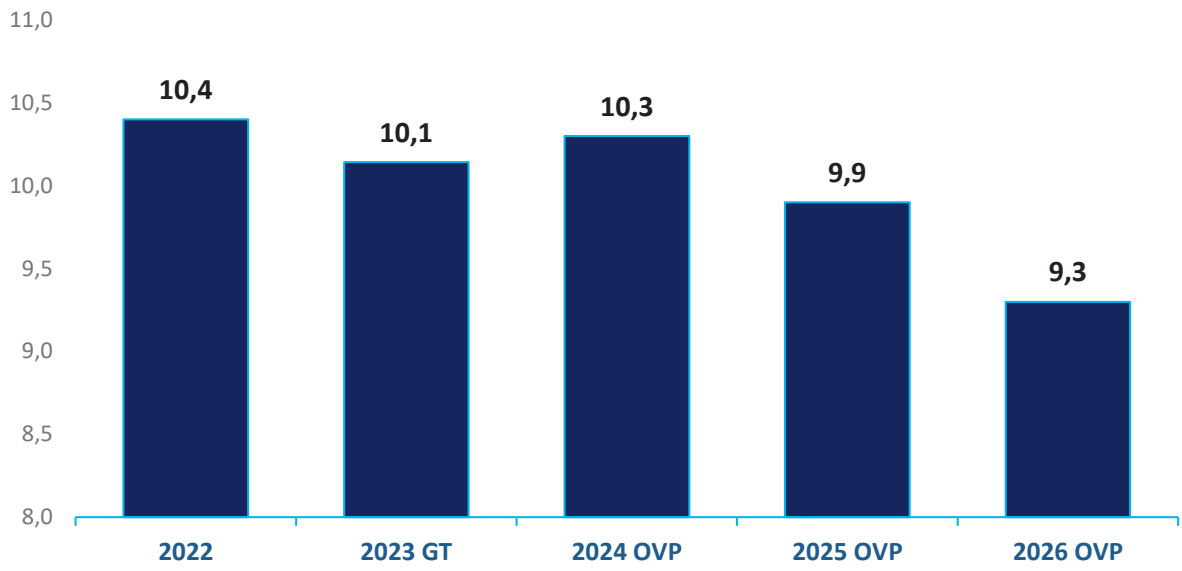

GT: Gerçekleşme Tahmini

Politika ve Tedbirler

1. Nitelikli ara eleman ihtiyacının sağlanmasına yönelik pilot illerde yapılacak analiz sonuçları dikkate alınarak sanayi ile işbirliği içerisinde mesleki eğitim programları hayata geçirilecektir.
2. Mesleki ve teknik eğitim müfredatı özel sektörle işbirliği içerisinde güncellenecek, staj ve işbaşı eğitimi programlarının yaygınlaştırmasını sağlayacak şekilde yönetim ve finansman konuları da dâhil olmak üzere özel sektör katılımı artırılacaktır.
3. Mesleki ve teknik lise mezunlarının bulundukları bölgedeki iş kollarını önceleyecek şekilde işgücü piyasalarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere istihdama erken dönemde katılmalarını sağlayacak düzenlemeler hayata geçirilecek, bu anlayışla meslek yüksekokullarının işlevi gözden geçirilecektir.
4. Savunma sanayii, yapay zekâ, siber güvenlik, temiz ve sürdürülebilir enerji ile uzay teknolojileri gibi stratejik alanlarda nitelikli işgücü yetiştirmeye yönelik kamu-üniversite-özel sektör işbirliği programları uygulamaya konulacaktır.
5. Çalışma çağındaki her bireyin üreterek gelir elde edeceği beceriler ile aidiyet hissedeceği meslekleri edinmesine yönelik programlar hayata geçirilecektir.
6. Bireylerin istihdamda kalmalarının temin edilmesi ve sahip oldukları becerilerin günümüz ihtiyaçlarına uyarlanması için hayat boyu öğrenmeye katılım artırılacak, sektörlerle işbirlikleri güçlendirilecektir.
7. İş ve meslek danışmanları aracılığı ile hane bazlı izleme sistemine geçiş sağlanarak istihdam fırsatlarının daha fazla kişiye ulaştırılması sağlanacaktır.
8. Öncelikle gençler olmak üzere her ailede en az bir çalışan olmasını sağlayacak tedbirler alınacaktır.
9. Ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin eğitime ve istihdama katılımlarını teşvik etmek amacıyla mesleki eğitim, yetkinlik ve becerilerini dikkate alan programlar hayata geçirilecektir.
10. Geleceğin mesleklerine yönelik gençlerin kariyer farkındalıklarını artıracak program ve faaliyetler yaygınlaştırılacaktır.
11. Yeşil ve dijital dönüşüm alanlarında meslek standartları ve yeterlilikler hazırlanacak, meslek standartlarında gerekli güncellemeler yapılacak, yeşil ve dijital yetkinlik açığı kapatılacaktır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

12. Aktif işgücü programları, yeşil ve dijital dönüşümün gerektirdiği işlere yönelik işgücü uyumunun sağlanmasında ve yeni istihdam olanaklarının oluşturulmasında etkin bir şekilde uygulanacaktır.
13. Dijital ve yeşil dönüşümle değişen işgücü piyasasına kadınların tam, eşit, güvenceli ve etkin katılımlarının sağlanması ve bu kapsamda ihtiyaç duyulacak yeni beceri ve yeteneklerin kadınlara ve kız çocuklarına kazandırılması için özel programlar geliştirilecek ve kadınların işgücüne katılımlarını artıracak girişimcilik, finansal okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlarda programlar, kapsamları genişletilerek yaygınlaştırılacaktır.
14. Adil geçiş sürecinin gerçekleştirilebilmesine yönelik, yeşil dönüşümden etkilenebilecek bölge ve meslek gruplarında istihdam edilenlerin ihtiyaç analizi yapılacaktır.
15. Bakım veren kişilerin işgücüne katılımını teşvik etmek ve toplumsal hayata katılımını artırmak amacıyla erişilebilir gündüz bakım merkezlerinin sayısı artırılacaktır.
16. Uzaktan, kısmi ve geçici süreli çalışma ile platform çalışması gibi yeni nesil esnek çalışma modellerinde yaşanan gelişmeler doğrultusunda iş dünyasının ihtiyaçları ve iş-özel yaşam dengesi gözetilerek mevzuat düzenlemeleri hızlı ve etkili bir biçimde hayata geçirilecektir.
17. İş Kanununda sosyal taraflarla diyalog halinde yapılacak değişiklikler ve bu doğrultuda gerçekleştirilecek ikincil mevzuat çalışmaları ile işgücü piyasalarında güvenceli esneklik sağlanacaktır.
18. Yurtiçinden temininde zorluk yaşanan hallerde işgücü piyasasının farklı vasıflarda ihtiyaçlarını karşılamak üzere göç ve istihdam politikalarının dengeli bir şekilde uyumlaştırılması sağlanacaktır.
19. Geçici ve/veya uluslararası koruma statüsündekilerin, kayıtlı olduğu ilde ikamet başta olmak üzere Türkiye'de bulunma şartlarına riayet etmeleri gözetilerek, işgücü temininde güçlük çekilen alanlar öncelikli olmak üzere kayıtlı bir biçimde çalışmaları tesis edilecektir.
20. Veriye dayalı risk odaklı denetim faaliyetleri yaygınlaştırılarak iş yerlerinde çalışma koşullarının insana yakışır bir biçimde olması sağlanacaktır.
21. Üniversitelerin yönetişimi geliştirilecek, bu kapsamda, yerelde mütevelli heyet veya istişari mahiyette mekanizmalar oluşturularak üniversite-özel sektör-yerel yönetim-STK işbirliği güçlendirilecektir.
22. Yükseköğretim kontenjanları kamu ve özel sektörün orta vadede ihtiyaç duyduğu işgücü miktarı ve nitelikleriyle uyumlu hale getirilecektir.
23. Aile müessesesinin korunması, güçlendirilmesi, evlenecek gençlerin desteklenmesi, gençlerin gelişimine ve girişimlerine katkı sağlanması, eğitim ve istihdam olanaklarının geliştirilmesini desteklemek üzere Aile ve Gençlik Bankası kurulacaktır.

3. Fiyat İstikrarı

Program döneminde fiyat istikrarı önceliklendirilerek para, maliye ve gelirler politikaları eşgüdüm içerisinde uygulanacaktır. Fiyat artışlarına etki eden tüm unsurlarla mücadele edilerek, miktarsal sıkılaşmayı da içeren sıkı para politikası ile seçici kredi uygulamalarının desteğiyle iç talepte dengelenme sağlanırken, üretim, rekabet ve verimlilik artışlarıyla 2024 yılında başlaması öngörülen dezenflasyon sürecinin devamında TÜFE yıllık artış hızının 2026 yılı sonunda yüzde 8,5 ile tek haneye düşürülmesi amaçlanmaktadır. Bu çerçevede, Türk lirasının istikrarlı bir görünüme sahip olması, arz kapasitesinin güçlendirilmesi ve enflasyon ataletine yol açan unsurların giderilmesi hedeflenmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Grafik 10: Yıl Sonu TÜFE Artış Oranı (Yüzde)

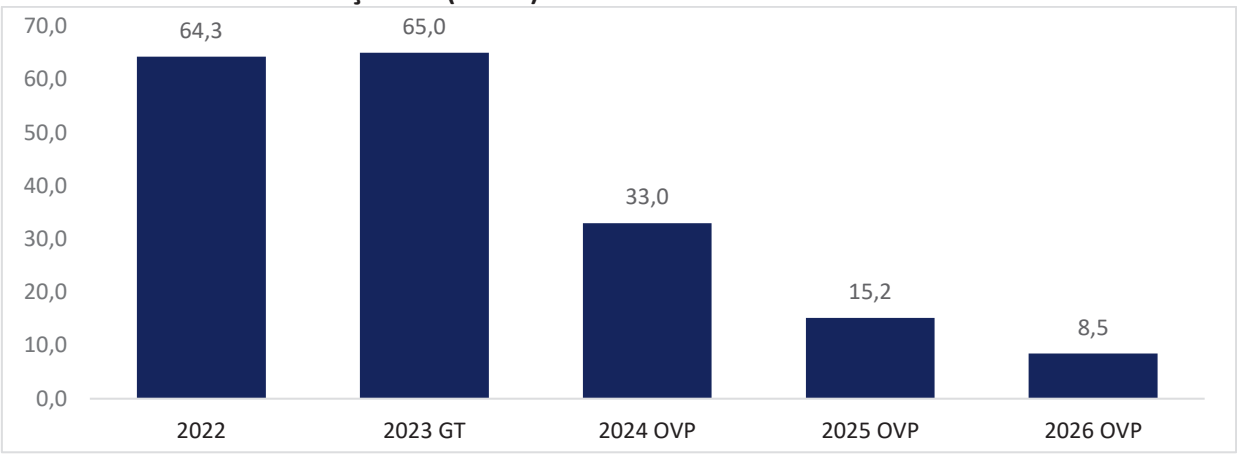

GT: Gerçekleşme Tahmini

Politika ve Tedbirler

1. Fiyat istikrarının kalıcı olarak tesis edilmesi amacıyla enflasyon hedeflemesi uygulamasına devam edilecektir.
2. Enflasyonla mücadelede Merkez Bankası tüm politika araçlarını etkin bir biçimde kullanırken, maliye ve gelirler politikalarının para politikası ile eşgüdümü sağlanacaktır.
3. Dalgalı döviz kuru rejimi sürdürülecek, finansal istikrarın fiyat istikrarını gözetecek şekilde ekonomiyi desteklemesi sağlanacaktır.
4. Ekonomik aktivitenin ivmesi, uygulamaya konulacak politikalarla enflasyonist baskı oluşturmayacak şekilde yönlendirilecektir.
5. Ekonomik dengeleri bozucu ve enflasyonu besleyen tüketim artışlarını önleyecek tedbirler alınacaktır.
6. Fiyat istikrarına yönelik yatırım-istihdam-üretim-ihracata dayalı büyüme politikaları doğrultusunda reel sektöre uygun maliyetlerle hedef odaklı finansman imkânı sağlanacaktır.
7. Mali disiplin gözetilerek, yönetilen/yönlendirilen fiyatlar geçmiş enflasyona endeksleme davranışının azaltılmasına yardımcı olacak şekilde belirlenecektir.
8. Finansal sistemde temel değer saklama aracının Türk lirası cinsinden varlıklar olması ve hanehalkı, firma ve bankacılık kesimlerinin varlık ve yükümlülüklerinde Türk lirası cinsinden kalemlerin ağırlıklarının artırılması desteklenecektir.
9. Kira ve konut fiyatlarındaki gelişmeleri de göz önünde bulundurarak, salgın döneminde daralan konut arzı hızla artırılacak, depremin oluşturduğu konut stokundaki kayıpların telafisine yönelik yeni sosyal konut projeleri geliştirilecek ve dar gelirli vatandaşların konuta erişim imkânı artırılacaktır.
10. Kamunun uygun koşullarda sağladığı konut kredileri ilk kez konut edinimini destekleyecek, dar ve orta gelirli vatandaşlar için belirli standartlarda ve uygun fiyat aralığında olacak şekilde yeni başlayan projelere tesis edilecektir.

4. Ödemeler Dengesi

2024 yılında dış talep koşullarında göreli iyileşmeyle ihracatta ılımlı bir toparlanma eğiliminin yanı sıra seyahat gelirlerinde artışın devam edeceği öngörülmektedir. Buna ek olarak, emtia fiyatlarının mevcut seviyelerde süreceği ve altın ithalatında son dönemde alınan önlemlerin etkisiyle ivme kaybı yaşanacağı varsayımıyla cari işlemler dengesinde iyileşme beklenmektedir.

Program döneminde, mal ve hizmet ticaretinde küresel gelişmeler yakından takip edilerek, yeşil dönüşüm ve dijitalleşme alanlarında gerekli düzenlemeler hızla hayata geçirilecek ve bu kapsamda dış ticarette Türkiye'nin rekabet gücünün ve küresel değer zincirlerindeki konumunun daha üst seviyelere çıkarılması sağlanacaktır. Böylece, mal ve hizmet ihracatında nicelik ve nitelik bakımından gelişim

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

sağlanarak dünya ihracatındaki pay artırılacak, cari işlemler dengesinde kademeli ve kalıcı iyileşme kaydedilecektir.

Bu dönemde, küresel ölçekte uzun dönemli ve yeşil dönüşümü önceleyen yatırımlardan daha fazla pay alınarak ekonominin yapısal dönüşümüne katkı sağlayacak bir perspektifle cari işlemler açığının finansman kalitesinin iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

Grafik 11: Cari İşlemler Dengesi/GSYH (Yüzde)

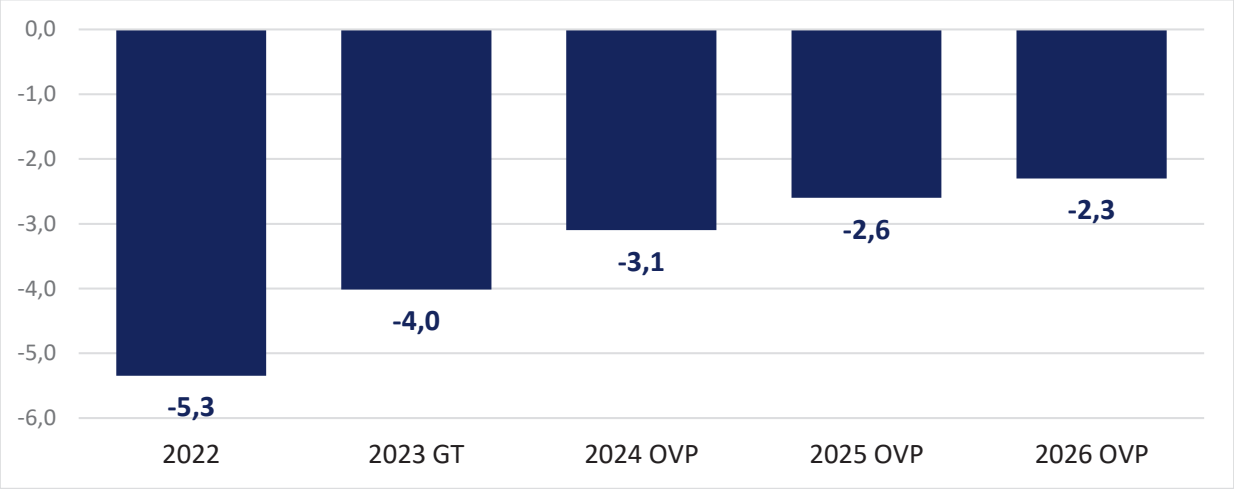

GT: Gerçekleşme Tahmini

Politika ve Tedbirler

1. Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik Avrupa Birliği (AB) kurumları ve üye ülkeler nezdinde çalışmalar yürütülecek, AB Gümrük Kodu reformu yakından takip edilerek Gümrük Kanununun uyumu ve AB bilgi sistemlerinin kurulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.
2. Mal ve hizmet ihracatını etkileyen yönleriyle AB dijital ekonomi düzenlemeleri doğrultusunda, rekabetçiliğin korunması ve artırılması için gerekli mevzuat, destek politikaları ve uluslararası anlaşmalara yönelik hazırlıklar tamamlanacaktır.
3. Dijital ve yeşil dönüşüm kapsamında, ithalata bağımlılığı azaltmaya ve arz güvenliğini temin etmeye yönelik ulusal kritik hammaddeler stratejisi hazırlanacaktır.
4. Öncelikli sektörler başta olmak üzere, katma değeri yüksek, teknoloji dönüşümünü sağlayacak stratejik öneme sahip sektörlere yönelik yatırımlar desteklenecek, sanayi ve dış ticaret politikası araçları bütüncül bir biçimde uygulanacaktır.
5. Ölçek veya teknoloji yetersizliği nedeniyle yurtiçi üretim kapasitesi oluşturulamayan ürünlerde teknoloji transferine dayalı ortaklıkları da içeren yatırımlar özendirilecektir.
6. Lojistik açıdan uygun bölge ve ülkelerde yurtdışı lojistik dağıtım ağlarının yaygınlaştırılması ve etkin işletilmesine yönelik destek sağlanacaktır.
7. Mevcut ve yeni kurulacak serbest bölgeler ile organize sanayi bölgelerinde yenilenebilir enerji kullanımın yaygınlaştırılması, yeşil ve döngüsel ekonomiye katkının artırılması, yüksek teknoloji alanlarında doğrudan yabancı yatırımların bölgeye çekilmesini sağlayacak düzenlemeler hayata geçirilecektir.
8. Dış ticarette iş süreçlerinin ve ihracat işlemlerinin kolaylaştırılmasını teminen gümrük idareleri ile gümrük kapılarının işlem kapasiteleri artırılacak, fiziki ve teknolojik altyapıları yerli kullanım imkânları gözetilerek ihtiyaçlar doğrultusunda yenilenecektir.
9. İhracatta yurtiçi katma değerin ve çıktı ürünün teknolojik seviyesini artırmak üzere Dahilde İşleme Rejiminin öncelikli hedef ürün ve sektör kapsamına ilişkin düzenleme yapılacaktır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrak.ekb.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

10. Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) programı gözden geçirilerek kredi politikası parasal sıkılaştırma sürecini gözetecek şekilde, üretken sektörlerde ihracatı destekleyici ve yüksek katma değerli ürün gruplarına yönelik mevcut yatırım teşvik sistemiyle entegre bir biçimde seçici ve odaklı olarak daha etkin uygulanacaktır.
11. Türk Eximbank'ın iş modeli ve kurumsal altyapısı uluslararası en iyi uygulamalar dikkate alınarak geliştirilecek, Eximbank destekleri yüksek teknolojili ve katma değerli ihracatın finansmanında yeşil ve dijital dönüşümü önceleyerek kullandırılacaktır.
12. Karbon fiyatlandırma mekanizmasının sektörler üzerinde yaratacağı ilave maliyetlere yönelik ihracatın finansmanında kullanılan araçların çeşitliliği ve etkinliği artırılacaktır.
13. İhracat destekleri ve ihracat finansman araçları birlikte ele alınarak projelendirilmek suretiyle teşvik mekanizmasının etkinliği artırılacaktır.
14. Türkiye Varlık Fonu ve özel sektör tarafından gübre ve petrokimya başta olmak üzere sanayinin ihtiyaç duyduğu yeni yatırımlar hayata geçirilecektir.
15. Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak teknoloji fonu ile girişim şirketleri desteklenerek stratejik teknolojik yatırımlara yönelik ekosistem geliştirilecektir.
16. Uluslararası markalaşma faaliyetleri ihracat potansiyeli yüksek alanlarda desteklenecektir.
17. Mal ve hizmet ihracatının artırılmasına yönelik tüm kurum ve kuruluşlar tarafından yapılacak uluslararası tanıtım faaliyetleri Türkiye "Türkiye-Gücünü Keşfet" logosu kullanılarak etkin bir biçimde yürütülecektir.
18. Turizm, taşımacılık, finansal hizmetler ve danışmanlık, eğitim, sağlık, dizi/film ve animasyon başta olmak üzere kültür endüstrileri, yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik alanlarında verimlilik ve rekabet gücünü esas alan döviz kazandırıcı hizmet ticareti desteklenecektir.
19. Turizmin çeşitlendirilerek 12 aya ve tüm ülkeye yayılması amacıyla alternatif turizm ürünlerinin tanıtım çalışmaları başta dünyada yükselen pazar konumundaki ülkeler ile Amerika ve Uzak Doğu gibi uzak pazarlardaki ülkelerin öncelikle üst gelir grubuna yönelik olarak yürütülecektir.
20. Turizmde hizmet kalitesini artırmak üzere sektörde çalışan personelin nitelikli istihdam imkânlarının yıl geneline yayılması sağlanacak, mesleki ve teknik eğitim ile işbaşı programlarının aktif bir biçimde uygulanmasıyla beceri düzeyi yükseltilecektir.
21. Turizm sektöründe yüksek hizmet kalitesinin devamı, kayıt dışılığın azaltılması ve turizm gelirlerinin artırılmasını teminen günübirlik konut kiralama yoluyla konaklamaların sertifikalandırılması gibi hususlarda gerekli mevzuat düzenlemeleri hayata geçirilecektir.
22. Sağlık turizmi alanında hizmet kapasitesi nitelik ve nicelik olarak geliştirilecek, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri artırılacaktır.
23. Spor diplomasisi araçları kullanılarak bölgesel ve çok taraflı spor organizasyonlarıyla hizmet gelirini artırıcı etkinlikler düzenlenecektir.
24. Türkiye'yi önemli bir film yapım merkezi haline getirmek üzere ülke içinde gerçekleştirilecek uluslararası yapımları desteklenecektir.
25. Yurtdışında gerçekleştirilen kalkınma işbirliği proje ve faaliyetleri aracılığıyla mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini yüklenen firmaların daha geniş pazarlara yönelmeleri özendirilecektir.
26. Finansal hizmet ihracatı hacmini artırmak üzere, değişen küresel ve bölgesel ihtiyaçlara yönelik İstanbul Finans Merkezi odağında rekabetçi bir finansal ekosistem oluşturulacaktır.
27. Elektronik ticaret alanında dijital altyapının geliştirilmesi, ödeme ve lojistik altyapısının güçlendirilmesi sağlanarak e-ihracat desteklenecek, elektronik ticaret pazarında daha fazla ihracatçı firmanın etkin şekilde faaliyet göstermesi sağlanacaktır.
28. Helal kalite altyapısı alanının gelişimine katkı sağlanmasına ve akredite helal belgelerinin ülkeler arasında karşılıklı tanınması amacıyla uluslararası bir sistem kurularak helal belgeli ürün ve hizmet ticaretinde teknik engellerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılacak, bu kapsamda akreditasyon, eğitim, işbirliği ve tanıtım faaliyetleri artırılacaktır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi [illegible] http://evrak.ikm.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

29. Enerjide dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla petrol ve doğalgaz arama ve üretim faaliyetleri hızlandırılarak sürdürülecektir.

30. Dijital pazarlarda ortaya çıkan aksaklıklar ve adil olmayan uygulamalarla mücadele edilecek, bu alandaki düzenlemelerin Avrupa Birliği düzenlemeleriyle uyumlu hale getirilmesi sağlanacaktır.

31. Doğalgaz depolama tesislerinin depolama ve geri üretim kapasiteleri artırılacaktır.

32. Sakarya Gazını girdi olarak kullanarak üre üretecek bir tesis kurularak yerli doğalgazın katma değeri artırılacaktır.

33. Yurtdışında millî petrol şirketimizin enerji alanında farklı ortaklıklarla faaliyette olduğu üretim sahaları ile potansiyel arz eden sahalar değerlendirilecektir.

34. Yenilebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi artırılacak, nükleer güç santrali elektrik enerjisi üretim portföyüne dâhil edilecektir.

35. Nükleer teknoloji alanında yerli ve yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi amacıyla Ar-Ge çalışmaları desteklenecek, ilave nükleer güç santrali kapasitesi oluşturmak için küçük modüler reaktör teknolojisine yönelik girişimler hızlandırılacaktır.

36. Potansiyeli yüksek jeotermal kaynakların aranmasına yönelik sondaj çalışmaları sürdürülerek yeni kaynaklar ekonomiye kazandırılacaktır.

37. Tüm tabii kaynak yönetim sistemlerinin birbiriyle uyumlu bir kurumsal yapılanmaya kavuşturulmasını teminen bu faaliyetlerin tek elden yönetilmesine yönelik gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

38. Maden kaynaklarının uluslararası standartlarda aranarak ekonomiye kazandırılması, arama ve üretimde sürdürülebilir madencilik politikalarının yaygınlaştırılması sağlanacaktır.

39. Sorumlu madencilik ilkeleri çerçevesinde belirlenen stratejik ve kritik minerallerin arama, üretim ve zenginleştirme çalışmaları artırılacaktır.

40. Maden arama faaliyetleri mevzuatta kamu yararına faaliyet olarak tanımlanacak ve madenlerin işletilmesinin türlerine, niteliklerine ve sürdürülebilirlik ilkelerine göre detaylı olarak ele alındığı yatırım güvencesini artıracak yeni bir temel düzenleme hazırlanacaktır.

41. Yerli kömür ve temiz kömür teknolojilerinin geliştirilmesi ile ekonomik değeri yüksek ürünlerin elde edilmesine yönelik Ar-Ge faaliyetleri sürdürülecektir.

42. Metro, tramvay ve hızlı tren üretimi dâhil olmak üzere tüm raylı sistem araçlarının millî imkânlarla tasarımı ve yerli üretimi artırılacaktır.

43. Arz şoklarının görülebildiği tarımın her bir alt sektöründe ürün bazında arz risklerini ortaya koyarak yerli üretim ve ekonomik dış alım tedarikine yönelik Üretim-İhracat-İthalat Konsolidasyon Programı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.

44. Türkiye'nin uluslararası görünürlüğünün artırılması ve imajının güçlendirilmesi için kamu, kültür ve dijital diplomasi faaliyetleri yoğunlaştırılacak, ayrıca ticaret diplomasisi araçları ile bölgesel ve çok taraflı işbirliği platformları etkin şekilde kullanılacaktır.

45. Stratejik ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi, enerji ve gıda arz güvenliğinin temini, bölgesel bağlantısallığın artırılması ve uzak kıtalarla bağların kuvvetlendirilmesine yönelik politikalar, ulusal öncelikler doğrultusunda etkin ve bütüncül bir biçimde sürdürülecektir.

46. Öncelikli sektörlere yönelik ticari ve ekonomik ilişkiler, Türkiye'nin bir enerji ve lojistik merkezi haline getirilmesi hedefi kapsamında derinleştirilip çeşitlendirilecektir.

47. Afrika ve Latin Amerika'ya yönelik ortaklık ve açılım politikaları ile Yeniden Asya Girişimi karşılıklı yarar ve öncelikler temelinde ve somut hedefler doğrultusunda sürdürülecektir.

48. Mal ve hizmet ihracatında pazar çeşitliliği sağlamak üzere "Uzak Ülkeler Stratejisi" kapsamında belirlenen ülkelere özgü eylemler proaktif bir şekilde yürütülecektir.

49. Dış ticaretin geliştirilmesinde "dost ülkelerden tedarik" ve "yakın ülkelerden tedarik" gibi yaklaşımlar izlenerek, ortak değer, amaç ve çıkarları olan ülkeler ile ekonomik ve ticari ilişkiler derinleştirilecektir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

50. Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarını, iş dünyasını ve finansman unsurlarını temel alan bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde, başta komşu ve yakın coğrafya olmak üzere, bölgesel ve ikili işbirlikleri geliştirilecek, bölgesel ve çok taraflı işbirliği platformlarından en etkin şekilde istifade edilerek ticari ilişkilerin yoğunlaştırılmasına yönelik çalışmalar etkili biçimde sürdürülecektir.
51. Tercihli pazara giriş imkânlarının geliştirilmesini teminen, yeni serbest ticaret anlaşmaları müzakere edilecek ve yürürlükteki serbest ticaret anlaşmalarının kapsamının genişletilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
52. Karma Ekonomik Komisyon (KEK) ve Ortak Ekonomik ve Ticaret Komisyonları (JETCO) çerçevesindeki ekonomik ve ticari ilişkiler güçlendirilecektir.
53. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Gümrük Örgütü, İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) ve Türk Devletleri Teşkilatı başta olmak üzere, bölgesel ve uluslararası örgütlerdeki çalışmalara aktif katkı verilecek, ulusal ticari ve ekonomik menfaatler üzerinde sonuçları olabilecek tüm gelişme ve girişimlerde etkinlik artırılacaktır.

5. Finansal İstikrar

Sürdürülebilirlik ve dijital dönüşümle uyumlu olarak finansal sistemde tasarrufların artırılması, kaynak dağılımında etkinliğin sağlanması, sermaye piyasaları geliştirilerek finansmana erişimin kolaylaştırılması ve finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması suretiyle finansal istikrarın desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Program döneminde piyasa ekonomisi ilkeleri gözetilerek mali sistemi oluşturan unsurların güçlendirilmesi, kırılganlıkların azaltılması ve finans piyasasının, Programın makroekonomik çerçevesini desteklemesi hedeflenmektedir.

Başta yatırım kredileriyle olmak üzere finans sektörünün yüksek katma değerli ve ihracata katkı sunan sektörleri desteklemesi ve tasarruflara aracılık faaliyetini etkin ve verimli bir şekilde yürütmesi için gerekli politika adımları atılarak düzenlemelerde sadeleştirme yoluyla finansal istikrar desteklenecektir.

Politika ve Tedbirler

1. Kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlamak ve makro-finansal istikrarı güçlendirmek üzere tüm para politikası araçları etkin bir biçimde uygulanacaktır.
2. Finansal kuruluşlara yönelik getirilen makroihtiyati tedbirler sadeleştirilecektir.
3. Para politikasının etkinliği ve finansal istikrar açısından rezerv kaynaklarının çeşitlendirilmesine ve artırılmasına devam edilecektir.
4. Türk lirası cinsi yatırım araçlarının cazibesi ve çeşitliliği artırılacaktır.
5. Kredi kartı kullanımı parasal istikrarı etkilemeyecek ve tüketim talebini dengeleyecek şekilde uluslararası standartlarda yeniden düzenlenecektir.
6. Makroihtiyati önlemlerde sadeleşmenin sağlanması ve rezervlerin güçlendirilmesine paralel şekilde Türk lirası mevduata geçişlerin hızlanmasıyla birlikte, KKM'nin mevduatlar içindeki ağırlığı azalacaktır.
7. Yurt Dışında Yerleşik Vatandaşlar Mevduat ve Katılım Sistemi (YUVAM) hesabının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve etkinliğinin artırılması sağlanacaktır.
8. Yastık altındaki altınların ekonomiye kazandırılması için geliştirilen Fiziki Altın Tasarruf Sistemi (FATSİ) uygulaması yaygınlaştırılacaktır.
9. Bankacılık sektörünün sermaye yeterliliğine ilişkin Basel III Final düzenlemelerine uyum sağlanacaktır.
10. Finansal sektör ve araçlar arasında düzenleme arbitrajı oluşmasının önüne geçilecektir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrak.kkm.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

11. Kalkınma ve yatırım bankacılığı, stratejik ürün ve öncelikli sektörlere odaklanılarak yatırım projelerinin finansmanında daha etkin hale getirilecek şekilde geliştirilecektir.
12. Banka dışı kredi kuruluşlarının finansal sektör içindeki payı artırılacaktır.
13. Finansal okuryazarlık faaliyetleri daha da yaygınlaştırılacaktır.
14. Sermaye piyasalarında finansal ürün ve hizmet çeşitliliği geliştirilecek ve küçük yatırımcı hakları gözetilerek yatırımcı tabanı genişletilecektir.
15. Sermaye piyasalarının sunduğu imkânlardan şirketlerin yaşam döngülerinin her aşamasında daha fazla yararlanması temin edilecek ve halka arzların artırılması için gerekli adımlar atılacaktır.
16. Katılım finansın kurumsal dönüşümü gerçekleştirilecek, sektörü destekleyici mekanizmalar tesis edilecektir.
17. Katılım sigortacılığı mevzuat altyapısı ve ekosistemi geliştirilecek, katılım finans esaslarına uyumlu sigortacılık tekniklerinin daha etkin ve şeffaf şekilde uygulanmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.
18. Dijital Türk lirasının kullanıma sunularak yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.
19. Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel (ÇSY) kriterlere yönelik farkındalık artırılarak yeşil finans alanında yeni ürün ve hizmetler geliştirilecektir.
20. Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) fon türleri katılımcıların birikimleri için daha fazla katma değer üretecek şekilde yeniden tasarlanacak, devlet katkısı getirilerinin artırılmasını, kesintilerin sadeleştirilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılacak ve bu kapsamda, BES'in cazibesi artırılarak sistemdeki fon tutarı ve katılımcı sayısında artış sağlanacaktır.
21. Otomatik Katılım Sisteminin (OKS) işverenlerin de katkısı ile ikinci basamak emeklilik sistemine dönüşeceği tamamlayıcı emeklilik sistemi kurulacaktır.
22. "Tamamlayıcı Uzun Süreli Bakım Sigortası" ihdas edilecektir.
23. İstanbul Finans Merkezinin uluslararası finans sistemine entegrasyonu güçlendirilerek finansal piyasaların derinleşmesine katkıda bulunulacaktır.
24. İstanbul Finans Merkezi kapsamında yenilikçi, kapsayıcı ve dinamik bir katılım finans ekosisteminin oluşturulmasına yönelik katılım esaslı faaliyet gösteren fintekler desteklenecektir.

6. Kamu Maliyesi

Program döneminde, başta deprem kaynaklı harcamalar olmak üzere gerekli ihtiyaçlar süratle karşılanırken mali disiplinin ekonomide güven ve istikrarı artıran bir çıpa olarak korunması ve güçlendirilmesi için tüm adımlar kararlılıkla atılacaktır. Para, maliye ve gelirler politikaları arasındaki eşgüdüm güçlendirilecektir.

Gelirler artırılarak ve kaynak tahsisi etkinleştirilerek sürdürülebilirliği güçlendirilen kamu maliyesi, makroekonomik istikrarın sağlanmasında ve kalkınmada stratejik bir araç olarak kullanılacaktır. Gelir ve harcama politikaları, yeşil ve dijital dönüşümü desteklemek için gerekli kaynak dağıtımını sağlayacak şekilde uygulamaya konulacaktır.

Borçlanma politikası iç ve dış piyasa koşulları ve maliyet unsurları göz önüne alınarak belirlenen makul risk düzeyi çerçevesinde, finansman ihtiyacının orta ve uzun vadede mümkün olan en uygun maliyetle karşılanması ve borç stoku yapısının güçlendirilmesi ilkeleri kapsamında stratejik ölçütlere dayalı olarak yürütülecek, kamu borçlanmalarında kaynak ve pazar çeşitliliğini artırmaya yönelik çalışmalar yapılmaya devam edilecektir.

Kamu kesimi genel dengesinin 2024 yılında GSYH'nın yüzde 5,9'u oranında açık vermesi ve söz konusu açığın Program dönemi sonu itibarıyla yüzde 2,6 seviyesine gerilemesi öngörülmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi https://evrak.kdk.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

2024 yılı sonunda GSYH'ya oran olarak yüzde 3,6 olan program tanımlı kamu kesimi açığının dönem sonunda yüzde 0,3 fazlaya dönmesi beklenmektedir.

2024 yılı sonunda GSYH'ya oran olarak yüzde 6,0 olması öngörülen genel devlet açığının Program dönemi sonunda yüzde 2,5 seviyesinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

GSYH'ya oran olarak 2024 yılında yüzde 31,2 olması öngörülen genel devlet toplam gelirlerinin program dönemi sonunda aynı seviyede gerçekleşmesi, genel devlet toplam harcamalarının ise aynı dönemde yüzde 37,2 seviyesinden yüzde 33,7'ye gerilemesi beklenmektedir.

Merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ya oran olarak 2024 yılında yüzde 6,4, Program dönemi sonunda yüzde 2,9 olarak gerçekleşeceği, faiz dışı dengenin 2024 yılında yüzde 3,4 açık vereceği, Program dönemi sonunda ise yüzde 0,7 fazlaya döneceği öngörülmektedir.

2024 yılında, GSYH'ya oran olarak 1,6 puan artışla yüzde 24,5'e yükselmesi beklenen toplam vergi yükünün Program dönemi sonunda ise yüzde 24,4 olması öngörülmektedir.

GSYH'ya oranla, 2024 yılında yüzde 35,2 olarak gerçekleşmesi beklenen AB tanımlı genel yönetim borç stokunun Program dönemi sonunda yüzde 33,2'ye düşürülmesi hedeflenmektedir.

Merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYH'ya oranının 2024 yılında yüzde 26,9, merkezi yönetim bütçesi faiz hariç bütçe giderlerinin GSYH'ya oranının ise yüzde 23,9 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Merkezi yönetim bütçe gelirleri ise, makroekonomik tahminler ile gelir politikalarının bütçe gelirlerine etkileri, ulusal ve uluslararası piyasalardaki gelişmeler ve gelirlerin geçmiş yıllarda gösterdiği eğilimler dikkate alınarak belirlenmiştir.

Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ya oranının 2024 yılında yüzde 20,5, genel bütçe vergi gelirlerinin GSYH'ya oranının ise yüzde 18,0 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Politika ve Tedbirler

1. Program döneminde, kamu harcamalarında tasarrufu sağlayacak yapısal değişiklikler hayata geçirilecek, deprem ve afet riski harcamaları hariç kamu açığı düşürülecek ve bütçe disiplini çerçevesinde maliye politikasının sürdürülebilirliği güçlendirilecektir.
2. 2023 yılı Şubat ayında meydana gelen asrın en büyük afetlerinden biri olan Kahramanmaraş ve Hatay merkezli depremlerde hasar gören bölgelerin iyileştirilmesi ve yeniden yapılandırılmasıyla depremin etkilerinin ortadan kaldırılması için gerekli önlemler alınmaya devam edilecektir.
3. Kamu harcama politikasının, belirlenen politika öncelikleri ve kamu idarelerine tahsis edilen ödenek tavanları doğrultusunda çok yıllı bütçeleme yaklaşımı içerisinde yürütülmesi esas olacaktır.
4. Harcama gözden geçirmeleri sistematik hale getirilerek verimsiz harcama alanları tasfiye edilecek ve yeni harcama alanları sınırlandırılacaktır.
5. Kamu hizmetleri, bütçe imkânları içinde kalınarak azami tasarruf anlayışı içinde yerine getirilecektir.
6. Kamu yatırım programında rasyonelleştirme çalışmaları yapılmak suretiyle kısa sürede tamamlanarak ekonomik ve sosyal fayda üretecek yatırımlar önceliklendirilecektir.
7. Hazine nakit rezervinin güçlendirilmesi ve daha etkin kullanımı için Tek Hazine Kurumlar Hesabının kapsamı daha da genişletilecektir.
8. Kamu ihale mevzuatı uluslararası norm ve standartlara uyumlu olacak şekilde dijitalleşmeyi, yenilikçiliği ve sürdürülebilirliği destekleyen ve önceleyen satın alma yaklaşımıyla güncellenecek, sektörel kamu alımları düzenlemesi hayata geçirilecektir.
9. Kamu alımlarına yönelik harcamaların rasyonelleştirilmesi anlayışıyla tasarruf odaklı merkezi kamu alım politikaları, kapsamı genişletilerek sürdürülecektir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

10. Kamu taşıtlarının kullanımı ihtiyaç analizleri çerçevesinde sistematik olarak gözden geçirilecek, taşıt ihtiyaçları öncelikle geçici tahsisle ya da ihtiyaç fazlası taşıtların devri suretiyle karşılanacak ve yeni taşıt edinimlerinde ekonomiklik gözetilerek yerli üretim ile çevreci araçlara öncelik verilecektir.
11. Kamu mali yönetiminde sürdürülebilir ve sağlıklı gelir kaynaklarının artırılması için vergi tabanının genişletilmesi ve vergilemede gönüllü uyumun artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.
12. Vergi politikalarında büyüme ve sosyal adalet ilkeleri ekseninde yatırımı, istihdamı, üretimi, ihracatı ve rekabet ortamını destekleyen gelir politikalarının önceliklendirilmesine devam edilecektir.
13. Vergi harcamaları gözden geçirilecek, etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimler kaldırılacaktır.
14. Kamu gelirlerine yönelik tahsilat performansı artırılacak, vergi cezaları caydırıcılığı güçlendirecek şekilde gözden geçirilecektir.
15. Gelir, kurumlar, katma değer vergileri kanunları ile vergi usul kanununun, vergilemede adalet, eşitlik, öngörülebilirlik ve şeffaflık ilkeleri temelinde, vergi tabanının genişletilmesine ve gönüllü uyumun artırılmasına destek veren, sade ve kolay uygulanabilir bir yapı oluşturulmak amacıyla güncellenmesi yönünde düzenlemeler hayata geçirilecek, orta vadede doğrudan vergilerin payı artırılacaktır.
16. Vergi idaresinin fiziki, beşeri ve teknolojik altyapısı geliştirilecektir.
17. Karbon vergisi niteliği taşıyan vergiler gözden geçirilecek ve tamamlayıcı karbon vergisi dahil karbon fiyatlandırma araçlarının kalkınma ve yatırım ortamı üzerinde yol açacağı ekonomik ve sosyal etkiler analiz edilecektir.
18. Vergi istatistikleri ve bu alandaki raporların daha kapsamlı bir şekilde yayımlanması sağlanacaktır.
19. Yurtiçi tasarrufların artırılması için alternatif araçlar geliştirme ve sermayenin tabana yayılmasını destekleme perspektifiyle çalışmalara hız verilecektir.
20. Kayıt dışılıkla mücadele, teknolojik imkânlardan daha çok faydalanılarak tüm tarafların etkin katılımıyla yürütülecektir.
21. Dijital faaliyetlerdeki kayıt dışılığı kavrayacak ve yatırım ortamının cazibesini artıracak vergi uygulamaları geliştirilecektir.
22. Dijital olarak alınıp satılabilen ve transfer edilebilen, dijital bir değeri temsil eden sanal varlıklar kullanılarak yapılan işlemlere yönelik mevzuat çalışmaları sürdürülecektir.
23. Enerji tüketiminde verimliliğin artırılması, iklim değişikliği ve çevre kirliliği ile mücadele edilmesine yönelik vergi uygulamalarına devam edilecektir.
24. Avrupa Birliği'ne katılım sürecinde müktesebata ve üyesi olduğumuz diğer uluslararası kuruluşlarca vergisel alanda belirlenen standartlara uyum çalışmalarına devam edilecektir.
25. Mükelleflere sunulan hizmetlerin ve uygulamaların etkinliği artırılacak, son teknolojik gelişmeleri kapsayan yeni nesil iletişim kanalları kullanılarak mükelleflere 7/24 gerçek zamanlı hizmet sunulması sağlanacaktır.
26. KİT'lerin faaliyetlerini makroekonomik, sektörel, sosyal politikalarla uyum içerisinde ve kamu maliyesinde sürdürülebilirliği destekleyen bir anlayışla etkin ve verimli bir şekilde sürdürmesi sağlanacak, KİT yönetişim reformuna yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.
27. Sosyal güvenlik sisteminde kişilerin daha çok istihdamda kalmasını teşvik eden, hakkaniyeti ve aktüeryal dengeyi önceleyen düzenlemeler hayata geçirilerek sistemin mali sürdürülebilirliği güçlendirilecektir.
28. Sosyal güvenlik sisteminde fiili ve yasal kapsamın artırılması doğrultusunda kadın, gençler, engelliler başta olmak üzere çalışma hayatına kalıcı katılımı sağlamayı teminen esnek çalışma biçimleri yaygınlaştırılacak, sosyal güvenlik mevzuatı ve uygulamaları değişen işgücü piyasası koşullarına ve yeni nesil esnek çalışma şekillerine daha uyumlu hale getirilecektir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

29. Prim borçlarının takip ve tahsilat süreçleri etkinleştirilecektir.
30. Kayıt dışı istihdam ve kayıt dışı ücretle mücadelede veri analizine dayalı risk odaklı denetim faaliyetleri artırılarak prim tabanı genişletilecektir.
31. Akılcı ilaç kullanımı teşvik edilerek, ilaç ve tedavi harcamalarını rasyonelleştirecek tedbirler alınacaktır.
32. Devlet Malzeme Ofisi ile birlikte Sağlık Market Uygulamasının kapsamı genişletilerek ilaç ve medikal malzeme tedarik zinciri daha da güçlendirilecektir.
33. Sağlık ürün ve hizmetlerinde talep kontrolünün ve hizmet basamaklarının uygun kullanımının sağlanması amacıyla teşvik edici mekanizmalar geliştirilecektir.
34. Sağlık hizmetlerinin geri ödemesinde risk analizini ve hizmet sunucularının davranışlarını dikkate alan denetim modelleri geliştirilecektir.
35. Sosyal Güvenlik Kurumunun bilişim sistemleri güçlendirilecek, kurumlar arası veri paylaşımı artırılacak, hizmet sunumu ve geri ödeme işlemleriyle ilgili bilgi sistemleri güçlendirilecektir.
36. Sağlık hizmetlerinin finansmanında değer bazlı geri ödeme yöntemlerinin kullanılması sağlanacak, ödenen ilaç ve tedavilere yönelik düzenli aralıklarla geriye dönük analizler yapılarak ödeme listelerinin etkinliği artırılacaktır.
37. İstihdam teşviklerinden etkin olmayanlar sonlandırılacak, kadın, genç ve engellilere yönelik teşviklerin ağırlığı artırılarak teşvik sisteminin sade ve etkin bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.
38. Kamu kesimi genel dengesinde yer alan fon ve döner sermayelerin harcama ilkeleri belirlenecek, bütçenin birlik ilkesinin uygulamasının güçlendirilmesine yönelik özel gelir, fon ve benzeri uygulamalar gözden geçirilecektir.
39. Sosyal yardım sistemi gözden geçirilecek, işgücüne katılıma mani olmayacak şekilde bütünleşik bir yapıda, aile odaklı ve fert başına asgari bir geliri garanti edecek şekilde yeniden kurgulanarak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarının daha etkin kullanımı sağlanacaktır.
40. KÖİ projeleri, makroekonomik politikalar, kamu yükümlülükleri ve bütçe dengeleri dikkate alınarak ve dengeli bir risk paylaşımı ile maliyet etkinliği gözetilerek planlanacak ve yürütülecektir.

7. Afet Yönetimi

Afet yönetiminin afet öncesi, afet anı ve afet sonrası olmak üzere tüm aşamalarının hızlı, etkin ve bütüncül olarak yürütülmesi temel amaçtır. Afet yönetiminin tüm süreçlerinde ilgili idari, hukuki, fiziki, teknik ve mali çerçevenin güçlendirilerek yerleşim yerlerinin afetlere karşı dayanıklılığının artırılması, afet risk ve zararlarının azaltılarak can ve mal kayıplarının asgari düzeye indirilmesi ile toplumun ve tüm kurum ve kuruluşların afet farkındalığının artırılması, olası afetlere hazırlıklı olunması hedeflenmektedir.

Kahramanmaraş ve Hatay merkezli depremlerin yaraları ivedilikle sarılacak, bölgede ekonomik ve sosyal hayatın yeniden canlandırılmasına yönelik iyileştirme faaliyetleri yürütülecek, hak sahibi vatandaşların en kısa sürede kalıcı konutlara ve işyerlerine kavuşabilmelerini sağlamak için yerinde dönüşüm uygulamaları da dahil olmak üzere maliyet etkin programlar yürütülecektir.

Program döneminde, alt ve üst yapının yerli ve yeşil teknolojilerle daha iyi standartlarda ve afetlere daha dirençli bir şekilde oluşturulması sağlanacak, bölgesel kalkınma stratejileriyle uyumlu bir biçimde yerleşim ve sanayi alanları geliştirilecektir.

Nüfusunun büyük çoğunluğu deprem kuşağında bulunan ülkemizde tüm afet türlerine karşı dayanıklılığın artırılması ve olası yeni ve çoklu afetlere hazırlıklı olunması amacıyla afet riski altındaki alanlar risk ve tehlike durumlarına göre önceliklendirilecek, yerel yönetimlerle işbirliği halinde kentsel dönüşüm projeleri gerçekleştirilerek afetlere dirençli, sağlıklı, yaşanabilir ve sürdürülebilir yaşam alanları oluşturulacaktır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdn.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Politika ve Tedbirler

1. Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinden etkilenen illerde sosyo-ekonomik hayatın tümüyle normale döndürülmesi ve deprem hasarlarının telafi edilmesine yönelik projelere öncelik verilecektir.
2. Kurumlar arasında sağlanacak etkin bir koordinasyon mekanizmasıyla deprem hasarlarının telafisine yönelik çalışmalar önceliklendirilecek ve planlı bir şekilde yürütülecektir.
3. Afet konut üretiminde hak sahipliği süreçleri iyileştirilecek, maliyet etkin afet konut üretimi sağlanacak ve geri ödeme sistemleri gözden geçirilecektir.
4. Yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında deprem bölgesindeki altyapıların afetlere karşı dayanıklılığı artırılacak, bölgenin sağlıklı ve dirençli dokusunun oluşmasına katkı sağlanırken aynı zamanda yeniden imar çalışmaları çerçevesinde yeşil dönüşümü teşvik edecek ve enerji verimliliğini artıracak yatırımlar desteklenecektir.
5. Deprem bölgesindeki üretim, turizm ve ticaret faaliyetlerinin afet öncesi canlılığına kavuşturulmasına yönelik ayrılan finansman kaynakları çeşitlendirilecek, bölgenin rekabet edebilirliği yeniden sağlanacaktır.
6. Bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına yönelik yatırım teşvik politikaları etkin bir şekilde uygulanacak, deprem bölgesine yönelik oluşturulan yatırım teşvik paketi aracılığıyla bölgede yatırım, üretim ve istihdamın hızla toparlanması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için destek uygulamalarının geliştirilmesine devam edilecektir.
7. Afet riski taşıyan bölgelerde kapsayıcı, sağlıklı, güvenli ve dirençli yaşam alanları altyapı ve üstyapı tesisleriyle bir bütün olarak planlanarak sürdürülebilir bir çevrede ve sosyal konut standartlarına uygun şekilde inşa edilecektir.
8. Kentsel dönüşüm faaliyetlerinin hızlandırılması, riskli konut sorununun çözümü ve şehirlerin afetlere dayanıklı ve daha sağlıklı hale getirilmesini desteklemek amacıyla rezerv alan ilan edilen Hazine taşınmazlarının uygulayıcı kuruluşlara devri sağlanacaktır.
9. Mekânsal planların yapımında ve uygulanmasında çoklu afet tehlikelerine karşı dirençliliğin sağlanmasına yönelik kriter ve önlemlere ilişkin mevzuatta düzenleme yapılacaktır.
10. Marmara Bölgesi başta olmak üzere afet riski yüksek bölgelerdeki yoğunluğun azaltılması amacıyla bölge dışında yeni endüstriyel gelişim alanları ve lojistik hatları oluşturulacaktır.
11. Sosyal konut üretiminde afet riski yüksek olan bölgelere öncelik verilecektir.
12. Tüm illerde mikro ölçekte afet risk analizleri yapılarak afete duyarlı yerleşim yeri tercihlerine yönelik farkındalık artırılacaktır.
13. Eğitim ve sağlık başta olmak üzere kamu hizmetlerinin sunulduğu yapıların afet ve olağanüstü durumlara karşı hazırlık durumu güçlendirilecektir.
14. Olası yeni afetlere karşı direnci artıracak gerekli kurumsal ve yasal düzenlemeler yapılarak kentsel dönüşüm çalışmaları hızlandırılacak, afetlere karşı dayanıksız yapı stokunun yeniden inşa sürecinde hukuki dayanağı güçlendirilmiş düzenlemeler hayata geçirilecektir.
15. Deprem, sel, heyelan, orman yangınları dahil afet risk yönetimine hizmet eden yerli yeni teknolojilerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.
16. Erken uyarı amaçlı veri analizini, afetlerin izlenmesini, komuta ve sevkiyatı sağlamak üzere yeni teknolojik imkânlardan faydalanılacaktır.
17. Afet ve acil durumlara müdahaleye yönelik teknik ve beşeri kapasite geliştirilecek, kesintisiz güvenli haberleşme sistemi altyapısının kurulumu tamamlanacaktır.
18. Afet ve acil durumlarda kullanılacak toplanma ve barınma alanlarının standartları geliştirilecek ve sayıları artırılacaktır.
19. Afet sonrası ihtiyaç duyulan malzeme ve ekipmanların tedariki yapılarak lojistik depolarda uzun süreli depolanabilmesi sağlanacaktır.
20. Savunma sanayiinde geliştirilen teknoloji ve ürünlerin tarım, lojistik, hasar tespit, afet müdahale süreçleri gibi toplumsal fayda sağlayacak sivil alanlarda kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

21. Taşkınların etkilerinin asgari seviyeye indirilebilmesi, dere yataklarına yapılan müdahalelerin önlenmesi ve taşkın riskinin yapılacak tüm çalışmalarda dikkate alınması amacıyla gerekli mevzuat hazırlanacak, havza bazında tahmin ve erken uyarı sistemleri geliştirilecektir.
22. Tarımsal kuraklıkla mücadele için eğitim, kapasite geliştirme, Ar-Ge projeleri ve erken uyarı sistemi çalışmaları sürdürülecektir.
23. Afet yönetimiyle bağlantılı sermaye piyasası ürünlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilecektir.
24. Tüm afet tehlikelerini kapsayacak afet sigortası geliştirilerek yaygınlaştırılacak, zorunlu deprem sigortasının beyanı ve ödemesinin etkin takibi sağlanacaktır.
25. Bina tamamlama sigortasının yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülecektir.
26. Sigortanın oto denetim rolü hayata geçirilerek inşaat kalitesinin yükseltilmesini teminen yapı denetim sürecinde yer alan kişi ve kuruluşların mesleki sorumluluk sigortası ve yapı müteahhitlerinin yapı sorumluluk sigortası yaygınlaştırılacaktır.

8. Yeşil Dönüşüm

Küresel ölçekte, iklim değişikliğinin çevresel, sosyal ve ekonomik yıkıcı etkileri daha yaygın hale gelirken Covid-19 salgınının üretim ve tüketim kalıplarında yol açtığı değişiklikler ile son dönemde Rusya-Ukrayna savaşının enerji arz ve talep dengesini bozması, sürdürülebilirlik odaklı politika ve uygulamalara olan ihtiyacı daha fazla ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda, başta enerji, sanayi, ulaştırma ve tarım sektörleri olmak üzere tüm alanlarda yenilenebilir kaynaklar, enerji verimliliği, elektrifikasyon ve döngüsel ekonomi politikaları öncelikli hale gelmiştir.

Coğrafi konumu ve doğal kaynakları ile iklim değişikliğine maruziyeti yüksek ülkeler arasındaki Türkiye, aynı zamanda küresel ekonomiye entegrasyon düzeyi ile iklim değişikliğiyle mücadelede uluslararası politikalar ve gelişmelerden önemli düzeyde etkilenmektedir. Bu çerçevede, Paris Anlaşmasına taraf olunarak düşük karbonlu ekonomiye geçiş kararlılığı 2053 net sıfır emisyon hedefi ile ortaya konulmuş ve başlıca ticaret ortağı konumundaki Avrupa Birliği'ne uyum çalışmaları kapsamında Yeşil Mutabakat Eylem Planı hazırlanmıştır.

Program döneminde, 2053 net sıfır emisyon hedefi ve ulusal kalkınma öncelikleri doğrultusunda, sera gazı emisyon azaltımını destekleyen, iklim değişikliğine uyum kapasitesini artıran, rekabetçiliği ve verimliliği ön planda tutan, adil geçişi gözeten ve küresel finansman kaynaklarından azami düzeyde faydalanarak ulusal teşvik mekanizmalarını geliştiren bir yaklaşımla ülkemizin yeşil dönüşüm süreci hızlandırılacaktır.

Politika ve Tedbirler

1. İklim değişikliğiyle ilgili uygulamaların bütüncül bir biçimde ele alındığı temel mevzuat hazırlığı tamamlanacaktır.
2. Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) hukuki altyapısı tamamlanarak Avrupa Birliği Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasına (SKDM) uyumlu bir yapıda geliştirilecek, geçiş dönemi etkin bir şekilde değerlendirilerek mali yükümlülük aşamasına yönelik gerekli hazırlıklar yapılacaktır.
3. 2053 net sıfır karbon emisyon hedefi doğrultusunda uzun vadeli düşük emisyonlu kalkınma stratejisi, kalkınma planlarıyla uyumlu olacak şekilde hazırlanmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.
4. Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında firmalara yönelik kaynak, süreç ve enerji verimliliği ile dijitalleşme gibi konularda sektörel yol haritaları hazırlanacak, farkındalık artırma çalışmaları yürütülecektir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrakdm.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

5. Başta AB olmak üzere ihracat pazarlarında rekabetçiliğin artırılması ve tedarik zincirlerinde Türkiye'nin konumunun yükseltilmesi amacıyla Yeşil Mutabakat Eylem Planı güncellenecektir.
6. İklim değişikliği ile mücadele hedefleri doğrultusunda, sera gazı emisyonlarının izlenmesi ve fiyatlandırılması için altyapı oluşturulacaktır.
7. Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması ve 2053 net sıfır emisyon hedefi kapsamında enerji dönüşümünü destekleyen enerji depolama, hidrojen ve karbon yakalama, kullanma ve depolama gibi teknolojiler ile mikro-şebeke yönetimi ve dijitalizasyonun geliştirilmesine yönelik Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri desteklenecektir.
8. AB'nin döngüsel ekonomi politikaları çerçevesinde hazırlıkları süren mevzuata uyuma ilişkin etki değerlendirmesi yapılarak Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı hazırlanacak, sürdürülebilir üretim ve tüketim anlayışı çerçevesinde kaynak verimliliği ön planda tutularak maddesel geri kazanıma ve atık yönetimine öncelik verilecek, endüstriyel simbiyoz uygulamaları özendirilecektir.
9. Döngüsel ekonomi modelinin yaygınlaştırılması ve AB Yeşil Mutabakatı doğrultusunda imalat sanayiinde eko-tasarım ve sürdürülebilir ürünlere ilişkin mevzuat takip edilerek karbon ayak izi ve diğer çevresel göstergelerin hesaplanması, izlenmesi için mevzuat geliştirilecek, ihtiyaç duyulacak dijital altyapı desteklenecektir.
10. Sıfır atık uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.
11. Geri kazanılmış ikincil ürüne ait standartlar belirlenerek teşvik ve yönlendirme sistemi geliştirilecek, mevzuatta düzenlemeler yapılacaktır.
12. Tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarının korunması, sürdürülebilir tüketim modeli kapsamında yenilenmiş ürün sisteminin yaygınlığı artırılacaktır.
13. Yeşil ve döngüsel ekonomiye geçiş sürecinin işgücü piyasalarına etkileri analiz edilecek, adil geçiş dikkate alınarak ortaya çıkacak yeni meslek grupları için işgücünün yetkinliği artırılacaktır.
14. Yeşil kamu alımları stratejileri geliştirilecek, yeşil dönüşümü destekleyen satın alma kriterleri belirlenecektir.
15. Çevreye duyarlı çok modlu taşımacılık terminalleri oluşturulacaktır.
16. Yeşil liman uygulaması için teşvikler sağlanarak çevreye zararlı makine ve ekipmanların kullanımı azaltılacaktır.
17. Elektrikli araçların yaygınlaştırılması amacıyla şarj istasyon ağı geliştirilecek, özellikle yerli elektrikli araçların kullanımı desteklenecektir.
18. Yol yapım projelerinde gürültü seviyesi ve sera gazı emisyonu düşük teknolojiler ve malzemelerin kullanılması yaygınlaştırılacaktır.
19. Kentiçi ulaşımda düşük karbonlu sistemlere geçişi kolaylaştıracak, ulaşımın sürdürülebilirliğine yönelik projeler hayata geçirilecektir.
20. Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) modeliyle yerli ürün kullanım şartı içerecek şekilde projeler geliştirilmeye devam edilecektir.
21. Türkiye'nin ısı potansiyelinin değerlendirilmesi ve atık ısının kullanılabilmesi için ısı arzına yönelik gerekli mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.
22. Yeni Enerji Verimliliği Strateji Belgesi ve II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı hayata geçirilecektir.
23. Kamu bina ve hizmetlerinde enerji verimliliği çalışmaları sürdürülerek enerji performans sözleşmelerinin daha yaygın kullanımı için gerekli teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.
24. Kamu, ticari ve konut amaçlı binalarda yüksek enerji performansını ve aynı zamanda belirli oranda yenilenebilir enerji kullanımını amaçlayan Neredeyse Sıfır Enerjili Binalar (NSEB) yaklaşımını yaygınlaştırılacak düzenlemeler yapılacaktır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

25. Sürdürülebilir orman yönetimi çerçevesinde orman varlığı korunup genişletilerek yeni yutak alanların oluşturulmasına devam edilecek, elverişli arazilerde endüstriyel plantasyon faaliyetleri sürdürülecektir.
26. İklim değişikliğine dayanıklı tarım uygulamaları ve yeni teknolojiler yaygınlaştırılarak toprak ve su kaynaklarının daha etkin kullanımı sağlanacaktır.
27. Yeşil dönüşüme yönelik finansman imkânları artırılacak, mevcut destek mekanizmaları gözden geçirilecek, sürdürülebilir finans konusundaki kurumsal kapasite artırılarak yeşil finansman ekosistemi geliştirilecektir.
28. Avrupa Birliği taksonomisi başta olmak üzere uluslararası taksonomi örnekleriyle uyumlu ve Türkiye'nin ihtiyaçlarını gözeten Ulusal Yeşil Taksonominin oluşturulmasına yönelik mevzuat çalışmaları yapılacaktır.
29. Bankacılık sektörünün sürdürülebilir bankacılık uygulamalarına geçişinin hızlandırılması ve iklim değişikliği kaynaklı finansal risklerin yönetimi için düzenlemeler yapılacaktır.
30. Sermaye piyasalarında sürdürülebilirlik temelinde yeni düzenleme ve uygulamaların geliştirilmesiyle şirketlerin sürdürülebilirlik raporlama ilkeleri uluslararası standartlara uyumlu olarak güncellenecek, Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel raporlamalarına yönelik üçüncü taraf güvence ve doğrulama sisteminin kurulması ve bu kapsamdaki verilerin oluşturulacak sisteme entegrasyonu sağlanacaktır.
31. Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel kriterler çerçevesinde uluslararası finans piyasalarına katılım hızlandırılacak, yeşil dönüşüme yönelik yenilikçi ve sürdürülebilir finansman araçları geliştirilerek yatırımların finansman ihtiyaçları karşılanacaktır.

9. Dijital Dönüşüm

Nesnelerin interneti, yapay zekâ, büyük veri, makine öğrenmesi ve üç boyutlu baskı gibi gelişmelerle dijital teknolojiler, uluslararası üretimin konumlanmasında ve ülkelerin rekabet güçlerinde giderek daha fazla ön plana çıkmış, söz konusu teknolojilerin iş yapma şekilleri üzerindeki etkisi Covid-19 salgınıyla daha da ivme kazanmıştır. Dijital teknolojilerin en etkin şekilde kullanılarak üretici ve tüketici arasındaki etkileşimin geliştirilmesi, başta KOBİ'ler olmak üzere sanayi ve hizmetlerdeki dijital dönüşümün sağlanması ve desteklenmesi önem arz etmektedir. Bununla birlikte, verinin artan kullanımına bağlı olarak mahremiyet ve amaca uygunluk odaklı veri paylaşımı ile siber güvenlik konuları ağırlık kazanmaktadır.

Program döneminde dijital dönüşümün hızlandırılması kapsamında, elektronik haberleşme altyapılarının güçlendirilmesi, yeni nesil ağ altyapılarının yaygınlaştırılması, öncelikli sektör ve alanlarda nitelikli Ar-Ge insan kaynağının geliştirilmesi, dijital dönüşüme yönelik teknolojilerde yetkinliğin artırılması, KOBİ'ler başta olmak üzere firmaların dijital teknolojilere yönelik kapasite ve kabiliyetlerinin desteklenmesi ve finansmana yönelik etkin mekanizmaların oluşturulması sağlanacaktır. Ayrıca, siber güvenliğin ülke genelinde daha bütüncül politikalarla güçlendirilmesi sağlanacak, kamu hizmetlerinde vatandaş odaklı bir anlayışla dijital teknolojilerden etkin bir şekilde faydalanılarak verimlilik artırılacaktır.

Kamu yönetiminin etkinleştirilmesi ve kamu hizmetlerinin geliştirilmesinde dijital teknolojilerden en üst düzeyde faydalanılacaktır. Bu bağlamda, kamuda dijital teknolojilerin kullanımında yenilikçiliği ve tedarik etkinliğini artırmak ve veriden değer üretmek üzere bulut bilişim ve açık kaynak kodlu yazılımların kamuda kullanımı yaygınlaştırılacak, kamunun genelini kapsayan etkin bir veri yönetişimi mekanizması oluşturulacaktır. Kamu kurumlarının bilgi teknolojileri proje yönetimi yetkinlikleri

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdm.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

geliştirilecek, nitelikli bilişim personelinin kamuda istihdamını kolaylaştırmayı ve özendirmeyi teminen kamu istihdam rejiminde gerekli iyileştirmeler yapılacaktır.

Politika ve Tedbirler

1. Veri ekonomisine geçişi hızlandırmak üzere, veri sahipliği ve veri paylaşım sorumlulukları ile teknik yöntemlerinin belirleneceği veri yönetişimi çatı düzenlemeler ve yönetişim altyapısı oluşturulacaktır.
2. Veri esaslı rekabet gücünün artırılmasına yönelik ulusal veri stratejisi hazırlanacaktır.
3. İleri dijital becerilerin kazandırılması, veri ekosisteminin güçlendirilmesi ve güvenilir yapay zekâ ürün ve hizmetlerinin geliştirilmesi sağlanarak, kurumsal ve sektörel düzeyde veriden değer üretimi desteklenecektir.
4. Türkiye'yi veri işleme faaliyetleri için bölgesel bir merkez haline getirmek üzere veri merkezi ve bulut bilişim yatırımları desteklenecektir.
5. Yüksek hızlı, kaliteli ve güvenli erişim imkânı sunan sabit ve mobil genişbant altyapıları yaygınlaştırılacak, fiziksel altyapıların ortak kullanımı teşvik edilecektir.
6. Genişbant altyapılarının gelişmesinin zor olduğu bölgelerde altyapı kurulumu teşvik edilecek, mobil haberleşme altyapısının olmadığı yerleşim yerlerine altyapı kurulması sağlanacaktır.
7. Yeni nesil mobil haberleşme teknolojilerinin üretimi güçlendirilecek ve kullanımı yaygınlaştırılacaktır.
8. Sanayi ve hizmet sektörlerinde yapay zekâ, büyük veri, bulut bilişim, blokzincir, siber güvenlik ve siber-fiziksel sistemler gibi dijital dönüşüme yönelik yerli teknolojilerin geliştirilmesi desteklenecektir.
9. Yerli yazılım firmalarının yetkinliği artırılacak ve işbirliklerini destekleyici platformlar oluşturulacaktır.
10. Açık kaynak kodlu yazılım ekosistemi geliştirilecek, yazılım sektöründeki insan kaynağı artırılacaktır.
11. Kamu hizmet sunumunda tasarruf, güvenlik ve sürekliliği temin etmek üzere açık kaynak kodlu yazılım ve bulut bilişim gibi araçlardan faydalanılacaktır.
12. 81 ilde Teknofest Teknoloji Atölyeleri kurulacaktır.
13. Kuantum teknolojileri alanında ileri düzeyde teknolojik araştırmalar yapılarak bu araştırmaların endüstriye uygulanması sağlanacaktır.
14. Derin teknoloji alanlarında yurt dışında yaşayan Türk uzmanların Türkiye'de girişim başlatmalarına olanak sağlayacak mekanizmalar oluşturulacaktır.
15. Enerji yoğunluğu yüksek batarya teknolojileri, bağlantılı araçlar, tam otonom (sürücüsüz) mobilite sistemleri ve ray ötesi sistemler gibi yeni nesil enerji ve ulaşım sistemlerindeki teknolojik kabiliyetler ve yatırımlar artırılacaktır.
16. Yerli ve millî gözlem uydusu İMECE'nin savunma, afet yönetimi, çevre, şehircilik, tarım ve ormancılık gibi alanlarda etkin şekilde kullanımı sağlanacak, yer gözlem uydusu geliştirme kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.
17. Milli uzay programı çerçevesinde, ülkemizdeki uydu geliştirme ve pazarlama faaliyetleri koordine edilerek nano ve mikro uydu ile mega takım uydu gibi yeni teknolojik alanlarda Ar-Ge ve ürün geliştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir.
18. KOBİ'lerde yaygın olarak ihtiyaç duyulan dijitalleşme uygulamaları merkezi bir altyapı ve destekleyici yazılım araçlarıyla karşılanacaktır.
19. Tarımsal faaliyetlerde dijital uygulamalarla ürün doğrulama, rekolte tahmini, yapay zeka, coğrafi bilgi sistemleri oluşturulacaktır.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi [illegible] http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

20. Ulusal siber savunma ve siber caydırıcılık yeteneğinin artırılması, bu alanlarda ihtiyaç duyulan kapasitenin geliştirilmesine yönelik 2024-2027 Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı hazırlanacaktır.
21. Sanayi alanındaki işletmelerin siber dayanıklılıkları artırılacaktır.
22. e-Devlet Kapısı başta olmak üzere hizmet tasarımı ve sunumuna yönelik standartlar, altyapı ve idari kapasite, hizmet süreçleri esas alınarak ve yeniden yapılandırılarak iyileştirilecektir.
23. Dijital devlet çalışmalarına ilişkin üst seviye yönetişim ile kurumlar arası bilgi teknolojileri yönetişim kapasitesi iyileştirilecektir.
24. Kamu kurumlarının bilgi ve işlem teknolojileri ürün ve hizmet alımlarında maliyet etkinliği sağlanarak yenilikçilik ve yerli katma değer artırılacaktır.
25. e-Devlet Kapısı üzerinden sunulmakta olan bütünleşik hizmetlerin niteliği ve sayısı artırılacaktır.
26. e-Devlet Kapısı üzerinden sunulan belediye hizmetlerinin standardizasyonu sağlanacak ve e-Devlet Kapısında kullanımı kolaylaştırılacaktır.
27. Kamu hizmetlerinin kesintisiz ve birlikte çalışabilirliği ile özel sektörün küresel rekabet gücünü artırmak üzere dijital devlet hizmetlerinde yeni nesil teknolojilerin etkin kullanımına yönelik modernizasyon ve süreç iyileştirmeleri yapılacak ve bu amaca yönelik ortak altyapı ve beşeri sermaye güçlendirilecektir.
28. Dijital dönüşüm sürecinin izlenebilmesi için uluslararası göstergeler ve ölçümlemeye yönelik veri kapasitesi iyileştirilecektir.
29. Dijital finans altyapısı güçlendirilerek fintek alanında yerli teknolojilerin geliştirilmesine yönelik tedbirler alınacaktır.
30. Blokzincir tabanlı akıllı sözleşmeler üzerinden menkul kıymet ihraçları yapılacak, ihraç süreçleri dijitalleştirilecektir.
31. Dijital ekonomide rekabet ortamını güçlendirecek düzenlemeler tamamlanacaktır.
32. Uzaktan erişim üzerinden mikro veri sunumunun yasal zeminine yönelik hazırlıklar tamamlanacak, araştırmacıların uzaktan erişim aracılığıyla mikro verilere erişip, bilimsel çalışmalarını yapabilmelerine imkân sağlayan Elektronik Veri Araştırma Merkezi (E-VAM) projesi hayata geçirilecektir.

10. İş ve Yatırım Ortamı

İş ve yatırım ortamında bürokratik ve hukuki öngörülebilirliğin güçlendirilerek ekonominin daha rekabetçi bir yapıya kavuşturulması, istihdamın, ihracatın ve üretimin artırılması temel amaçtır. Bu çerçevede, Program döneminde şirket kurma ve tasfiye süreçlerinin iyileştirilmesi, bürokrasinin azaltılması, işlemlerin hızlandırılması ve işlem maliyetlerinin düşürülmesi ile hukuki ve mali süreçlerin iyileştirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmasına öncelik verilecektir.

Öncelikli sektörler ve bölgesel koşullar dikkate alınarak özel kesim yatırımlarının desteklenmesi sağlanacak, devlet yardımları gözden geçirilecek, yatırımın temel unsurlarından biri olan yatırım yeri tahsisi sistemi güçlendirilecek, yatırım, ticaret ve finans alanında hukuki süreçler kolaylaştırılacaktır.

Politika ve Tedbirler

1. Yargıda ihtisaslaşmanın geliştirilmesi kapsamında, hâkim ve savcıların, bilirkişilerin ve arabulucuların nitelik ve nicelik açısından geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacak, ihtisas mahkemeleri güçlendirilecektir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

2. Alternatif uyuşmazlık çözüm yollarının etkinliğinin artırılması ve yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılacak, gerçek ve tüzel kişiler ile devlet arasındaki uyuşmazlıkları en hızlı ve en az maliyetle çözmek amacıyla idari sulh usulü etkinleştirilecektir.
3. İcra ve iflas sisteminin etkinliği artırılacaktır.
4. Yargılama süreçleri etkinleştirilerek ve tahkim başta olmak üzere alternatif ihtilaf çözme mekanizmaları güçlendirilerek ekonomik karar ve faaliyetlerin hızlandırılması sağlanacaktır.
5. Tahkim mekanizmasının ticari uyuşmazlıkların çözümünde daha fazla kullanılmasının teşvik edilmesi ve İstanbul Tahkim Merkezi'nin yapısının güçlendirilmesi ve küresel görünürlüğünün artırılması sağlanacaktır.
6. Yatırım ortamının iyileştirilmesine ve yatırım ortamını etkileyen mevzuat değişikliklerinde öngörülebilirliği artırmaya yönelik özel sektör ile kamu kurumları arasındaki koordinasyon, işbirliği ve diyalog mekanizmaları güçlendirilecek, Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Koordinasyon Kurulu (YOİKK)'nun yapısı daha etkin hale getirilecektir.
7. İş yaşamını doğrudan etkileyen düzenlemelerin, uygulama amacına uygun, ölçülü, öngörülebilir ve piyasa ekonomisi ilkeleriyle uyumluluğu gözetilecektir.
8. Kişisel Verilerin Korunması Kanununun Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) başta olmak üzere AB müktesebatına uyum sürecine yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.
9. Uluslararası standartlar dikkate alınarak, iş ve yatırım ortamının dijital dönüşümünde karşılıklı işlerlik, emniyet, veri koruma, kapsayıcılık, sürdürülebilirlik ve uluslararası işbirliği ilkelerine dayanan ulusal standartlar belirlenecektir.
10. Fikri mülkiyet sisteminde toplumsal bilinci ve farkındalığı artırmak üzere hukuki altyapı güçlendirilecek, fikri mülkiyet haklarının oluşmasını destekleyen ekosistem geliştirilerek bu hakların ticarileştirilmesi hızlandırılacak ve ticari sırların etkin bir şekilde korunmasına yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.
11. Uluslararası ölçekte yatırım yapan Türk şirketlerinin korunması için uluslararası vergilendirmede güncel düzenlemelerden doğacak hak kayıplarına yönelik aktif bir diplomasi izlenecektir.
12. Yatırımlara ilişkin izin, lisans, ruhsat gibi işlemleri sonuçlandırma süreleri kısaltılacaktır.
13. Şirket kuruluş ve ticaret defterlerine yönelik işlemlerin hız kazandırılarak kolaylaştırılması amacıyla şirket ve ticaret sicili işlemlerinde dijital uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.
14. Büyük ölçekli yatırımlar, hızlı büyüyen KOBİ'ler ve entegre tesisler için başta organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri olmak üzere planlı sanayi alanları genişletilecektir.
15. Endüstri bölgeleri, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri ve özel yatırım yerlerinin, hammaddeye erişim, lojistik, enerji, demiryolu, liman bağlantısı ve çevre boyutu açısından tedarik zincirine uygun ve sürdürülebilir şekilde oluşturulması amacıyla alternatif yöntemler geliştirilecektir.
16. Yatırımcıların faydalanması için uygun yatırım yerlerini içeren yatırım yeri envanteri oluşturulacaktır.
17. Stratejik ve büyük ölçekli yatırımlar için yer temininde ve kamulaştırma süreçlerinde yeni bir mekanizma geliştirilecek, bürokrasinin azaltılması sağlanacaktır.
18. Bölgesel koşullar göz önünde bulundurularak başta imalat sanayiinde öncelikli sektörler olmak üzere yatırımlar için Hazine taşınmazlarının ekonomiye kazandırılması sağlanacaktır.
19. Yatırım teşvik sistemi, yapılacak etki değerlendirmelerinden yararlanılarak amaç ve destek unsurları açısından sadeleştirilerek yeniden yapılandırılacak, yatırımlar katma değer, ithalat bağımlılığını azaltma, teknolojik kapasite, rekabet, araştırma ve geliştirme, yeşil ve dijital dönüşüm gibi unsurlar çerçevesinde değerlendirilerek önceliklendirilecektir.
20. Proje Bazlı Teşvik sistemi nitelikli yatırım konularına odaklanacak, nitelikli alanlardaki yatırımlar bütüncül bir şekilde desteklenecektir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrak.tbb.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

21. Yurt dışındaki Türk araştırmacıların ulusal projelere dahil olmaları ve Türkiye'de girişim kurmaları teşvik edilecektir.
22. Yeşil ve dijital dönüşüm ile tedarik zincirlerinin geliştirilmesi konularında Avrupa Birliği ile yeni bir diyalog mekanizması hayata geçirilecektir.
23. Sürdürülebilir büyümeyi desteklemek amacıyla ihracata yönelik katma değeri yüksek yatırımlara yönelik faaliyetlerde finansmana erişim koşulları iyileştirilecektir.
24. Yatırım odaklı girişimcilik ve ek yatırım fırsatlarının desteklenmesi kapsamında, girişim sermayesi fon kaynakları çeşitlendirilecek ve güçlendirilecek, devam destekleri ile başlangıç firmalarının ölçeklenmesi sağlanacaktır.
25. Melek yatırımcılık ve kitle fonlaması ekosisteminde karşılaşılan sorunlar ve ekosistemi geliştirilmesine ve iyileştirilmesine katkı sağlayacak alanlar tespit edilecek, sektörün kapasitesinin artırılmasına hizmet eden bir mekanizma kurulacaktır.
26. Özel bankaların, yatırımları daha fazla desteklemeleri özendirilecektir.
27. Finans kuruluşlarının teknoloji temelli başlangıç firmalarına yatırım yapmaları, girişimci hisselerini almaları, patentlerin bankalarda teminat gösterilmesi gibi uygulamalarla finansal destek sağlamaları kolaylaştırılacaktır.
28. Girişim ekosisteminin geliştirilmesinde, şirketlerin çalışanlarına yönelik çeşitli teşvik edici araçlar sunabilmelerine imkân veren düzenlemeler hayata geçirilerek girişim şirketlerinin nitelikli personel istihdam etmeleri kolaylaştırılacaktır.

11.Merkezi Yönetim Bütçesi Ödenek Teklif Tavanları ve Bütçe Sürecine İlişkin Hususlar

5018 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi gereğince, söz konusu Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve özel bütçeli idarelerin 2024, 2025 ve 2026 yıllarına ilişkin ödenek teklif tavanları Ek 2'de yer almaktadır.

2024, 2025 ve 2026 yılları bütçe teklifleri, kamu kurum ve kuruluşları tarafından 5018 sayılı Kanunun 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerine uygun olarak çok yıllı bütçeleme anlayışı ile uyumlu bir şekilde hazırlanacaktır. Çok yıllı bütçelemenin başarılı bir şekilde sürdürülmesi, bütçe uygulamalarında kamu idareleri arasında gerekli işbirliği ve eşgüdümün sağlıklı bir şekilde yürütülmesine bağlı bulunmaktadır. Ayrıca, idarelerin bütçe tekliflerini hazırlarken 2021/14 sayılı Tasarruf Tedbirleri ile ilgili Cumhurbaşkanlığı Genelgesinde yer alan düzenlemelere uymaları gerekmektedir.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberindeki esas ve usuller çerçevesinde 2024-2026 yıllarını kapsayan bütçe tekliflerini hazırlayarak 30 Eylül 2023 tarihine kadar Strateji ve Bütçe Başkanlığına teslim edeceklerdir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.gov.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://verkakit.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

EK 1:

Makroekonomi ve Kamu Maliyesine İlişkin Temel Göstergeler ve Hedefler

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://verkakit.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Tablo 1.1: Temel Ekonomik Büyüklükler

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
BÜYÜME					
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	15.012	25.483	41.159	52.942	62.997
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	906	1.067	1.119	1.205	1.318
Kişi Başına Gelir (GSYH, Dolar)	10.659	12.415	12.875	13.717	14.855
GSYH Büyümesi (1)	5,5	4,4	4,0	4,5	5,0
Toplam Tüketim (1)	16,3	10,3	3,6	4,3	4,3
Kamu(2)	5,0	6,0	4,3	3,8	3,6
Özel(2)	17,8	10,9	3,5	4,3	4,4
Toplam Sabit Sermaye Yatırımı (1)	1,3	5,5	3,6	3,8	4,7
Kamu(2)	18,9	8,3	0,3	0,6	1,9
Özel(2)	-0,6	5,1	4,0	4,3	5,0
Toplam Yurtiçi Tasarruf / GSYH	30,0	29,2	29,6	30,2	30,8
Kamu	2,0	0,1	-0,9	-0,1	0,3
Özel	28,0	29,1	30,5	30,3	30,6
Toplam Tasarruf -Yatırım Farkı / GSYH (3)	-5,0	-3,9	-3,0	-2,5	-2,2
Kamu	-1,9	-4,0	-4,2	-3,2	-2,8
Özel	-3,1	0,1	1,2	0,7	0,6
Toplam Nihai Yurtiçi Talep (1)	12,5	9,2	3,6	4,2	4,4
Net İhracatın Büyümeye Katkısı	0,7	-2,9	0,4	0,2	0,3
İSTİHDAM					
Nüfus (Yıl Ortası, Bin Kişi) (4)	84.980	85.917	86.883	87.833	88.750
İşgücüne Katılma Oranı (%)	53,1	53,7	54,4	55,0	55,6
İstihdam Düzeyi (Bin Kişi)	30.752	31.654	32.428	33.340	34.381
İstihdam Oranı (%)	47,5	48,3	48,8	49,5	50,4
İşsizlik Oranı (%)	10,4	10,1	10,3	9,9	9,3
DIŞ TİCARET (GTS)					
İhracat (GTS tanımlı, fob) (Milyar Dolar) (5)	254,2	255,0	267,0	283,6	302,2
İthalat (GTS tanımlı, cif) (Milyar Dolar) (5)	363,7	367,0	372,8	388,9	414,0
Ham Petrol Fiyatı - Brent (Dolar/Varil)	100,8	82,3	86,7	85,9	84,9
Enerji İthalatı (Milyar Dolar)	96,5	71,0	77,3	76,3	75,7
Dış Ticaret Dengesi (GTS tanımlı, Milyar Dolar) (5)	-109,5	-112,0	-105,8	-105,3	-111,8
Dış Ticaret Hacmi / GSYH (%)(5)	68,2	58,3	57,2	55,8	54,3
CARİ İŞLEMLER DENGESİ					
Turizm Gelirleri (Milyar Dolar)	46,5	55,6	59,6	64,7	71,3
Seyahat Gelirleri (Milyar Dolar)	41,4	49,0	52,5	57,0	62,8
Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-48,4	-42,5	-34,7	-31,7	-30,0
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-5,3	-4,0	-3,1	-2,6	-2,3
Altın Hariç Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)	-29,0	-15,2	-22,2	-19,1	-17,2
Altın Hariç Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-3,2	-1,4	-2,0	-1,6	-1,3
ENFLASYON					
GSYH Deflatör Artışı, % Değişme	96,0	62,6	55,3	23,1	13,4
TÜFE Yıl Sonu, % Değişme	64,3	65,0	33,0	15,2	8,5

Not: GT: Gerçekleşme Tahmini
P: Program
(1) Zincirlenmiş hacim endeksi yüzde değişim
(2) Kamu ve özel ayrımında tüketim ve yatırım verileri Strateji ve Bütçe Başkanlığı hesaplamalarıdır.
(3) Toplam tasarruf-yatırım farkı ile cari işlemler açığı arasındaki fark, milli gelir hesaplamalarında ihracat ve ithalat ağırlıklı döviz kuru kullanılmasından kaynaklanmaktadır.
(4) SBB hesaplamalarıdır.
(5) TÜİK tarafından yayımlanan Genel Ticaret Sistemi (GTS) ile uyumlu dış ticaret istatistiklerini göstermektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Tablo 1.2: Kamu Kesimi Genel Dengesi (1)

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(Milyar TL)				
Kamu Kesimi Genel Dengesi (KKGD)	**-357,7**	**-1.631,4**	**-2.446,8**	**-1.658,0**	**-1.626,0**
Genel Devlet	**-120,1**	**-1.651,7**	**-2.468,8**	**-1.609,4**	**-1.579,2**
Merkezi Yönetim Bütçesi	-142,7	-1.633,0	-2.651,9	-1.824,4	-1.827,1
Mahalli İdareler	-39,8	-76,6	17,4	10,3	11,3
Bütçe Dışı Fonlar	20,0	12,3	39,2	35,5	43,4
İşsizlik Sigortası Fonu	33,6	50,5	144,8	181,2	201,5
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-44,4	-116,8	-306,2	-366,2	-377,7
Genel Sağlık Sigortası	51,7	116,8	306,2	366,2	377,7
Döner Sermayeli Kuruluşlar	1,5	-4,9	-18,3	-12,1	-8,3
KİT'ler	**-237,6**	**20,3**	**22,0**	**-48,5**	**-46,8**
Faiz Giderleri Hariç KKGD	**-18,9**	**-934,9**	**-1.131,1**	**191,7**	**701,7**
Faiz Gideri ve Özelleştirme Geliri Hariç KKGD	**-24,9**	**-946,9**	**-1.156,1**	**161,7**	**666,7**
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Kamu Kesimi Genel Dengesi	**-2,4**	**-6,4**	**-5,9**	**-3,1**	**-2,6**
Genel Devlet	**-0,8**	**-6,5**	**-6,0**	**-3,0**	**-2,5**
Merkezi Yönetim Bütçesi	-1,0	-6,4	-6,4	-3,4	-2,9
Mahalli İdareler	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0
Bütçe Dışı Fonlar	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
İşsizlik Sigortası Fonu	0,2	0,2	0,4	0,3	0,3
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-0,3	-0,5	-0,7	-0,7	-0,6
Genel Sağlık Sigortası	0,3	0,5	0,7	0,7	0,6
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KİT'ler	**-1,6**	**0,1**	**0,1**	**-0,1**	**-0,1**
Faiz Giderleri Hariç KKGD	**-0,1**	**-3,7**	**-2,7**	**0,4**	**1,1**
Faiz Gideri ve Özelleştirme Geliri Hariç KKGD	**-0,2**	**-3,7**	**-2,8**	**0,3**	**1,1**

(1) Kamu kesimi; merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, sosyal güvenlik kuruluşları ile GSS, fonlar, döner sermayeler, İşsizlik Sigortası Fonu ve KİT'lerden oluşmaktadır.
GT: Gerçekleşme tahmini
P: Program

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Tablo 1.3: Program Tanımlı Kamu Kesimi Genel Dengesi (1)

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(Milyar TL)				
Kamu Kesimi	**-255,1**	**-1.244,3**	**-1.482,9**	**-292,2**	**158,7**
Genel Devlet	**-22,7**	**-1.279,6**	**-1.528,7**	**-237,7**	**221,6**
Merkezi Yönetim Bütçesi	-19,9	-1.232,2	-1.665,5	-384,9	52,0
Mahalli İdareler	-32,9	-67,8	29,0	21,8	22,2
Bütçe Dışı Fonlar	19,9	12,3	39,1	35,4	43,3
İşsizlik Sigortası Fonu	4,1	17,6	93,0	108,7	119,2
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-44,4	-116,8	-306,2	-366,2	-377,7
Genel Sağlık Sigortası	51,7	116,8	306,2	366,2	377,7
Döner Sermayeli Kuruluşlar	-1,3	-9,4	-24,3	-18,7	-15,1
KİT'ler	**-232,5**	**35,3**	**45,8**	**-54,5**	**-62,9**
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Kamu Kesimi	**-1,7**	**-4,9**	**-3,6**	**-0,6**	**0,3**
Genel Devlet	**-0,2**	**-5,0**	**-3,7**	**-0,4**	**0,4**
Merkezi Yönetim Bütçesi	-0,1	-4,8	-4,0	-0,7	0,1
Mahalli İdareler	-0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Bütçe Dışı Fonlar	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
İşsizlik Sigortası Fonu	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2
Sosyal Güvenlik Kuruluşları	-0,3	-0,5	-0,7	-0,7	-0,6
Genel Sağlık Sigortası	0,3	0,5	0,7	0,7	0,6
Döner Sermayeli Kuruluşlar	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
KİT'ler	**-1,5**	**0,1**	**0,1**	**-0,1**	**-0,1**

(1) Faiz gelirleri ve giderleri, özelleştirme gelirleri, kamu bankaları kâr payları ve bazı özellikli gelirler ile giderler hariç tutularak hesaplanmaktadır.
GT: Gerçekleşme tahmini
P: Program

Tablo 1.4: Kamu Kesimine İlişkin Diğer Göstergeler

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Kamu Harcanabilir Geliri	10,2	9,8	9,6	10,2	10,2
Kamu Tüketimi	-8,2	-9,7	-10,5	-10,2	-9,9
Kamu Tasarrufu	2,0	0,1	-0,9	-0,1	0,3
Kamu Yatırımı	-3,9	-4,1	-3,3	-3,2	-3,1
Kamu Tasarruf Yatırım Farkı	-1,9	-4,0	-4,2	-3,2	-2,8
Toplam Kamu Kesimi Özelleştirme Geliri	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Vergi Yükü (Sosyal Güvenlik Primleri Dâhil) (1)	20,8	22,9	24,5	24,3	24,4
Vergi Yükü (Sosyal Güvenlik Primleri Hariç) (1)	16,0	17,0	18,2	18,2	18,3
AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku	31,7	33,3	35,2	34,6	33,2

(1) Red ve iadeler hariçtir.
GT: Gerçekleşme tahmini
P: Program

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi [illegible] http://evrak.kdk.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Tablo 1.5: Genel Devlet Dengesi (1)

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(Milyar TL)				
Gelirler	**4.180,7**	**7.697,4**	**12.859,8**	**16.504,6**	**19.630,3**
Vergiler	2.383,6	4.323,8	7.480,8	9.613,5	11.467,6
Vergi Dışı Normal Gelirler	206,7	368,3	583,2	715,5	857,1
Faktör Gelirleri	624,3	1.069,0	1.485,7	1.981,6	2.349,7
Sosyal Fonlar	960,1	1.924,2	3.285,0	4.164,0	4.921,0
Özelleştirme Gelirleri	6,0	12,0	25,0	30,0	35,0
Harcamalar	**4.300,8**	**9.349,1**	**15.328,6**	**18.114,0**	**21.209,5**
Faiz Dışı Harcamalar	**3.976,1**	**8.685,5**	**14.052,1**	**16.280,5**	**18.888,5**
Cari Harcamalar	1.825,5	3.684,9	6.071,7	7.630,4	8.935,6
Yatırım Harcamaları	430,8	789,8	1.108,7	1.350,1	1.582,4
Transfer Harcamaları	1.719,8	4.210,8	6.871,6	7.300,0	8.370,4
Stok Değişim Fonu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Faiz Harcamaları	**324,7**	**663,6**	**1.276,5**	**1.833,5**	**2.321,0**
Genel Devlet Dengesi	**-120,1**	**-1.651,7**	**-2.468,8**	**-1.609,4**	**-1.579,2**
Faiz Giderleri Hariç Denge	**204,6**	**-988,1**	**-1.192,3**	**224,1**	**741,8**
Özelleştirme Gelirleri Hariç Denge	**-126,1**	**-1.663,7**	**-2.493,8**	**-1.639,4**	**-1.614,2**
Faiz Gid. ve Özelleştirme Gel. Hariç Denge	**198,6**	**-1.000,1**	**-1.217,3**	**194,1**	**706,8**
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Gelirler	**27,8**	**30,2**	**31,2**	**31,2**	**31,2**
Vergiler	15,9	17,0	18,2	18,2	18,2
Vergi Dışı Normal Gelirler	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Faktör Gelirleri	4,2	4,2	3,6	3,7	3,7
Sosyal Fonlar	6,4	7,6	8,0	7,9	7,8
Özelleştirme Gelirleri	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Harcamalar	**28,6**	**36,7**	**37,2**	**34,2**	**33,7**
Faiz Dışı Harcamalar	**26,5**	**34,1**	**34,1**	**30,8**	**30,0**
Cari Harcamalar	12,2	14,5	14,8	14,4	14,2
Yatırım Harcamaları	2,9	3,1	2,7	2,6	2,5
Transfer Harcamaları	11,5	16,5	16,7	13,8	13,3
Stok Değişim Fonu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Faiz Harcamaları	**2,2**	**2,6**	**3,1**	**3,5**	**3,7**
Genel Devlet Dengesi	**-0,8**	**-6,5**	**-6,0**	**-3,0**	**-2,5**
Faiz Giderleri Hariç Denge	**1,4**	**-3,9**	**-2,9**	**0,4**	**1,2**
Özelleştirme Gelirleri Hariç Denge	**-0,8**	**-6,5**	**-6,1**	**-3,1**	**-2,6**
Faiz Gid. ve Özelleştirme Gel. Hariç Denge	**1,3**	**-3,9**	**-3,0**	**0,4**	**1,1**

(1) Genel devlet; merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, sosyal güvenlik kuruluşları, genel sağlık sigortası, fonlar, döner sermayeler ve İşsizlik Sigortası Fonundan oluşmaktadır.
GT: Gerçekleşme tahmini
P: Program

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Tablo 1.6: Merkezi Yönetim Bütçesi

	2022	2023 (GT)	2024 (P)	2025 (P)	2026 (P)
	(Milyar TL)				
Harcamalar	**2.942,7**	**6.562,6**	**11.089,0**	**12.715,0**	**14.812,7**
Faiz Hariç Harcamalar	2.631,8	5.916,5	9.835,0	10.905,8	12.517,9
Personel Giderleri	615,3	1.326,5	2.553,5	3.158,2	3.628,3
Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Primi Gid.	96,9	183,2	312,5	386,8	444,7
Mal ve Hizmet Alımları	257,7	471,0	679,8	842,2	956,3
Cari Transferler	1.126,4	2.501,6	4.266,7	4.991,4	5.860,6
Sermaye Giderleri	276,9	538,8	788,0	910,1	1.014,0
Sermaye Transferleri	48,8	685,1	720,8	78,8	87,8
Borç Verme	209,9	210,4	298,5	291,5	238,7
Yedek Ödenekler	0,0	0,0	215,2	246,8	287,5
Faiz Giderleri	310,9	646,1	1.254,0	1.809,2	2.294,8
Gelirler	**2.800,1**	**4.929,7**	**8.437,1**	**10.890,6**	**12.985,6**
Genel Bütçe Vergi Gelirleri	2.353,4	4.270,7	7.407,7	9.523,2	11.349,5
Diğer Gelirler	446,7	659,0	1.029,4	1.367,4	1.636,1
Bütçe Dengesi	**-142,7**	**-1.633,0**	**-2.651,9**	**-1.824,4**	**-1.827,1**
Faiz Dışı Denge	**168,2**	**-986,8**	**-1.397,9**	**-15,2**	**467,8**
Program Tanımlı Harcamalar	**2.631,8**	**5.916,5**	**9.835,0**	**10.905,8**	**12.517,8**
Program Tanımlı Gelirler	**2.612,0**	**4.684,3**	**8.169,5**	**10.520,9**	**12.569,8**
Program Tanımlı Denge	**-19,9**	**-1.232,2**	**-1.665,5**	**-384,9**	**52,0**
	(GSYH'ye Oran, Yüzde)				
Harcamalar	**19,6**	**25,8**	**26,9**	**24,0**	**23,5**
Faiz Hariç Harcamalar	**17,5**	**23,2**	**23,9**	**20,6**	**19,9**
Personel Giderleri	4,1	5,2	6,2	6,0	5,8
Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Primi Gid.	0,6	0,7	0,8	0,7	0,7
Mal ve Hizmet Alımları	1,7	1,8	1,7	1,6	1,5
Cari Transferler	7,5	9,8	10,4	9,4	9,3
Sermaye Giderleri	1,8	2,1	1,9	1,7	1,6
Sermaye Transferleri	0,3	2,7	1,8	0,1	0,1
Borç Verme	1,4	0,8	0,7	0,6	0,4
Yedek Ödenekler	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5
Faiz Giderleri	2,1	2,5	3,0	3,4	3,6
Gelirler	**18,7**	**19,3**	**20,5**	**20,6**	**20,6**
Genel Bütçe Vergi Gelirleri	15,7	16,8	18,0	18,0	18,0
Diğer Gelirler	3,0	2,6	2,5	2,6	2,6
Bütçe Dengesi	**-1,0**	**-6,4**	**-6,4**	**-3,4**	**-2,9**
Faiz Dışı Denge	**1,1**	**-3,9**	**-3,4**	**0,0**	**0,7**
Program Tanımlı Harcamalar	**17,5**	**23,2**	**23,9**	**20,6**	**19,9**
Program Tanımlı Gelirler	**17,4**	**18,4**	**19,8**	**19,9**	**20,0**
Program Tanımlı Denge	**-0,1**	**-4,8**	**-4,0**	**-0,7**	**0,1**

GT: Gerçekleşme tahmini
P: Program

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://verkakit.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

EK 2:

Merkezi Yönetim Bütçesi (2024-2026)

Ödenek Teklif Tavanları

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdm.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://verkakit.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ (I SAYILI CETVEL)
2024 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

(TL)

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	5.980.156.000	596.876.000	1.071.171.000	0	0	1.057.541.000	0	328.662.000	0	0	0	0	0	0	**9.034.406.000**
CUMHURBAŞKANLIĞI	2.225.960.000	123.287.000	6.931.161.000	0	0	1.659.500.000	0	1.343.935.000	0	0	0	0	0	0	**12.283.843.000**
ANAYASA MAHKEMESİ	306.614.000	32.415.000	175.899.000	0	0	21.371.000	0	22.500.000	0	0	0	0	0	0	**558.799.000**
YARGITAY	1.819.763.000	221.759.000	657.788.000	0	0	101.227.000	0	110.000.000	0	0	0	0	0	0	**2.910.537.000**
DANIŞTAY	1.281.960.000	140.756.000	155.680.000	0	0	34.275.000	0	67.500.000	0	0	0	0	0	0	**1.680.171.000**
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	573.498.000	58.199.000	95.734.000	0	0	2.526.000	0	30.000.000	0	0	0	0	0	0	**759.957.000**
SAYIŞTAY	1.658.402.000	206.555.000	198.318.000	0	0	17.300.000	0	251.171.000	0	0	0	0	0	0	**2.331.746.000**
ADALET BAKANLIĞI	125.355.199.000	13.951.288.000	31.667.808.000	0	0	2.602.182.000	0	18.146.832.000	3.508.900.000	0	0	0	0	0	**191.723.309.000**
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI	213.505.521.000	26.371.769.000	189.406.752.000	10.000.000.000	0	7.960.841.000	0	3.252.077.000	2.667.000.000	0	0	0	0	0	**440.496.960.000**
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	43.865.760.000	8.518.480.000	6.828.385.000	0	0	3.191.445.000	0	12.339.366.000	5.170.096.000	1.552.000.000	0	0	0	0	**76.295.436.000**
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	14.303.759.000	950.712.000	4.680.377.000	0	0	9.721.527.000	0	1.713.558.000	0	0	0	3.714.000	0	0	**31.373.647.000**
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	16.261.055.000	1.881.537.000	20.352.706.000	0	1.254.000.000.000	2.656.207.980.000	0	1.736.960.000	159.062.000	14.633.094.000	0	262.343.859.000	0	0	**4.227.417.191.000**
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	790.060.716.000	94.210.419.000	79.707.141.000	0	0	25.902.262.000	0	100.000.000.000	41.158.760.000	349.130.000	0	0	0	0	**1.090.229.668.000**
SAĞLIK BAKANLIĞI	403.926.442.000	47.721.783.000	134.338.404.000	0	0	2.401.527.000	0	142.095.000.000	38.203.894.000	38.190.000	0	0	0	0	**730.521.346.000**
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI	2.223.193.000	348.495.000	144.822.000	0	0	10.212.552.000	0	94.207.757.000	95.000.000	0	0	0	0	0	**107.136.819.000**
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	28.433.972.000	4.396.914.000	13.777.086.000	0	0	283.569.253.000	0	4.167.500.000	1.344.000.000	5.200.000	0	0	0	0	**334.349.925.000**
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	841.277.000	103.390.000	35.486.392.000	0	0	3.098.160.000	0	100.148.000	0	0	0	0	0	0	**39.629.367.000**
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	10.375.745.000	1.332.516.000	1.629.742.000	0	0	3.193.022.000	0	9.990.881.000	1.786.000.000	1.465.853.000	0	0	0	0	**27.987.759.000**
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	2.588.167.000	318.429.000	330.644.000	0	0	16.120.480.000	0	5.325.020.000	5.012.000.000	4.134.000.000	0	8.294.256.000	0	0	**37.110.996.000**
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	11.796.489.000	1.535.334.000	814.814.000	0	0	224.437.188.000	213.900.000.000	14.624.871.000	10.568.490.000	18.282.187.000	0	250.500.000	26.000.000	0	**271.741.383.000**
TİCARET BAKANLIĞI	12.716.079.000	1.365.966.000	1.235.704.000	0	0	21.738.492.000	0	1.366.736.000	247.005.000	35.000.000	0	0	0	0	**38.457.977.000**
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	1.499.516.000	199.748.000	1.359.302.000	0	0	130.693.289.000	0	9.503.400.000	2.500.000.000	4.964.469.000	2.500.000.000	22.811.000.000	0	0	**171.030.724.000**
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	41.161.830.000	5.445.485.000	2.589.384.000	0	0	95.096.200.000	0	6.887.345.000	1.012.150.000	827.674.000	200.000.000	600.000.000	256.440.000	0	**152.607.918.000**
MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	180.960.000	20.554.000	21.517.000	0	0	3.330.000	0	59.700.000	0	0	0	0	0	0	**286.061.000**
MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	9.666.945.000	780.473.000	3.500.000.000	0	0	0	0	3.500.000.000	1.200.000.000	0	0	0	0	0	**17.447.418.000**
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	144.549.110.000	14.220.338.000	25.770.920.000	0	0	52.220.000	0	5.101.000.000	3.677.000.000	0	0	0	0	0	**189.693.588.000**
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	6.019.110.000	632.134.000	3.567.704.000	0	0	18.589.000	0	1.279.800.000	130.000.000	0	0	0	0	0	**11.517.337.000**
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	222.293.862.000	29.945.025.000	26.621.706.000	0	0	118.809.000	0	26.500.300.000	11.644.000.000	0	0	0	0	0	**305.479.702.000**
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	77.577.847.000	10.026.374.000	2.503.361.000	0	0	361.222.000	0	1.356.001.000	0	0	0	0	0	0	**91.824.805.000**
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	4.236.191.000	508.792.000	549.324.000	0	0	7.647.353.000	0	3.490.000.000	1.190.000.000	654.385.500.000	649.725.000.000	500.000.000	0	0	**671.317.160.000**
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	23.444.185.000	2.945.978.000	2.038.124.000	0	0	115.318.000	0	3.560.905.000	307.071.000	0	0	0	0	0	**32.104.510.000**
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.726.457.000	996.904.000	132.182.000	0	0	27.448.000	0	277.980.000	0	0	0	0	0	0	**8.160.971.000**
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.721.578.000	242.353.000	122.846.000	0	0	952.322.000	0	553.500.000	175.000.000	0	0	0	0	0	**3.592.599.000**
GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	7.111.020.000	1.248.213.000	2.124.658.000	0	0	10.778.851.000	0	345.000.000	25.000.000	24.000.000	0	0	0	0	**21.631.742.000**
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	293.291.000	34.567.000	111.082.000	0	0	4.176.046.000	0	16.300.000	0	15.500.000	0	0	0	0	**4.646.786.000**
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	572.198.000	86.452.000	109.372.000	0	0	2.301.000	0	87.500.000	0	0	0	0	0	0	**857.823.000**
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	800.977.000	78.649.000	3.095.965.000	0	0	6.004.000	0	145.000.000	0	0	0	0	0	0	**4.126.595.000**
MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.108.573.000	166.286.000	122.399.000	0	0	2.888.000	0	500.000.000	0	0	0	0	0	0	**1.900.146.000**
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	681.969.000	75.460.000	224.913.000	0	0	6.919.000	0	161.520.000	0	700.470.000	0	0	0	215.214.699.000	**217.065.950.000**
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	2.262.565.000	262.900.000	362.201.000	0	0	622.372.758.000	0	187.000.000	0	333.000.000	10.000.000	0	0	0	**625.780.424.000**
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	64.196.000	7.156.000	62.621.000	0	0	22.331.000	0	9.900.000	0	12.610.000	0	0	0	0	**178.814.000**
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ TOPLAMI	**2.242.072.107.000**	**272.310.720.000**	**604.676.109.000**	**10.000.000.000**	**1.254.000.000.000**	**4.145.704.849.000**	***213.900.000.000***	**474.742.625.000**	***131.780.428.000***	**701.757.877.000**	***652.435.000.000***	**294.803.329.000**	**282.440.000**	**215.214.699.000**	**10.205.282.315.000**

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarına, özel bütçeli idarelere yapılacak hazine yardımı dahil edilmemiştir.
- "Deprem Kapsamındaki Ödenek" sütunlarında yer alan tutarlar "Toplam Ödenek"lere dahil olup sadece bilgi amaçlı olarak ayrıca gösterilmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Belgeyi doğrulamak için http://evrak.kalkinma.gov.tr/ adresine girerek belgenin doğrulama kodunu girebilirsiniz.

ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)
2024 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

(TL)

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	561.764.000	52.247.000	34.054.000	0	0	128.289.000	0	8.321.000	0	0	0	0	0	0	**784.675.000**
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	7.069.288.000	819.010.000	666.325.000	0	0	1.285.396.000	0	763.783.000	80.000.000	0	0	0	0	0	**10.603.802.000**
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.822.381.000	373.960.000	855.564.000	0	0	180.139.000	0	396.874.000	0	0	0	0	0	0	**4.628.918.000**
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	6.249.371.000	717.053.000	855.547.000	0	0	1.277.936.000	0	1.028.673.000	0	0	0	0	0	0	**10.128.580.000**
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	5.351.306.000	654.256.000	483.952.000	0	0	990.008.000	0	936.058.000	0	0	0	0	0	0	**8.415.580.000**
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	5.775.926.000	712.128.000	715.113.000	0	0	1.183.575.000	0	2.250.637.000	1.332.000.000	0	0	0	0	0	**10.637.379.000**
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.754.397.000	340.655.000	556.830.000	0	0	183.736.000	0	311.843.000	15.000.000	0	0	0	0	0	**4.147.461.000**
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	1.624.848.000	227.533.000	449.401.000	0	0	96.552.000	0	562.558.000	0	0	0	0	0	0	**2.960.892.000**
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	3.818.892.000	470.482.000	508.152.000	0	0	287.415.000	0	513.272.000	0	0	0	0	0	0	**5.598.213.000**
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.940.760.000	239.030.000	385.593.000	0	0	108.592.000	0	345.203.000	150.000.000	0	0	0	0	0	**3.019.178.000**
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	856.145.000	113.437.000	96.443.000	0	0	55.842.000	0	256.500.000	0	0	0	0	0	0	**1.378.367.000**
EGE ÜNİVERSİTESİ	5.537.625.000	706.958.000	687.229.000	0	0	1.135.394.000	0	667.000.000	0	0	0	0	0	0	**8.734.206.000**
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	4.544.535.000	584.547.000	517.616.000	0	0	864.123.000	0	622.000.000	0	0	0	0	0	0	**7.132.821.000**
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	2.769.766.000	325.620.000	258.581.000	0	0	482.492.000	0	371.323.000	30.000.000	0	0	0	0	0	**4.207.782.000**
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	3.956.348.000	485.942.000	483.255.000	0	0	647.150.000	0	679.053.000	30.000.000	0	0	0	0	0	**6.251.748.000**
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	2.991.323.000	474.586.000	465.276.000	0	0	158.274.000	0	270.038.000	0	0	0	0	0	0	**4.359.497.000**
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	3.996.801.000	501.149.000	616.001.000	0	0	550.176.000	0	236.885.000	0	0	0	0	0	0	**5.901.012.000**
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	3.707.600.000	428.769.000	360.196.000	0	0	700.857.000	0	489.000.000	0	0	0	0	0	0	**5.686.422.000**
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	3.545.607.000	418.840.000	513.256.000	0	0	627.326.000	0	450.024.000	0	0	0	0	0	0	**5.555.053.000**
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	3.201.608.000	349.972.000	402.066.000	0	0	450.690.000	0	833.183.000	75.000.000	0	0	0	0	0	**5.237.519.000**
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	3.839.059.000	476.395.000	349.635.000	0	0	662.982.000	0	442.227.000	292.000.000	0	0	0	0	0	**5.770.298.000**
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	3.909.833.000	458.640.000	348.800.000	0	0	614.210.000	0	252.961.000	0	0	0	0	0	0	**5.584.444.000**
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.246.834.000	361.782.000	270.943.000	0	0	526.526.000	0	429.063.000	20.000.000	0	0	0	0	0	**4.835.148.000**
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	4.654.903.000	531.586.000	823.937.000	0	0	595.740.000	0	204.376.000	0	0	0	0	0	0	**6.810.542.000**
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	3.736.702.000	407.360.000	325.932.000	0	0	494.615.000	0	538.839.000	462.000.000	0	0	0	0	0	**5.503.448.000**
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	3.604.623.000	399.341.000	375.648.000	0	0	416.871.000	0	623.508.000	222.000.000	0	0	0	0	0	**5.419.991.000**
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	3.510.765.000	375.655.000	421.380.000	0	0	510.527.000	0	355.731.000	195.000.000	0	0	0	0	0	**5.174.058.000**
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	3.253.472.000	364.257.000	349.238.000	0	0	346.613.000	0	591.630.000	0	0	0	0	0	0	**4.905.210.000**
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	3.093.079.000	369.763.000	374.743.000	0	0	418.606.000	0	389.458.000	35.000.000	0	0	0	0	0	**4.645.649.000**
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	801.610.000	95.676.000	156.858.000	0	0	30.617.000	0	335.002.000	0	0	0	0	0	0	**1.419.763.000**
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	814.359.000	92.273.000	125.734.000	0	0	30.705.000	0	166.150.000	0	0	0	0	0	0	**1.229.221.000**
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	2.139.508.000	233.575.000	218.786.000	0	0	278.168.000	0	263.750.000	217.250.000	0	0	0	0	0	**3.133.787.000**
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	2.982.961.000	367.403.000	345.521.000	0	0	419.541.000	0	272.691.000	0	0	0	0	0	0	**4.388.117.000**
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	2.864.397.000	336.937.000	307.246.000	0	0	453.424.000	0	352.804.000	0	0	0	0	0	0	**4.314.808.000**
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	2.088.810.000	240.550.000	179.396.000	0	0	258.343.000	0	310.329.000	0	0	0	0	0	0	**3.077.428.000**
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	3.007.902.000	363.928.000	210.159.000	0	0	418.450.000	0	219.062.000	0	0	0	0	0	0	**4.219.501.000**
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	3.461.272.000	420.686.000	293.703.000	0	0	507.585.000	0	344.070.000	65.000.000	0	0	0	0	0	**5.027.316.000**
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	1.710.393.000	211.492.000	229.405.000	0	0	215.093.000	0	289.500.000	0	0	0	0	0	0	**2.655.883.000**
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	3.300.601.000	392.778.000	394.434.000	0	0	540.503.000	0	193.574.000	0	0	0	0	0	0	**4.821.890.000**
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	2.107.090.000	255.958.000	272.600.000	0	0	91.775.000	0	202.546.000	180.000.000	0	0	0	0	0	**2.929.969.000**
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	2.599.089.000	325.016.000	245.154.000	0	0	387.833.000	0	221.736.000	25.000.000	0	0	0	0	0	**3.778.828.000**
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	1.845.973.000	216.272.000	213.602.000	0	0	104.799.000	0	207.573.000	0	0	0	0	0	0	**2.588.219.000**
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	1.898.444.000	219.296.000	172.161.000	0	0	276.925.000	0	583.707.000	540.200.000	0	0	0	0	0	**3.150.533.000**
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	1.402.137.000	176.232.000	153.213.000	0	0	46.397.000	0	101.700.000	0	0	0	0	0	0	**1.879.679.000**
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	1.445.955.000	160.890.000	259.639.000	0	0	104.748.000	0	239.007.000	0	0	0	0	0	0	**2.210.239.000**
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	2.870.341.000	352.763.000	270.292.000	0	0	277.695.000	0	237.439.000	0	0	0	0	0	0	**4.008.530.000**
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	1.289.650.000	152.929.000	168.424.000	0	0	45.044.000	0	109.006.000	0	0	0	0	0	0	**1.765.053.000**
KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	1.496.257.000	191.724.000	205.062.000	0	0	48.571.000	0	167.500.000	0	0	0	0	0	0	**2.109.114.000**
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	2.235.606.000	245.322.000	221.055.000	0	0	254.613.000	0	434.519.000	0	0	0	0	0	0	**3.391.115.000**
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	2.068.696.000	256.420.000	235.075.000	0	0	93.551.000	0	147.555.000	0	0	0	0	0	0	**2.801.297.000**
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	2.192.493.000	230.039.000	282.603.000	0	0	301.000.000	0	272.314.000	60.000.000	0	0	0	0	0	**3.278.449.000**
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	1.767.765.000	202.991.000	252.379.000	0	0	230.227.000	0	145.258.000	0	0	0	0	0	0	**2.598.620.000**
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	3.091.059.000	370.853.000	326.107.000	0	0	510.452.000	0	277.390.000	0	0	0	0	0	0	**4.575.861.000**
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	487.244.000	62.462.000	88.221.000	0	0	28.226.000	0	128.652.000	0	0	0	0	0	0	**794.805.000**
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	1.104.422.000	128.847.000	118.888.000	0	0	30.277.000	0	120.018.000	0	0	0	0	0	0	**1.502.452.000**
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	1.185.812.000	134.829.000	127.998.000	0	0	31.998.000	0	319.200.000	0	0	0	0	0	0	**1.799.837.000**
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	1.819.009.000	208.992.000	142.473.000	0	0	206.090.000	0	284.507.000	35.000.000	0	0	0	0	0	**2.661.071.000**
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	1.277.913.000	167.924.000	228.512.000	0	0	43.818.000	0	253.800.000	0	0	0	0	0	0	**1.971.967.000**
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	1.044.833.000	123.366.000	153.860.000	0	0	61.935.000	0	167.459.000	0	0	0	0	0	0	**1.551.453.000**
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	1.635.142.000	185.664.000	104.455.000	0	0	83.646.000	0	207.756.000	0	0	0	0	0	0	**2.216.663.000**
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	1.901.444.000	226.317.000	167.942.000	0	0	211.979.000	0	308.767.000	105.000.000	0	0	0	0	0	**2.816.449.000**
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	1.360.637.000	139.763.000	146.751.000	0	0	33.333.000	0	153.182.000	0	0	0	0	0	0	**1.833.666.000**
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	1.043.337.000	122.790.000	117.358.000	0	0	27.567.000	0	125.900.000	0	0	0	0	0	0	**1.436.952.000**
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	1.283.342.000	145.818.000	122.012.000	0	0	44.538.000	0	165.700.000	0	0	0	0	0	0	**1.761.410.000**

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B2293B09A7BC443B2394B Bu kod ile https://evrak.tbmm.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	1.017.892.000	117.353.000	126.308.000	0	0	31.573.000	0	200.000.000	0	0	0	0	0	0	**1.493.126.000**
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	1.454.460.000	168.184.000	176.361.000	0	0	103.376.000	0	121.500.000	0	0	0	0	0	0	**2.023.881.000**
ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ	1.302.391.000	134.578.000	122.531.000	0	0	44.708.000	0	350.000.000	253.000.000	0	0	0	0	0	**1.954.208.000**
ORDU ÜNİVERSİTESİ	1.116.234.000	121.481.000	110.285.000	0	0	76.792.000	0	83.832.000	0	0	0	0	0	0	**1.508.624.000**
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	940.544.000	117.510.000	84.492.000	0	0	25.361.000	0	83.250.000	0	0	0	0	0	0	**1.251.157.000**
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	941.271.000	103.924.000	102.923.000	0	0	24.808.000	0	152.000.000	0	0	0	0	0	0	**1.324.926.000**
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	852.810.000	96.742.000	152.748.000	0	0	12.410.000	0	128.500.000	0	0	0	0	0	0	**1.243.210.000**
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	744.010.000	88.440.000	69.218.000	0	0	19.204.000	0	240.200.000	0	0	0	0	0	0	**1.161.072.000**
SİİRT ÜNİVERSİTESİ	968.537.000	103.706.000	95.848.000	0	0	17.710.000	0	155.000.000	0	0	0	0	0	0	**1.340.801.000**
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	907.876.000	108.352.000	109.133.000	0	0	22.054.000	0	220.002.000	0	0	0	0	0	0	**1.367.417.000**
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	1.557.480.000	176.673.000	197.016.000	0	0	33.837.000	0	125.000.000	0	0	0	0	0	0	**2.090.006.000**
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	615.206.000	70.437.000	89.095.000	0	0	13.142.000	0	72.000.000	42.000.000	0	0	0	0	0	**859.880.000**
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	950.930.000	113.091.000	107.270.000	0	0	23.091.000	0	187.500.000	0	0	0	0	0	0	**1.381.882.000**
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	689.587.000	78.327.000	71.090.000	0	0	15.310.000	0	74.300.000	0	0	0	0	0	0	**928.614.000**
BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	901.945.000	106.967.000	126.876.000	0	0	20.799.000	0	102.800.000	0	0	0	0	0	0	**1.259.387.000**
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	737.179.000	75.715.000	116.573.000	0	0	15.265.000	0	97.300.000	0	0	0	0	0	0	**1.042.032.000**
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	915.012.000	106.733.000	133.116.000	0	0	25.287.000	0	143.500.000	0	0	0	0	0	0	**1.323.648.000**
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	798.537.000	90.340.000	79.438.000	0	0	19.041.000	0	96.000.000	35.000.000	0	0	0	0	0	**1.083.356.000**
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	985.954.000	96.611.000	145.555.000	0	0	18.201.000	0	189.100.000	0	0	0	0	0	0	**1.435.421.000**
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	858.489.000	87.564.000	141.808.000	0	0	15.402.000	0	75.200.000	0	0	0	0	0	0	**1.178.463.000**
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	1.025.841.000	107.047.000	115.939.000	0	0	15.925.000	0	97.002.000	0	0	0	0	0	0	**1.361.754.000**
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	866.095.000	92.702.000	101.841.000	0	0	15.241.000	0	222.450.000	0	0	0	0	0	0	**1.298.329.000**
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	511.902.000	55.831.000	119.820.000	0	0	10.449.000	0	85.250.000	0	0	0	0	0	0	**783.252.000**
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	820.352.000	91.586.000	73.991.000	0	0	19.538.000	0	131.200.000	0	0	0	0	0	0	**1.136.667.000**
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	687.665.000	74.535.000	102.325.000	0	0	14.308.000	0	46.000.000	0	0	0	0	0	0	**924.833.000**
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	857.366.000	94.786.000	93.409.000	0	0	20.369.000	0	40.850.000	0	0	0	0	0	0	**1.106.780.000**
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	517.874.000	58.195.000	70.925.000	0	0	9.758.000	0	140.002.000	0	0	0	0	0	0	**796.754.000**
IĞDIR ÜNİVERSİTESİ	712.236.000	76.092.000	78.715.000	0	0	13.448.000	0	62.500.000	0	0	0	0	0	0	**942.991.000**
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	462.418.000	45.188.000	80.682.000	0	0	8.860.000	0	73.200.000	0	0	0	0	0	0	**670.348.000**
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	660.215.000	66.007.000	74.961.000	0	0	14.644.000	0	70.200.000	0	0	0	0	0	0	**886.027.000**
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	759.394.000	86.867.000	92.549.000	0	0	21.437.000	0	166.400.000	0	0	0	0	0	0	**1.126.647.000**
TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	357.031.000	44.573.000	104.181.000	0	0	7.577.000	0	275.002.000	0	0	0	0	0	0	**788.364.000**
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	1.826.536.000	212.705.000	268.813.000	0	0	74.271.000	0	197.500.000	0	0	0	0	0	0	**2.579.825.000**
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	589.832.000	65.130.000	74.137.000	0	0	10.547.000	0	178.000.000	0	0	0	0	0	0	**917.646.000**
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	1.083.953.000	117.867.000	93.096.000	0	0	40.254.000	0	168.375.000	0	0	0	0	0	0	**1.503.545.000**
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	1.299.603.000	146.777.000	138.306.000	0	0	76.546.000	0	320.002.000	0	0	0	0	0	0	**1.981.234.000**
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	3.246.364.000	353.955.000	226.458.000	0	0	553.998.000	0	258.458.000	0	0	0	0	0	0	**4.639.233.000**
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	361.464.000	42.741.000	61.265.000	0	0	7.544.000	0	130.250.000	0	0	0	0	0	0	**603.264.000**
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	438.319.000	50.616.000	77.117.000	0	0	6.026.000	0	51.500.000	0	0	0	0	0	0	**623.578.000**
ADANA ALPARSLAN TÜRKEŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	464.946.000	53.918.000	45.738.000	0	0	12.419.000	0	226.000.000	0	0	0	0	0	0	**803.021.000**
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	513.063.000	63.823.000	58.077.000	0	0	13.064.000	0	40.000.000	0	0	0	0	0	0	**688.027.000**
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	4.076.127.000	482.399.000	283.502.000	0	0	167.414.000	0	646.781.000	320.000.000	0	0	0	0	0	**5.656.223.000**
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	705.615.000	81.749.000	91.767.000	0	0	13.031.000	0	187.000.000	0	0	0	0	0	0	**1.079.162.000**
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	541.351.000	65.243.000	82.302.000	0	0	14.761.000	0	172.500.000	89.000.000	0	0	0	0	0	**876.157.000**
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	684.014.000	77.741.000	105.078.000	0	0	28.560.000	0	226.000.000	0	0	0	0	0	0	**1.121.393.000**
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	408.774.000	46.067.000	52.974.000	0	0	7.546.000	0	148.000.000	0	0	0	0	0	0	**663.361.000**
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	362.003.000	40.670.000	56.930.000	0	0	7.203.000	0	183.500.000	0	0	0	0	0	0	**650.306.000**
YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	16.897.000	2.141.000	19.959.000	0	0	667.000	0	1.022.000	0	0	0	0	0	0	**40.686.000**
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	206.840.000	26.685.000	70.610.000	0	0	2.028.000	0	100.000.000	0	0	0	0	0	0	**406.163.000**
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	233.985.000	24.344.000	80.384.000	0	0	2.243.000	0	45.200.000	0	0	0	0	0	0	**386.156.000**
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	627.571.000	75.074.000	92.033.000	0	0	16.408.000	0	180.000.000	0	0	0	0	0	0	**991.086.000**
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	685.188.000	72.577.000	49.596.000	0	0	36.255.000	0	155.002.000	0	0	0	0	0	0	**998.618.000**
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	562.257.000	63.113.000	78.383.000	0	0	8.435.000	0	151.502.000	0	0	0	0	0	0	**863.690.000**
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	3.776.677.000	463.577.000	593.665.000	0	0	735.663.000	0	1.484.331.000	655.500.000	0	0	0	0	0	**7.053.913.000**
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.597.128.000	187.519.000	200.791.000	0	0	50.269.000	0	82.449.000	0	0	0	0	0	0	**2.118.156.000**
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	811.097.000	109.495.000	93.559.000	0	0	20.583.000	0	138.200.000	70.000.000	0	0	0	0	0	**1.172.934.000**
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	441.092.000	52.166.000	41.848.000	0	0	5.701.000	0	160.000.000	0	0	0	0	0	0	**700.807.000**
SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	164.551.000	17.290.000	46.689.000	0	0	1.644.000	0	160.002.000	0	0	0	0	0	0	**390.176.000**
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	323.998.000	33.983.000	31.154.000	0	0	6.160.000	0	180.200.000	0	0	0	0	0	0	**575.495.000**
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	603.970.000	71.920.000	64.481.000	0	0	18.711.000	0	195.400.000	0	0	0	0	0	0	**954.482.000**
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	391.805.000	48.345.000	73.513.000	0	0	9.484.000	0	75.001.000	0	0	0	0	0	0	**598.148.000**
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	182.556.000	19.411.000	36.903.000	0	0	4.071.000	0	209.501.000	0	0	0	0	0	0	**452.442.000**
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.090.572.000	155.037.000	183.443.000	0	0	33.424.000	0	131.124.000	0	0	0	0	0	0	**1.593.600.000**
ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	951.782.000	130.079.000	82.446.000	0	0	25.183.000	0	214.500.000	0	0	0	0	0	0	**1.403.990.000**
AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	1.183.527.000	127.544.000	60.733.000	0	0	239.264.000	0	325.502.000	0	0	0	0	0	0	**1.936.570.000**

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B229B06A9BC43B2394B Bu kod ile http://evrak.tbmm.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	2.360.343.000	292.299.000	240.166.000	0	0	9.569.000	0	151.050.000	30.000.000	0	0	0	0	0	**3.053.427.000**
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	2.606.140.000	84.205.000	1.988.790.000	0	0	6.117.000	0	7.580.000	0	0	0	0	0	0	**4.692.832.000**
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	571.595.000	60.995.000	57.784.000	0	0	14.574.000	0	132.104.000	0	0	0	0	0	0	**837.052.000**
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	69.350.000	10.495.000	23.014.000	0	0	5.308.000	0	10.700.000	0	0	0	0	0	0	**118.867.000**
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	28.645.000	3.096.000	16.155.000	0	0	2.125.000	0	10.000.000	0	0	0	0	0	0	**60.021.000**
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	28.194.000	3.123.000	17.730.000	0	0	2.880.000	0	14.000.000	0	0	0	0	0	0	**65.927.000**
TÜRK DİL KURUMU	65.185.000	8.929.000	27.809.000	0	0	18.123.000	0	15.300.000	0	0	0	0	0	0	**135.346.000**
TÜRK TARİH KURUMU	126.118.000	17.815.000	18.952.000	0	0	24.876.000	0	49.200.000	0	0	0	0	0	0	**236.961.000**
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	4.546.244.000	861.189.000	3.319.467.000	0	0	6.557.118.000	0	3.198.458.000	0	13.602.105.000	0	0	0	0	**32.084.581.000**
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	36.738.000	5.923.000	18.018.000	0	0	47.459.000	0	11.000.000	0	0	0	0	0	0	**119.138.000**
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	17.581.862.000	3.430.381.000	17.637.910.000	0	0	74.053.363.000	0	154.429.332.000	5.800.000.000	0	0	0	0	0	**267.132.848.000**
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.021.180.000	259.346.000	297.354.000	0	0	53.247.000	0	120.000.000	0	0	0	0	0	0	**2.751.127.000**
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.118.913.000	244.146.000	165.227.000	0	0	98.462.000	0	70.000.000	0	0	0	0	0	0	**2.696.748.000**
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	12.471.621.000	1.951.423.000	5.945.524.000	0	0	547.646.000	0	5.200.100.000	0	428.869.000	0	1.202.936.000	0	0	**27.748.119.000**
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.509.592.000	220.624.000	421.248.000	0	0	335.161.000	0	1.240.000.000	0	0	0	0	0	0	**3.726.625.000**
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	512.273.000	69.097.000	41.510.000	0	0	13.760.000	0	82.000.000	0	0	0	0	0	0	**718.640.000**
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.845.012.000	293.270.000	247.016.000	0	0	150.689.000	0	2.000.000.000	29.142.000	0	0	214.000.000	0	0	**4.749.987.000**
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	360.086.000	33.758.000	29.183.000	0	0	45.270.000	0	40.000.000	0	0	0	0	0	0	**508.297.000**
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	154.943.000	15.332.000	75.198.000	0	0	3.260.000	0	18.000.000	0	0	0	0	0	0	**266.733.000**
TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ	1.994.402.000	334.587.000	328.934.000	0	0	55.542.000	0	500.000.000	0	0	0	0	0	0	**3.213.465.000**
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	434.875.000	47.707.000	106.502.000	0	0	171.443.000	0	88.400.000	0	0	0	0	0	0	**848.927.000**
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.449.828.000	168.790.000	226.738.000	0	0	3.480.218.000	0	123.500.000	11.000.000	0	0	2.284.250.000	0	0	**7.733.324.000**
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	461.901.000	52.771.000	208.973.000	0	0	1.814.846.000	0	24.000.000	0	50.000.000	0	0	0	0	**2.612.491.000**
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	209.539.000	38.075.000	52.902.000	0	0	2.257.000	0	66.202.000	65.000.000	470.341.000	255.841.000	0	0	0	**839.316.000**
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	209.120.000	25.905.000	17.805.000	0	0	16.485.000	0	106.700.000	100.000.000	0	0	0	0	0	**376.015.000**
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	167.731.000	21.600.000	30.867.000	0	0	4.776.000	0	11.000.000	0	0	0	0	0	0	**235.974.000**
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	407.812.000	39.734.000	8.689.327.000	0	0	171.000	0	4.438.445.000	783.700.000	0	0	0	0	0	**13.575.489.000**
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU	88.266.000	18.347.000	24.106.000	0	0	167.000	0	41.810.000	0	0	0	0	0	0	**172.696.000**
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	257.646.000	37.328.000	63.995.000	0	0	1.613.189.000	0	22.500.000	0	0	0	0	0	0	**1.994.658.000**
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	259.173.000	37.176.000	25.351.000	0	0	3.592.000	0	180.000.000	0	0	0	0	0	0	**505.292.000**
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	39.008.000	5.505.000	12.373.000	0	0	451.000	0	2.690.000	0	345.061.000	35.000.000	0	0	0	**405.088.000**
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	37.485.000	5.126.000	17.278.000	0	0	1.210.000	0	18.600.000	0	360.000.000	0	0	0	0	**439.699.000**
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	36.534.000	4.851.000	15.351.000	0	0	896.000	0	4.500.000	0	680.145.000	0	0	0	0	**742.277.000**
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	18.079.922.000	3.070.551.000	2.308.420.000	0	0	332.443.000	0	99.065.000.000	7.130.000.000	723.000.000	0	0	0	0	**123.579.336.000**
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	15.904.000	2.333.000	4.849.000	0	0	0	0	6.441.000	0	0	0	0	0	0	**29.527.000**
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU	772.507.000	90.271.000	344.060.000	0	0	20.071.000	0	72.000.000	0	0	0	0	0	0	**1.298.909.000**
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	106.431.000	12.320.000	33.469.000	0	0	2.272.000	0	25.000.000	0	0	0	0	0	0	**179.492.000**
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	221.271.000	32.751.000	81.090.000	0	0	3.068.000	0	309.000.000	0	550.000.000	0	0	0	0	**1.197.180.000**
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	34.947.000	4.450.000	9.079.000	0	0	1.004.000	0	1.400.000	0	0	0	0	0	0	**50.880.000**
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	474.892.000	64.752.000	141.447.000	0	0	2.744.960.000	0	145.000.000	65.000.000	0	0	3.000.000	0	0	**3.574.051.000**
TÜRKİYE UZAY AJANSI	39.684.000	4.503.000	46.661.000	0	0	29.416.000	0	12.500.000	0	1.570.000.000	0	0	0	0	**1.702.764.000**
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	52.087.000	11.125.000	67.704.000	0	0	36.000	0	151.005.000	0	0	0	0	0	0	**281.957.000**
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	57.352.000	7.561.000	116.768.000	0	0	3.209.000	0	15.000.000	0	0	0	0	0	0	**199.890.000**
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	614.310.000	80.324.000	191.488.000	0	0	376.882.000	0	547.000.000	0	300.000.000	0	0	0	0	**2.110.004.000**
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	31.066.000	7.319.000	10.521.000	0	0	20.000	0	12.000.000	0	0	0	0	0	0	**60.926.000**
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	**305.066.981.000**	**39.228.774.000**	**71.654.669.000**	**0**	**0**	**118.376.051.000**	**0**	**308.367.503.000**	**19.643.792.000**	**19.079.521.000**	**290.841.000**	**3.704.186.000**	**0**	**0**	**865.477.685.000**

- "Deprem Kapsamındaki Ödenek" sütunlarında yer alan tutarlar "Toplam Ödenek"lere dahil olup sadece bilgi amaçlı olarak ayrıca gösterilmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: BZ2B2B0A-AEDC43-BZ2B2B-B. Belgeyi kontrol etmek için http://evrak.kalkinma.gov.tr/ adresini ziyaret edebilirsiniz.

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ (I SAYILI CETVEL)
2025 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

(TL)

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	7.627.768.000	767.090.000	1.304.448.000	*0*	0	1.356.503.000	*0*	525.133.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**11.580.942.000**
CUMHURBAŞKANLIĞI	2.470.863.000	136.847.000	8.535.041.000	*0*	0	2.043.100.000	*0*	1.654.343.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**14.840.194.000**
ANAYASA MAHKEMESİ	381.421.000	40.389.000	216.776.000	*0*	0	26.306.000	*0*	27.695.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**692.587.000**
YARGITAY	2.265.613.000	277.089.000	811.384.000	*0*	0	124.605.000	*0*	135.405.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**3.614.096.000**
DANIŞTAY	1.594.597.000	175.490.000	192.080.000	*0*	0	42.185.000	*0*	83.090.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.087.442.000**
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	712.755.000	72.435.000	117.893.000	*0*	0	3.102.000	*0*	36.929.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**943.114.000**
SAYIŞTAY	2.457.007.000	303.384.000	253.876.000	*0*	0	20.756.000	*0*	215.000.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**3.250.023.000**
ADALET BAKANLIĞI	155.651.336.000	17.327.705.000	39.144.614.000	*0*	0	457.058.000	*0*	23.957.905.000	*5.939.050.000*	0	*0*	0	*0*	0	**236.538.618.000**
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI	265.294.826.000	32.796.028.000	233.157.694.000	*0*	0	9.518.937.000	*0*	720.211.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**541.487.696.000**
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	54.451.369.000	10.573.895.000	8.406.980.000	*0*	0	3.928.455.000	*0*	9.529.713.000	*704.558.000*	1.909.677.000	*0*	0	*0*	0	**88.800.089.000**
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	17.752.933.000	1.180.330.000	5.765.286.000	*0*	0	11.612.546.000	*0*	2.109.337.000	*0*	0	*0*	4.572.000	*0*	0	**38.425.004.000**
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	20.199.385.000	2.339.231.000	24.475.401.000	*0*	1.809.184.376.000	2.736.950.519.000	*0*	2.118.406.000	*176.062.000*	17.829.569.000	*0*	241.431.904.000	*0*	0	**4.854.528.791.000**
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI	966.250.717.000	115.042.533.000	101.265.107.000	*0*	0	32.632.519.000	*0*	117.224.506.000	*44.792.700.000*	424.300.000	*0*	0	*0*	0	**1.332.839.682.000**
SAĞLIK BAKANLIĞI	502.256.629.000	59.415.027.000	167.169.234.000	*0*	0	2.915.776.000	*0*	152.123.846.000	*24.237.000.000*	47.010.000	*0*	0	*0*	0	**883.927.522.000**
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI	2.772.979.000	435.354.000	178.277.000	*0*	0	13.033.872.000	*0*	116.474.986.000	*625.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**132.895.468.000**
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	35.587.718.000	5.517.011.000	17.567.902.000	*0*	0	313.109.516.000	*0*	5.575.644.000	*2.100.000.000*	6.401.000	*0*	0	*0*	0	**377.364.192.000**
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	1.046.885.000	128.844.000	43.682.693.000	*0*	0	144.330.000	*0*	123.279.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**45.126.031.000**
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	12.904.601.000	1.659.182.000	2.006.207.000	*0*	0	3.880.252.000	*0*	12.298.456.000	*2.198.495.000*	1.804.421.000	*0*	0	*0*	0	**34.553.119.000**
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	3.215.730.000	395.968.000	407.018.000	*0*	0	19.825.608.000	*0*	7.385.317.000	*7.000.000.000*	5.088.829.000	*0*	10.164.741.000	*0*	0	**46.483.211.000**
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	14.669.649.000	1.911.536.000	1.003.036.000	*0*	0	386.450.398.000	*373.600.000.000*	9.203.278.000	*4.210.000.000*	22.504.824.000	*0*	304.352.000	*28.000.000*	0	**436.047.073.000**
TİCARET BAKANLIĞI	15.787.187.000	1.696.616.000	1.521.334.000	*0*	0	26.752.276.000	*0*	2.178.367.000	*800.013.000*	43.083.000	*0*	0	*0*	0	**47.978.863.000**
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	1.866.365.000	249.038.000	1.673.266.000	*0*	0	133.978.839.000	*0*	9.120.974.000	*500.000.000*	3.533.686.000	*500.000.000*	33.620.000.000	*0*	0	**184.042.168.000**
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	51.232.171.000	6.787.515.000	3.187.536.000	*0*	0	117.044.524.000	*0*	8.298.582.000	*1.066.400.000*	972.646.000	*200.000.000*	780.752.000	*357.840.000*	0	**188.303.726.000**
MİLLÎ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	224.870.000	25.572.000	26.487.000	*0*	0	4.009.000	*0*	73.488.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**354.426.000**
MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	11.995.869.000	968.502.000	4.308.395.000	*0*	0	0	*0*	3.031.231.000	*200.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**20.303.997.000**
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	179.383.913.000	17.648.294.000	31.723.458.000	*0*	0	63.245.000	*0*	6.169.898.000	*4.417.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**234.988.808.000**
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	7.479.373.000	786.545.000	4.391.791.000	*0*	0	22.883.000	*0*	1.915.368.000	*500.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**14.595.960.000**
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	275.912.106.000	37.172.317.000	32.770.740.000	*0*	0	142.190.000	*0*	29.349.659.000	*11.062.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**375.347.012.000**
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	96.276.444.000	12.443.722.000	3.081.806.000	*0*	0	444.434.000	*0*	1.669.195.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**113.915.601.000**
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	5.264.283.000	632.911.000	676.201.000	*0*	0	9.408.643.000	*0*	4.130.230.000	*1.299.000.000*	31.389.000	*0*	615.485.000	*0*	0	**20.759.142.000**
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	29.102.860.000	3.657.837.000	2.508.870.000	*0*	0	141.875.000	*0*	5.244.951.000	*1.239.580.000*	0	*0*	0	*0*	0	**40.656.393.000**
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	8.354.942.000	1.238.587.000	162.712.000	*0*	0	33.786.000	*0*	342.185.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**10.132.212.000**
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.139.829.000	301.455.000	151.220.000	*0*	0	1.137.594.000	*0*	565.922.000	*100.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**4.296.020.000**
GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	8.940.736.000	1.572.387.000	2.615.390.000	*0*	0	13.266.894.000	*0*	393.910.000	*0*	29.543.000	*0*	0	*0*	0	**26.818.860.000**
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	365.275.000	43.176.000	136.751.000	*0*	0	5.146.118.000	*0*	20.064.000	*0*	19.080.000	*0*	0	*0*	0	**5.730.464.000**
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	714.032.000	108.065.000	134.634.000	*0*	0	2.814.000	*0*	107.709.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**1.067.254.000**
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	995.021.000	97.815.000	4.049.957.000	*0*	0	7.391.000	*0*	178.490.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**5.328.674.000**
MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.384.090.000	208.119.000	150.677.000	*0*	0	3.555.000	*0*	615.485.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.361.926.000**
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	848.788.000	94.151.000	276.861.000	*0*	0	8.517.000	*0*	198.824.000	*0*	754.178.000	*0*	0	*0*	246.770.821.000	**248.952.140.000**
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	2.811.782.000	327.176.000	445.915.000	*0*	0	952.064.704.000	*0*	230.191.000	*0*	397.603.000	*0*	0	*0*	0	**956.277.371.000**
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	79.670.000	8.881.000	77.085.000	*0*	0	26.696.000	*0*	12.186.000	*0*	15.522.000	*0*	0	*0*	0	**220.040.000**
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ TOPLAMI	**2.770.724.387.000**	**336.564.049.000**	**749.732.033.000**	***0***	**1.809.184.376.000**	**4.797.777.330.000**	***373.600.000.000***	**535.369.388.000**	***113.166.858.000***	**55.411.761.000**	***700.000.000***	**286.921.806.000**	***385.840.000***	**246.770.821.000**	**11.588.455.951.000**

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarına, özel bütçeli idarelere yapılacak hazine yardımı dahil edilmemiştir.
- "Deprem Kapsamındaki Ödenek" sütunlarında yer alan tutarlar "Toplam Ödenek"lere dahil olup sadece bilgi amaçlı olarak ayrıca gösterilmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: B2239B05A7EC043B2239B5 Belge doğrulama adresi: https://evrak.kalkinma.gov.tr/adresinden doğrulayabilirsiniz.

ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)
2025 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

(TL)

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	698.247.000	65.081.000	41.919.000	0	0	157.870.000	0	10.242.000	0	0	0	0	0	0	**973.359.000**
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	8.786.827.000	1.018.713.000	820.226.000	0	0	1.578.987.000	0	1.063.288.000	221.575.000	0	0	0	0	0	**13.268.041.000**
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.514.329.000	466.327.000	1.053.174.000	0	0	221.837.000	0	488.539.000	0	0	0	0	0	0	**5.744.206.000**
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	7.762.115.000	891.153.000	1.053.153.000	0	0	1.569.699.000	0	1.266.264.000	0	0	0	0	0	0	**12.542.384.000**
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	6.656.512.000	814.909.000	595.730.000	0	0	1.215.893.000	0	1.152.257.000	0	0	0	0	0	0	**10.435.301.000**
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	7.181.732.000	886.416.000	880.283.000	0	0	1.454.484.000	0	2.394.954.000	1.264.141.000	0	0	0	0	0	**12.797.869.000**
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.424.498.000	423.843.000	685.441.000	0	0	226.184.000	0	383.867.000	18.465.000	0	0	0	0	0	**5.143.833.000**
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	2.022.799.000	283.734.000	553.199.000	0	0	118.850.000	0	692.489.000	0	0	0	0	0	0	**3.671.071.000**
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	4.751.250.000	585.858.000	625.520.000	0	0	353.686.000	0	631.821.000	0	0	0	0	0	0	**6.948.135.000**
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.412.385.000	297.374.000	474.653.000	0	0	133.732.000	0	320.287.000	80.000.000	0	0	0	0	0	**3.638.431.000**
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	1.064.940.000	141.235.000	118.718.000	0	0	68.766.000	0	315.743.000	0	0	0	0	0	0	**1.709.402.000**
EGE ÜNİVERSİTESİ	6.889.725.000	880.812.000	845.958.000	0	0	1.394.860.000	0	821.054.000	0	0	0	0	0	0	**10.832.409.000**
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	5.648.527.000	727.893.000	637.170.000	0	0	1.061.500.000	0	765.661.000	0	0	0	0	0	0	**8.840.751.000**
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	3.442.016.000	404.994.000	318.305.000	0	0	592.338.000	0	466.156.000	46.000.000	0	0	0	0	0	**5.223.809.000**
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	4.920.710.000	605.091.000	594.872.000	0	0	794.835.000	0	828.963.000	30.000.000	0	0	0	0	0	**7.744.471.000**
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	3.736.959.000	594.136.000	572.741.000	0	0	194.861.000	0	332.407.000	0	0	0	0	0	0	**5.431.104.000**
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	4.973.884.000	625.063.000	758.279.000	0	0	675.507.000	0	291.597.000	0	0	0	0	0	0	**7.324.330.000**
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	4.606.269.000	533.072.000	443.391.000	0	0	860.344.000	0	601.943.000	0	0	0	0	0	0	**7.045.019.000**
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	4.407.132.000	521.392.000	631.803.000	0	0	770.131.000	0	553.963.000	0	0	0	0	0	0	**6.884.421.000**
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	3.978.674.000	435.554.000	494.931.000	0	0	553.296.000	0	983.299.000	50.000.000	0	0	0	0	0	**6.445.754.000**
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	4.773.505.000	593.105.000	430.390.000	0	0	814.160.000	0	524.923.000	340.000.000	0	0	0	0	0	**7.136.083.000**
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	4.859.636.000	570.719.000	429.362.000	0	0	754.102.000	0	311.386.000	0	0	0	0	0	0	**6.925.205.000**
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.034.826.000	449.755.000	333.523.000	0	0	646.493.000	0	563.543.000	60.000.000	0	0	0	0	0	**6.028.140.000**
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	5.791.852.000	662.728.000	1.014.242.000	0	0	731.598.000	0	251.579.000	0	0	0	0	0	0	**8.451.999.000**
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	4.646.361.000	507.355.000	401.213.000	0	0	607.124.000	0	492.950.000	398.365.000	0	0	0	0	0	**6.655.003.000**
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	4.482.905.000	497.528.000	462.411.000	0	0	511.764.000	0	921.324.000	427.081.000	0	0	0	0	0	**6.875.932.000**
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	4.363.258.000	467.549.000	518.706.000	0	0	626.767.000	0	277.852.000	80.000.000	0	0	0	0	0	**6.254.132.000**
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	4.048.251.000	454.268.000	429.902.000	0	0	425.504.000	0	728.278.000	0	0	0	0	0	0	**6.086.203.000**
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	3.847.518.000	460.830.000	461.297.000	0	0	513.799.000	0	436.326.000	0	0	0	0	0	0	**5.719.770.000**
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	996.180.000	119.000.000	193.088.000	0	0	37.707.000	0	412.376.000	0	0	0	0	0	0	**1.758.351.000**
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.011.522.000	114.702.000	154.775.000	0	0	37.816.000	0	204.525.000	0	0	0	0	0	0	**1.523.340.000**
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	2.662.291.000	291.114.000	269.319.000	0	0	341.449.000	0	222.335.000	165.096.000	0	0	0	0	0	**3.786.508.000**
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	3.711.839.000	457.860.000	425.326.000	0	0	515.075.000	0	335.672.000	0	0	0	0	0	0	**5.445.772.000**
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	3.560.274.000	419.207.000	378.211.000	0	0	556.560.000	0	434.290.000	0	0	0	0	0	0	**5.348.542.000**
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	2.598.091.000	299.688.000	220.831.000	0	0	317.091.000	0	382.004.000	0	0	0	0	0	0	**3.817.705.000**
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	3.738.840.000	453.343.000	258.699.000	0	0	513.633.000	0	269.657.000	0	0	0	0	0	0	**5.234.172.000**
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	4.303.009.000	523.573.000	361.540.000	0	0	623.039.000	0	493.526.000	150.000.000	0	0	0	0	0	**6.304.687.000**
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	2.127.294.000	263.420.000	282.391.000	0	0	264.063.000	0	356.365.000	0	0	0	0	0	0	**3.293.533.000**
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	4.104.265.000	489.048.000	485.536.000	0	0	663.419.000	0	238.282.000	0	0	0	0	0	0	**5.980.550.000**
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	2.622.432.000	319.069.000	335.562.000	0	0	112.985.000	0	127.753.000	100.000.000	0	0	0	0	0	**3.517.801.000**
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	3.232.355.000	404.921.000	301.777.000	0	0	476.170.000	0	262.175.000	20.000.000	0	0	0	0	0	**4.677.398.000**
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	2.295.152.000	269.192.000	262.938.000	0	0	128.856.000	0	255.514.000	0	0	0	0	0	0	**3.211.652.000**
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.362.108.000	273.353.000	211.925.000	0	0	339.869.000	0	638.404.000	584.850.000	0	0	0	0	0	**3.825.659.000**
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	1.744.620.000	219.600.000	188.601.000	0	0	57.130.000	0	125.188.000	0	0	0	0	0	0	**2.335.139.000**
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	1.799.752.000	200.716.000	319.608.000	0	0	128.622.000	0	294.208.000	0	0	0	0	0	0	**2.742.906.000**
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	3.571.806.000	439.786.000	332.721.000	0	0	340.966.000	0	292.278.000	0	0	0	0	0	0	**4.977.557.000**
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	1.603.014.000	190.253.000	207.325.000	0	0	55.449.000	0	134.181.000	0	0	0	0	0	0	**2.190.222.000**
KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	1.862.660.000	239.123.000	252.425.000	0	0	59.818.000	0	206.185.000	0	0	0	0	0	0	**2.620.211.000**
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	2.777.935.000	305.157.000	272.112.000	0	0	312.536.000	0	534.879.000	0	0	0	0	0	0	**4.202.619.000**
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	2.572.264.000	319.178.000	289.370.000	0	0	115.175.000	0	181.634.000	0	0	0	0	0	0	**3.477.621.000**
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	2.724.530.000	286.194.000	347.876.000	0	0	369.421.000	0	291.351.000	30.000.000	0	0	0	0	0	**4.019.372.000**
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	2.197.909.000	252.678.000	310.671.000	0	0	282.722.000	0	178.806.000	0	0	0	0	0	0	**3.222.786.000**
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	3.844.155.000	461.856.000	401.428.000	0	0	626.632.000	0	341.457.000	0	0	0	0	0	0	**5.675.528.000**
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	606.115.000	77.821.000	108.597.000	0	0	34.759.000	0	158.366.000	0	0	0	0	0	0	**985.658.000**
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	1.373.301.000	160.443.000	146.348.000	0	0	37.287.000	0	147.738.000	0	0	0	0	0	0	**1.865.117.000**
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	1.475.070.000	168.021.000	157.562.000	0	0	39.407.000	0	392.924.000	0	0	0	0	0	0	**2.232.984.000**
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	2.261.585.000	260.257.000	175.380.000	0	0	252.986.000	0	407.133.000	100.000.000	0	0	0	0	0	**3.357.341.000**
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	1.589.436.000	209.506.000	281.291.000	0	0	53.923.000	0	312.418.000	0	0	0	0	0	0	**2.446.574.000**
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	1.299.696.000	153.675.000	189.397.000	0	0	76.097.000	0	206.135.000	0	0	0	0	0	0	**1.925.000.000**
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	2.035.366.000	231.616.000	128.581.000	0	0	102.748.000	0	255.739.000	0	0	0	0	0	0	**2.754.050.000**
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.365.737.000	282.147.000	206.732.000	0	0	260.200.000	0	350.830.000	100.000.000	0	0	0	0	0	**3.465.646.000**
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	1.691.706.000	174.090.000	180.646.000	0	0	41.052.000	0	188.561.000	0	0	0	0	0	0	**2.276.055.000**
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	1.297.291.000	152.928.000	144.464.000	0	0	33.948.000	0	154.977.000	0	0	0	0	0	0	**1.783.608.000**
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	1.595.285.000	181.458.000	150.193.000	0	0	54.810.000	0	203.968.000	0	0	0	0	0	0	**2.185.714.000**

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B2293B09A9BC443B2394B Bu kodu ile http://evrak.tbmm.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	1.265.956.000	146.175.000	155.481.000	0	0	38.883.000	0	246.192.000	0	0	0	0	0	0	**1.852.687.000**
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	1.810.799.000	209.899.000	217.095.000	0	0	126.971.000	0	149.561.000	0	0	0	0	0	0	**2.514.325.000**
ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ	1.619.380.000	167.614.000	150.832.000	0	0	54.997.000	0	496.194.000	*376.790.000*	0	0	0	0	0	**2.489.017.000**
ORDU ÜNİVERSİTESİ	1.387.921.000	151.287.000	135.758.000	0	0	94.322.000	0	103.193.000	0	0	0	0	0	0	**1.872.481.000**
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	1.171.123.000	146.626.000	104.007.000	0	0	31.234.000	0	102.478.000	0	0	0	0	0	0	**1.555.468.000**
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	1.170.421.000	129.438.000	126.695.000	0	0	30.510.000	0	187.105.000	0	0	0	0	0	0	**1.644.169.000**
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	1.062.933.000	120.949.000	188.028.000	0	0	15.284.000	0	158.179.000	0	0	0	0	0	0	**1.545.373.000**
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	925.546.000	110.199.000	85.205.000	0	0	23.651.000	0	295.678.000	0	0	0	0	0	0	**1.440.279.000**
SİİRT ÜNİVERSİTESİ	1.205.729.000	129.462.000	117.986.000	0	0	21.810.000	0	190.799.000	0	0	0	0	0	0	**1.665.786.000**
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.129.784.000	135.090.000	134.339.000	0	0	27.155.000	0	270.815.000	0	0	0	0	0	0	**1.697.183.000**
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	1.937.087.000	220.098.000	242.521.000	0	0	41.671.000	0	153.870.000	0	0	0	0	0	0	**2.595.247.000**
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	766.103.000	87.914.000	109.673.000	0	0	16.185.000	0	36.929.000	0	0	0	0	0	0	**1.016.804.000**
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	1.183.686.000	141.064.000	132.046.000	0	0	28.438.000	0	230.805.000	0	0	0	0	0	0	**1.716.039.000**
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	858.343.000	97.730.000	87.510.000	0	0	18.855.000	0	91.460.000	0	0	0	0	0	0	**1.153.898.000**
BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	1.122.354.000	133.317.000	156.181.000	0	0	25.616.000	0	126.543.000	0	0	0	0	0	0	**1.564.011.000**
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	917.426.000	94.428.000	143.498.000	0	0	18.800.000	0	119.772.000	0	0	0	0	0	0	**1.293.924.000**
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	1.138.488.000	133.023.000	163.862.000	0	0	31.142.000	0	176.643.000	0	0	0	0	0	0	**1.643.158.000**
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	993.435.000	112.563.000	97.786.000	0	0	23.450.000	0	75.087.000	0	0	0	0	0	0	**1.302.321.000**
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	1.225.446.000	120.275.000	179.174.000	0	0	22.415.000	0	232.774.000	0	0	0	0	0	0	**1.780.084.000**
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	1.068.382.000	109.226.000	174.561.000	0	0	18.968.000	0	92.566.000	0	0	0	0	0	0	**1.463.703.000**
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	1.278.130.000	133.585.000	142.717.000	0	0	19.613.000	0	119.405.000	0	0	0	0	0	0	**1.693.450.000**
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	1.077.979.000	115.703.000	125.363.000	0	0	18.770.000	0	273.827.000	0	0	0	0	0	0	**1.611.642.000**
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	637.704.000	69.746.000	147.495.000	0	0	12.868.000	0	104.939.000	0	0	0	0	0	0	**972.752.000**
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	1.020.100.000	114.045.000	91.081.000	0	0	24.062.000	0	161.502.000	0	0	0	0	0	0	**1.410.790.000**
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	855.960.000	93.011.000	125.959.000	0	0	17.622.000	0	56.623.000	0	0	0	0	0	0	**1.149.175.000**
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	1.067.216.000	118.268.000	114.984.000	0	0	25.086.000	0	50.283.000	0	0	0	0	0	0	**1.375.837.000**
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	644.966.000	72.679.000	87.307.000	0	0	12.018.000	0	172.337.000	0	0	0	0	0	0	**989.307.000**
IĞDIR ÜNİVERSİTESİ	886.524.000	94.963.000	96.896.000	0	0	16.561.000	0	76.934.000	0	0	0	0	0	0	**1.171.878.000**
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	574.741.000	56.255.000	99.317.000	0	0	10.912.000	0	90.106.000	0	0	0	0	0	0	**831.331.000**
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	820.919.000	82.229.000	92.275.000	0	0	18.036.000	0	86.412.000	0	0	0	0	0	0	**1.099.871.000**
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	945.013.000	108.270.000	113.925.000	0	0	26.401.000	0	204.833.000	0	0	0	0	0	0	**1.398.442.000**
TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	444.614.000	55.587.000	128.244.000	0	0	9.332.000	0	338.518.000	0	0	0	0	0	0	**976.295.000**
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	2.271.397.000	264.938.000	330.901.000	0	0	91.279.000	0	243.115.000	0	0	0	0	0	0	**3.201.630.000**
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	733.218.000	81.079.000	91.260.000	0	0	12.990.000	0	219.111.000	0	0	0	0	0	0	**1.137.658.000**
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	1.348.590.000	146.734.000	114.598.000	0	0	49.525.000	0	207.263.000	0	0	0	0	0	0	**1.866.710.000**
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	1.615.412.000	182.685.000	170.251.000	0	0	94.034.000	0	393.910.000	0	0	0	0	0	0	**2.456.292.000**
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	4.033.139.000	440.198.000	278.763.000	0	0	679.908.000	0	318.153.000	0	0	0	0	0	0	**5.750.161.000**
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	449.473.000	53.226.000	75.415.000	0	0	9.292.000	0	160.333.000	0	0	0	0	0	0	**747.739.000**
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	545.667.000	63.176.000	94.929.000	0	0	7.422.000	0	63.394.000	0	0	0	0	0	0	**774.588.000**
ADANA ALPARSLAN TÜRKEŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	578.181.000	67.149.000	56.302.000	0	0	15.296.000	0	278.198.000	0	0	0	0	0	0	**995.126.000**
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	639.019.000	79.651.000	71.491.000	0	0	16.090.000	0	49.237.000	0	0	0	0	0	0	**855.488.000**
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	5.061.492.000	599.300.000	348.982.000	0	0	206.011.000	0	739.998.000	*337.743.000*	0	0	0	0	0	**6.955.783.000**
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	877.585.000	101.844.000	112.962.000	0	0	16.048.000	0	230.189.000	0	0	0	0	0	0	**1.338.628.000**
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	673.724.000	81.340.000	101.311.000	0	0	18.179.000	0	250.501.000	*147.716.000*	0	0	0	0	0	**1.125.055.000**
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	850.654.000	96.841.000	129.348.000	0	0	35.091.000	0	278.197.000	0	0	0	0	0	0	**1.390.131.000**
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	507.910.000	57.302.000	65.209.000	0	0	9.294.000	0	182.182.000	0	0	0	0	0	0	**821.897.000**
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	449.848.000	50.599.000	70.079.000	0	0	8.871.000	0	225.883.000	0	0	0	0	0	0	**805.280.000**
YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	21.076.000	2.680.000	24.569.000	0	0	806.000	0	1.258.000	0	0	0	0	0	0	**50.389.000**
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	257.682.000	33.319.000	86.919.000	0	0	2.499.000	0	123.096.000	0	0	0	0	0	0	**503.515.000**
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	290.677.000	30.258.000	98.950.000	0	0	2.763.000	0	55.638.000	0	0	0	0	0	0	**478.286.000**
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	779.966.000	93.413.000	113.290.000	0	0	20.208.000	0	221.574.000	0	0	0	0	0	0	**1.228.451.000**
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	850.985.000	90.225.000	61.051.000	0	0	44.532.000	0	190.801.000	0	0	0	0	0	0	**1.237.594.000**
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	699.630.000	78.693.000	96.487.000	0	0	10.389.000	0	186.493.000	0	0	0	0	0	0	**1.071.692.000**
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	4.695.503.000	577.120.000	730.784.000	0	0	903.210.000	0	1.798.643.000	*778.378.000*	0	0	0	0	0	**8.705.260.000**
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.985.633.000	233.434.000	247.168.000	0	0	61.911.000	0	101.490.000	0	0	0	0	0	0	**2.629.636.000**
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	1.010.317.000	136.598.000	115.168.000	0	0	25.349.000	0	113.951.000	*30.000.000*	0	0	0	0	0	**1.401.383.000**
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	547.895.000	64.845.000	51.514.000	0	0	7.021.000	0	196.955.000	0	0	0	0	0	0	**868.230.000**
SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	204.532.000	21.520.000	57.473.000	0	0	2.026.000	0	196.957.000	0	0	0	0	0	0	**482.508.000**
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	402.327.000	42.224.000	38.350.000	0	0	7.587.000	0	221.819.000	0	0	0	0	0	0	**712.307.000**
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	750.885.000	89.513.000	79.374.000	0	0	23.045.000	0	240.530.000	0	0	0	0	0	0	**1.183.347.000**
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	487.526.000	60.261.000	90.492.000	0	0	11.681.000	0	92.323.000	0	0	0	0	0	0	**742.283.000**
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	226.714.000	24.122.000	45.426.000	0	0	5.015.000	0	257.889.000	0	0	0	0	0	0	**559.166.000**
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.359.349.000	193.588.000	225.813.000	0	0	41.165.000	0	161.407.000	0	0	0	0	0	0	**1.981.322.000**
ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	1.184.671.000	162.170.000	101.489.000	0	0	31.014.000	0	264.042.000	0	0	0	0	0	0	**1.743.386.000**
AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	1.470.957.000	158.741.000	74.761.000	0	0	293.518.000	0	400.681.000	0	0	0	0	0	0	**2.398.658.000**

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B2293B09A7BC443B2394B Bu kod ile http://evrak.tbmm.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	2.933.131.000	363.614.000	295.637.000	0	0	11.779.000	0	207.608.000	58.600.000	0	0	0	0	0	**3.811.769.000**
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	2.304.281.000	105.722.000	2.209.298.000	0	0	7.528.000	0	9.330.000	0	0	0	0	0	0	**4.636.159.000**
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	711.003.000	75.920.000	71.130.000	0	0	17.940.000	0	162.615.000	0	0	0	0	0	0	**1.038.608.000**
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	86.484.000	13.114.000	28.330.000	0	0	6.534.000	0	13.171.000	0	0	0	0	0	0	**147.633.000**
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	35.552.000	3.843.000	19.886.000	0	0	2.615.000	0	12.309.000	0	0	0	0	0	0	**74.205.000**
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	34.991.000	3.877.000	21.825.000	0	0	3.546.000	0	17.233.000	0	0	0	0	0	0	**81.472.000**
TÜRK DİL KURUMU	81.318.000	11.171.000	34.232.000	0	0	22.309.000	0	18.833.000	0	0	0	0	0	0	**167.863.000**
TÜRK TARİH KURUMU	157.072.000	22.224.000	23.329.000	0	0	30.619.000	0	60.563.000	0	0	0	0	0	0	**293.807.000**
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	5.742.186.000	1.087.783.000	4.086.164.000	0	0	7.913.069.000	0	3.937.205.000	0	16.743.784.000	0	0	0	0	**39.510.191.000**
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	46.316.000	7.482.000	22.180.000	0	0	58.406.000	0	13.540.000	0	0	0	0	0	0	**147.924.000**
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	22.128.507.000	4.321.474.000	21.711.741.000	0	0	136.700.743.000	0	182.947.452.000	0	0	0	0	0	0	**367.809.917.000**
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.515.379.000	323.344.000	366.034.000	0	0	65.546.000	0	147.716.000	0	0	0	0	0	0	**3.418.019.000**
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.632.503.000	303.643.000	203.389.000	0	0	121.192.000	0	86.167.000	0	0	0	0	0	0	**3.346.894.000**
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	15.601.726.000	2.443.212.000	7.318.763.000	0	0	674.050.000	0	6.401.167.000	0	528.712.000	0	1.480.778.000	0	0	**34.448.408.000**
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.882.370.000	275.777.000	518.544.000	0	0	412.574.000	0	1.526.402.000	0	0	0	0	0	0	**4.615.667.000**
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	637.117.000	86.041.000	51.098.000	0	0	11.021.000	0	100.939.000	0	0	0	0	0	0	**886.216.000**
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.302.367.000	366.643.000	304.069.000	0	0	185.488.000	0	2.461.940.000	35.873.000	0	0	264.000.000	0	0	**5.884.507.000**
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	447.585.000	42.048.000	35.923.000	0	0	54.212.000	0	49.238.000	0	0	0	0	0	0	**629.006.000**
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	192.749.000	19.126.000	92.566.000	0	0	3.949.000	0	22.157.000	0	0	0	0	0	0	**330.547.000**
TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ	2.478.902.000	416.042.000	404.908.000	0	0	66.347.000	0	615.485.000	0	0	0	0	0	0	**3.981.684.000**
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	540.951.000	59.447.000	131.101.000	0	0	205.313.000	0	108.817.000	0	0	0	0	0	0	**1.045.629.000**
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.806.854.000	211.015.000	279.108.000	0	0	4.278.887.000	0	138.484.000	0	0	0	2.811.843.000	0	0	**9.526.191.000**
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	574.620.000	65.792.000	257.240.000	0	0	2.167.685.000	0	29.543.000	0	61.548.000	0	0	0	0	**3.156.428.000**
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	263.812.000	48.004.000	65.121.000	0	0	2.775.000	0	56.479.000	55.000.000	524.815.000	260.774.000	0	0	0	**961.006.000**
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	260.231.000	32.298.000	21.917.000	0	0	20.292.000	0	108.247.000	100.000.000	0	0	0	0	0	**442.985.000**
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	208.952.000	26.982.000	37.997.000	0	0	5.880.000	0	24.350.000	0	0	0	0	0	0	**304.161.000**
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	530.799.000	49.330.000	10.696.302.000	0	0	210.000	0	5.464.231.000	965.350.000	0	0	0	0	0	**16.740.872.000**
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU	111.494.000	23.173.000	29.674.000	0	0	206.000	0	51.466.000	0	0	0	0	0	0	**216.013.000**
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	321.660.000	46.733.000	78.776.000	0	0	1.980.099.000	0	27.696.000	0	0	0	0	0	0	**2.454.964.000**
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	323.460.000	46.519.000	31.206.000	0	0	4.422.000	0	221.574.000	0	0	0	0	0	0	**627.181.000**
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	48.693.000	6.894.000	15.231.000	0	0	555.000	0	3.311.000	0	414.674.000	33.000.000	0	0	0	**489.358.000**
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	46.748.000	6.408.000	21.269.000	0	0	1.489.000	0	22.894.000	0	443.147.000	0	0	0	0	**541.955.000**
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	45.570.000	6.069.000	18.897.000	0	0	1.102.000	0	5.539.000	0	837.236.000	0	0	0	0	**914.413.000**
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	22.676.980.000	3.860.467.000	2.841.596.000	0	0	409.200.000	0	120.169.234.000	7.000.000.000	889.991.000	0	0	0	0	**150.847.468.000**
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	19.757.000	2.900.000	5.969.000	0	0	0	0	7.928.000	0	0	0	0	0	0	**36.554.000**
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU	960.637.000	112.454.000	423.528.000	0	0	24.580.000	0	88.629.000	0	0	0	0	0	0	**1.609.828.000**
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	132.544.000	15.383.000	41.199.000	0	0	2.791.000	0	30.774.000	0	0	0	0	0	0	**222.691.000**
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	279.100.000	41.366.000	99.819.000	0	0	3.738.000	0	380.369.000	0	677.033.000	0	0	0	0	**1.481.425.000**
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	43.587.000	5.570.000	11.176.000	0	0	1.236.000	0	1.723.000	0	0	0	0	0	0	**63.292.000**
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	590.673.000	80.651.000	174.117.000	0	0	3.384.413.000	0	98.477.000	0	0	0	3.693.000	0	0	**4.332.024.000**
TÜRKİYE UZAY AJANSI	49.330.000	5.606.000	57.438.000	0	0	35.256.000	0	15.387.000	0	1.932.623.000	0	0	0	0	**2.095.640.000**
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	65.710.000	14.053.000	83.342.000	0	0	44.000	0	185.881.000	0	0	0	0	0	0	**349.030.000**
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	71.569.000	9.465.000	143.738.000	0	0	3.948.000	0	18.464.000	0	0	0	0	0	0	**247.184.000**
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	766.207.000	100.454.000	235.716.000	0	0	452.158.000	0	673.340.000	0	369.291.000	0	0	0	0	**2.597.166.000**
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	39.241.000	9.245.000	12.951.000	0	0	30.000	0	14.771.000	0	0	0	0	0	0	**76.238.000**
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	**379.149.087.000**	**48.978.362.000**	**87.965.912.000**	**0**	**0**	**190.932.874.000**	**0**	**369.561.040.000**	**14.151.023.000**	**23.422.854.000**	**293.774.000**	**4.560.314.000**	**0**	**0**	**1.104.570.443.000**

- "Deprem Kapsamındaki Ödenek" sütunlarında yer alan tutarlar "Toplam Ödenek"lere dahil olup sadece bilgi amaçlı olarak ayrıca gösterilmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: BZ2BBD9A7EDC43 BZ2BB9 Elektronik belge doğrulama adresi: https://evrak.kalkinma.gov.tr/ adresinden belgenizi doğrulayabilirsiniz.

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ (I SAYILI CETVEL)

2026 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

(TL)

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	9.877.549.000	988.065.000	1.590.796.000	0	0	1.747.443.000	0	410.073.000	0	0	0	0	0	0	**14.613.926.000**
CUMHURBAŞKANLIĞI	2.717.988.000	150.530.000	9.679.461.000	0	0	2.316.900.000	0	1.875.719.000	0	0	0	0	0	0	**16.740.598.000**
ANAYASA MAHKEMESİ	439.491.000	46.484.000	246.302.000	0	0	29.826.000	0	31.402.000	0	0	0	0	0	0	**793.505.000**
YARGITAY	2.607.949.000	318.680.000	923.504.000	0	0	141.275.000	0	153.525.000	0	0	0	0	0	0	**4.144.933.000**
DANIŞTAY	1.836.013.000	201.938.000	218.745.000	0	0	47.820.000	0	94.208.000	0	0	0	0	0	0	**2.398.724.000**
HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	820.890.000	83.387.000	133.780.000	0	0	3.505.000	0	41.870.000	0	0	0	0	0	0	**1.083.432.000**
SAYIŞTAY	3.471.741.000	446.079.000	331.221.000	0	0	25.357.000	0	268.000.000	0	0	0	0	0	0	**4.542.398.000**
ADALET BAKANLIĞI	179.330.310.000	19.957.387.000	44.696.709.000	0	0	517.767.000	0	24.754.093.000	4.324.050.000	0	0	0	0	0	**269.256.266.000**
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	305.525.826.000	37.761.542.000	264.364.847.000	0	0	10.368.248.000	0	816.585.000	0	0	0	0	0	0	**618.837.048.000**
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	62.724.405.000	12.180.330.000	9.535.384.000	0	0	4.453.959.000	0	10.281.090.000	275.000.000	2.165.220.000	0	0	0	0	**101.340.388.000**
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	20.450.873.000	1.359.591.000	6.544.740.000	0	0	12.630.468.000	0	2.391.597.000	0	0	0	5.184.000	0	0	**43.382.453.000**
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	23.264.749.000	2.693.587.000	26.531.647.000	0	2.294.847.901.000	3.232.195.482.000	0	2.329.563.000	127.305.000	19.938.119.000	0	181.721.587.000	0	0	**5.783.522.635.000**
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	1.098.523.695.000	131.492.216.000	115.335.991.000	0	0	38.167.898.000	0	126.935.945.000	44.811.700.000	472.806.000	0	0	0	0	**1.510.928.551.000**
SAĞLIK BAKANLIĞI	578.459.674.000	68.391.896.000	189.832.092.000	0	0	3.244.794.000	0	183.449.982.000	38.450.000.000	53.301.000	0	0	0	0	**1.023.431.739.000**
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI	3.190.679.000	500.725.000	202.144.000	0	0	15.090.392.000	0	131.802.414.000	450.000.000	0	0	0	0	0	**150.786.354.000**
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	40.914.210.000	6.338.701.000	20.503.756.000	0	0	363.146.267.000	0	5.640.736.000	1.700.000.000	7.257.000	0	0	0	0	**436.550.927.000**
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	1.205.229.000	148.279.000	49.528.089.000	0	0	161.947.000	0	139.775.000	0	0	0	0	0	0	**51.183.319.000**
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	14.861.350.000	1.909.822.000	2.274.753.000	0	0	4.323.459.000	0	13.901.486.000	2.450.000.000	2.045.879.000	0	0	0	0	**39.316.749.000**
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	3.703.455.000	455.931.000	461.493.000	0	0	22.451.004.000	0	9.474.878.000	9.038.000.000	5.769.789.000	0	11.557.500.000	0	0	**53.874.050.000**
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI	16.891.193.000	2.200.347.000	1.137.308.000	0	0	372.849.447.000	362.300.000.000	8.171.454.000	2.510.000.000	24.748.670.000	0	343.332.000	30.000.000	0	**426.341.751.000**
TİCARET BAKANLIĞI	18.184.984.000	1.954.080.000	1.725.368.000	0	0	30.321.296.000	0	1.840.722.000	277.924.000	48.849.000	0	0	0	0	**54.075.299.000**
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	2.148.586.000	286.571.000	1.897.186.000	0	0	153.215.290.000	0	9.774.587.000	0	3.439.638.000	0	38.680.000.000	0	0	**209.441.858.000**
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	58.980.753.000	7.810.881.000	3.614.242.000	0	0	132.682.515.000	0	8.429.954.000	230.000.000	1.076.036.000	200.000.000	479.503.000	0	0	**213.073.884.000**
MİLLİ GÜVENLİK KURULU GENEL SEKRETERLİĞİ	258.976.000	29.442.000	30.031.000	0	0	4.408.000	0	83.322.000	0	0	0	0	0	0	**406.179.000**
MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI BAŞKANLIĞI	13.819.337.000	1.115.722.000	4.884.922.000	0	0	0	0	3.410.091.000	200.000.000	0	0	0	0	0	**23.230.072.000**
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI	206.648.767.000	20.330.407.000	35.968.969.000	0	0	70.139.000	0	4.777.463.000	2.790.000.000	0	0	0	0	0	**267.795.745.000**
SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI	8.613.523.000	905.518.000	4.979.582.000	0	0	25.945.000	0	1.904.765.000	300.000.000	0	0	0	0	0	**16.429.333.000**
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	317.835.119.000	42.819.170.000	37.156.365.000	0	0	155.076.000	0	26.013.817.000	5.279.000.000	0	0	0	0	0	**423.979.547.000**
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI	110.909.343.000	14.334.758.000	3.494.743.000	0	0	503.576.000	0	1.892.558.000	0	0	0	0	0	0	**131.134.978.000**
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI	6.062.492.000	728.691.000	766.687.000	0	0	10.660.062.000	0	3.682.090.000	472.000.000	35.590.000	0	697.846.000	0	0	**22.633.458.000**
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI	33.524.085.000	4.213.268.000	2.844.594.000	0	0	160.742.000	0	5.780.129.000	1.238.780.000	0	0	0	0	0	**46.522.818.000**
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	9.623.829.000	1.426.443.000	184.485.000	0	0	38.304.000	0	387.974.000	0	0	0	0	0	0	**11.661.035.000**
METEOROLOJİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.464.239.000	347.081.000	171.455.000	0	0	1.237.355.000	0	578.269.000	50.000.000	0	0	0	0	0	**4.798.399.000**
GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞI	10.267.352.000	1.804.869.000	2.965.368.000	0	0	15.039.856.000	0	446.621.000	0	33.496.000	0	0	0	0	**30.557.562.000**
AVRUPA BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	420.449.000	49.663.000	155.074.000	0	0	5.529.150.000	0	22.749.000	0	21.633.000	0	0	0	0	**6.198.718.000**
DEVLET ARŞİVLERİ BAŞKANLIĞI	821.473.000	124.275.000	152.650.000	0	0	3.162.000	0	122.122.000	0	0	0	0	0	0	**1.223.682.000**
İLETİŞİM BAŞKANLIĞI	1.145.986.000	112.625.000	4.598.472.000	0	0	8.380.000	0	202.375.000	0	0	0	0	0	0	**6.067.838.000**
MİLLİ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI	1.592.146.000	239.263.000	170.855.000	0	0	4.031.000	0	697.845.000	0	0	0	0	0	0	**2.704.140.000**
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI	977.135.000	108.322.000	313.909.000	0	0	9.657.000	0	225.430.000	0	977.638.000	0	0	0	287.483.207.000	**290.095.298.000**
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI	3.238.104.000	376.649.000	505.696.000	0	0	1.199.471.072.000	0	260.994.000	0	450.808.000	0	0	0	0	**1.204.303.323.000**
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI	91.789.000	10.232.000	87.400.000	0	0	29.069.000	0	13.817.000	0	17.599.000	0	0	0	0	**249.906.000**
GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ TOPLAMI	**3.178.445.736.000**	**386.753.447.000**	**850.740.815.000**	***0***	**2.294.847.901.000**	**5.633.082.343.000**	***362.300.000.000***	**593.512.089.000**	***114.973.759.000***	**61.302.328.000**	***200.000.000***	**233.484.952.000**	***30.000.000***	**287.483.207.000**	**13.519.652.818.000**

- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarına, özel bütçeli idarelere yapılacak hazine yardımı dahil edilmemiştir.
- "Deprem Kapsamındaki Ödenek" sütunlarında yer alan tutarlar "Toplam Ödenek"lere dahil olup sadece bilgi amaçlı olarak ayrıca gösterilmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Evrak doğrulama adresi: https://evrakdogrulama.tbmm.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER (II SAYILI CETVEL)
2026 YILI BÜTÇESİ ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI

(TL)

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU	804.083.000	74.907.000	47.528.000	*0*	0	178.904.000	*0*	11.613.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**1.117.035.000**
ANKARA ÜNİVERSİTESİ	10.124.199.000	1.172.903.000	929.984.000	*0*	0	1.792.928.000	*0*	1.156.347.000	*202.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**15.176.361.000**
ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.046.424.000	536.581.000	1.194.104.000	*0*	0	251.499.000	*0*	553.913.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**6.582.521.000**
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	8.940.798.000	1.026.242.000	1.194.080.000	*0*	0	1.782.580.000	*0*	1.435.709.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**14.379.409.000**
GAZİ ÜNİVERSİTESİ	7.665.953.000	937.940.000	675.447.000	*0*	0	1.380.907.000	*0*	1.306.446.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**11.966.693.000**
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	8.272.200.000	1.020.403.000	998.078.000	*0*	0	1.651.233.000	*0*	2.801.909.000	*1.519.776.000*	0	*0*	0	*0*	0	**14.743.823.000**
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3.944.387.000	487.961.000	777.163.000	*0*	0	256.304.000	*0*	435.235.000	*20.935.000*	0	*0*	0	*0*	0	**5.901.050.000**
BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	2.329.117.000	326.481.000	627.225.000	*0*	0	134.663.000	*0*	785.155.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**4.202.641.000**
MARMARA ÜNİVERSİTESİ	5.474.169.000	674.349.000	709.224.000	*0*	0	401.179.000	*0*	716.367.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**7.975.288.000**
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2.778.822.000	342.368.000	538.169.000	*0*	0	151.618.000	*0*	272.442.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**4.083.419.000**
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	1.226.686.000	162.576.000	134.604.000	*0*	0	77.957.000	*0*	357.994.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**1.959.817.000**
EGE ÜNİVERSİTESİ	7.932.548.000	1.013.721.000	959.160.000	*0*	0	1.583.876.000	*0*	930.924.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**12.420.229.000**
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	6.505.702.000	837.840.000	722.433.000	*0*	0	1.205.391.000	*0*	868.118.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**10.139.484.000**
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ	3.964.950.000	466.302.000	360.899.000	*0*	0	672.879.000	*0*	531.378.000	*55.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**5.996.408.000**
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ	5.666.578.000	696.493.000	674.475.000	*0*	0	902.680.000	*0*	905.876.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**8.846.102.000**
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ	4.301.006.000	682.999.000	649.382.000	*0*	0	220.842.000	*0*	376.888.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**6.231.117.000**
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	5.727.474.000	719.196.000	859.748.000	*0*	0	767.306.000	*0*	330.617.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**8.404.341.000**
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	5.306.141.000	613.825.000	502.723.000	*0*	0	977.370.000	*0*	682.491.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**8.082.550.000**
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ	5.076.143.000	600.193.000	716.348.000	*0*	0	874.863.000	*0*	628.093.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**7.895.640.000**
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ	4.582.491.000	501.411.000	561.160.000	*0*	0	628.538.000	*0*	1.058.188.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**7.331.788.000**
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ	5.498.031.000	682.725.000	487.983.000	*0*	0	924.704.000	*0*	599.669.000	*390.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**8.193.112.000**
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ	5.596.550.000	657.034.000	486.817.000	*0*	0	856.601.000	*0*	353.054.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**7.950.056.000**
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	4.646.955.000	517.899.000	378.153.000	*0*	0	734.338.000	*0*	650.924.000	*80.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**6.928.269.000**
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	6.669.447.000	762.615.000	1.149.962.000	*0*	0	830.913.000	*0*	285.245.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**9.698.182.000**
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ	5.350.636.000	583.963.000	454.901.000	*0*	0	689.753.000	*0*	567.223.000	*459.981.000*	0	*0*	0	*0*	0	**7.646.476.000**
FIRAT ÜNİVERSİTESİ	5.162.041.000	572.609.000	524.288.000	*0*	0	581.355.000	*0*	998.158.000	*437.778.000*	0	*0*	0	*0*	0	**7.838.451.000**
DİCLE ÜNİVERSİTESİ	5.024.802.000	538.235.000	588.116.000	*0*	0	711.991.000	*0*	224.329.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**7.087.473.000**
VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ	4.660.885.000	522.695.000	487.429.000	*0*	0	483.376.000	*0*	825.731.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**6.980.116.000**
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ	4.431.567.000	530.331.000	523.025.000	*0*	0	583.732.000	*0*	494.713.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**6.563.368.000**
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ	1.147.416.000	137.016.000	218.926.000	*0*	0	42.754.000	*0*	467.558.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.013.670.000**
GEBZE TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.165.077.000	132.085.000	175.486.000	*0*	0	42.877.000	*0*	231.894.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**1.747.419.000**
HARRAN ÜNİVERSİTESİ	3.065.624.000	335.016.000	305.358.000	*0*	0	387.912.000	*0*	260.396.000	*195.497.000*	0	*0*	0	*0*	0	**4.354.306.000**
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	4.275.581.000	526.920.000	482.241.000	*0*	0	585.094.000	*0*	380.590.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**6.250.426.000**
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ	4.100.681.000	482.628.000	428.821.000	*0*	0	632.311.000	*0*	492.404.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**6.136.845.000**
ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ	2.991.891.000	344.915.000	250.381.000	*0*	0	360.246.000	*0*	433.121.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**4.380.554.000**
MERSİN ÜNİVERSİTESİ	4.305.761.000	521.775.000	293.317.000	*0*	0	583.526.000	*0*	305.742.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**6.010.121.000**
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ	4.956.370.000	602.735.000	409.919.000	*0*	0	707.820.000	*0*	569.494.000	*180.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**7.246.338.000**
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ	2.450.039.000	303.194.000	320.179.000	*0*	0	299.973.000	*0*	404.052.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**3.777.437.000**
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ	4.727.090.000	562.933.000	550.508.000	*0*	0	753.718.000	*0*	270.167.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**6.864.416.000**
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ	3.019.780.000	367.169.000	380.465.000	*0*	0	128.121.000	*0*	81.466.000	*50.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**3.977.001.000**
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	3.722.649.000	466.029.000	342.159.000	*0*	0	540.897.000	*0*	294.582.000	*20.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**5.366.316.000**
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	2.643.057.000	309.887.000	298.123.000	*0*	0	146.236.000	*0*	289.706.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**3.687.009.000**
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.719.932.000	314.568.000	240.284.000	*0*	0	386.157.000	*0*	741.789.000	*681.068.000*	0	*0*	0	*0*	0	**4.402.730.000**
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ	2.009.767.000	252.729.000	213.839.000	*0*	0	64.759.000	*0*	141.940.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.683.034.000**
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	2.072.066.000	230.932.000	362.376.000	*0*	0	146.085.000	*0*	333.576.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**3.145.035.000**
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ	4.112.585.000	506.073.000	377.244.000	*0*	0	387.289.000	*0*	331.389.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**5.714.580.000**
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ	1.846.321.000	219.042.000	235.068.000	*0*	0	62.888.000	*0*	152.137.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.515.456.000**
KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ	2.144.582.000	275.138.000	286.203.000	*0*	0	67.823.000	*0*	233.777.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**3.007.523.000**
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ	3.199.421.000	351.342.000	308.525.000	*0*	0	355.068.000	*0*	606.453.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**4.820.809.000**
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	2.963.024.000	367.424.000	328.092.000	*0*	0	130.605.000	*0*	205.940.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**3.995.085.000**
KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ	3.137.877.000	329.495.000	394.427.000	*0*	0	419.733.000	*0*	336.323.000	*40.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**4.617.855.000**
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ	2.531.255.000	290.872.000	352.243.000	*0*	0	321.101.000	*0*	202.734.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**3.698.205.000**
ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ	4.427.545.000	531.604.000	455.145.000	*0*	0	711.871.000	*0*	387.150.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**6.513.315.000**
GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ	698.237.000	89.566.000	123.129.000	*0*	0	39.405.000	*0*	179.557.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**1.129.894.000**
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ	1.581.515.000	184.679.000	165.932.000	*0*	0	42.277.000	*0*	167.507.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.141.910.000**
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ	1.698.911.000	193.368.000	178.646.000	*0*	0	44.681.000	*0*	445.503.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.561.109.000**
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ	2.604.383.000	299.567.000	198.848.000	*0*	0	287.397.000	*0*	448.233.000	*100.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**3.838.428.000**
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ	1.830.803.000	241.042.000	318.932.000	*0*	0	61.154.000	*0*	354.224.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.806.155.000**
UŞAK ÜNİVERSİTESİ	1.497.143.000	176.872.000	214.741.000	*0*	0	86.405.000	*0*	233.719.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.208.880.000**
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ	2.343.340.000	266.486.000	145.787.000	*0*	0	116.683.000	*0*	289.961.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**3.162.257.000**
TEKİRDAĞ NAMIK KEMAL ÜNİVERSİTESİ	2.723.959.000	324.674.000	234.396.000	*0*	0	295.604.000	*0*	384.395.000	*100.000.000*	0	*0*	0	*0*	0	**3.963.028.000**
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ	1.948.342.000	200.373.000	204.819.000	*0*	0	46.546.000	*0*	213.794.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.613.874.000**
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ	1.493.928.000	176.022.000	163.795.000	*0*	0	38.488.000	*0*	175.716.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.047.949.000**
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ	1.837.768.000	208.902.000	170.291.000	*0*	0	62.175.000	*0*	231.263.000	*0*	0	*0*	0	*0*	0	**2.510.399.000**

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B2293B06A7BCC43B2394B Bu kod ile http://evrak.tbmm.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	1.458.266.000	168.244.000	176.287.000	0	0	44.087.000	0	279.137.000	0	0	0	0	0	0	**2.126.021.000**
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ	2.084.885.000	241.475.000	246.145.000	0	0	144.195.000	0	169.575.000	0	0	0	0	0	0	**2.886.275.000**
ADIYAMAN ÜNİVERSİTESİ	1.864.866.000	192.926.000	171.016.000	0	0	62.401.000	0	579.138.000	*443.756.000*	0	0	0	0	0	**2.870.347.000**
ORDU ÜNİVERSİTESİ	1.598.471.000	174.137.000	153.924.000	0	0	107.117.000	0	117.002.000	0	0	0	0	0	0	**2.150.651.000**
AMASYA ÜNİVERSİTESİ	1.348.581.000	168.693.000	117.925.000	0	0	35.414.000	0	116.191.000	0	0	0	0	0	0	**1.786.804.000**
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ	1.347.950.000	148.982.000	143.649.000	0	0	34.625.000	0	212.143.000	0	0	0	0	0	0	**1.887.349.000**
AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ	1.223.607.000	139.086.000	213.189.000	0	0	17.330.000	0	179.346.000	0	0	0	0	0	0	**1.772.558.000**
SİNOP ÜNİVERSİTESİ	1.065.770.000	126.827.000	96.607.000	0	0	26.817.000	0	335.244.000	0	0	0	0	0	0	**1.651.265.000**
SİİRT ÜNİVERSİTESİ	1.387.979.000	148.928.000	133.774.000	0	0	24.729.000	0	216.331.000	0	0	0	0	0	0	**1.911.741.000**
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ	1.300.950.000	155.451.000	152.316.000	0	0	30.782.000	0	307.053.000	0	0	0	0	0	0	**1.946.552.000**
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ	2.230.876.000	253.318.000	274.974.000	0	0	47.248.000	0	174.460.000	0	0	0	0	0	0	**2.980.876.000**
KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ	882.102.000	101.139.000	124.349.000	0	0	18.352.000	0	41.870.000	0	0	0	0	0	0	**1.167.812.000**
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ	1.362.760.000	162.307.000	149.716.000	0	0	32.244.000	0	261.690.000	0	0	0	0	0	0	**1.968.717.000**
ARTVİN ÇORUH ÜNİVERSİTESİ	988.506.000	112.440.000	99.220.000	0	0	21.379.000	0	103.699.000	0	0	0	0	0	0	**1.325.244.000**
BİLECİK ŞEYH EDEBALİ ÜNİVERSİTESİ	1.292.539.000	153.423.000	177.080.000	0	0	29.044.000	0	143.477.000	0	0	0	0	0	0	**1.795.563.000**
BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ	1.056.305.000	108.653.000	162.700.000	0	0	21.316.000	0	135.799.000	0	0	0	0	0	0	**1.484.773.000**
KIRKLARELİ ÜNİVERSİTESİ	1.310.981.000	153.085.000	185.789.000	0	0	35.310.000	0	200.280.000	0	0	0	0	0	0	**1.885.445.000**
OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ	1.144.194.000	129.548.000	110.871.000	0	0	26.588.000	0	85.137.000	0	0	0	0	0	0	**1.496.338.000**
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ	1.411.396.000	138.452.000	203.150.000	0	0	25.415.000	0	263.923.000	0	0	0	0	0	0	**2.042.336.000**
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ	1.230.210.000	125.673.000	197.920.000	0	0	21.507.000	0	104.953.000	0	0	0	0	0	0	**1.680.263.000**
MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ	1.471.138.000	153.685.000	161.815.000	0	0	22.238.000	0	135.383.000	0	0	0	0	0	0	**1.944.259.000**
BATMAN ÜNİVERSİTESİ	1.241.105.000	133.108.000	142.138.000	0	0	21.282.000	0	310.469.000	0	0	0	0	0	0	**1.848.102.000**
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ	734.068.000	80.221.000	167.232.000	0	0	14.591.000	0	118.981.000	0	0	0	0	0	0	**1.115.093.000**
BARTIN ÜNİVERSİTESİ	1.174.996.000	131.273.000	103.269.000	0	0	27.283.000	0	183.113.000	0	0	0	0	0	0	**1.619.934.000**
BAYBURT ÜNİVERSİTESİ	985.613.000	107.008.000	142.814.000	0	0	19.981.000	0	64.201.000	0	0	0	0	0	0	**1.319.617.000**
GÜMÜŞHANE ÜNİVERSİTESİ	1.228.662.000	136.068.000	130.371.000	0	0	28.444.000	0	57.012.000	0	0	0	0	0	0	**1.580.557.000**
HAKKARİ ÜNİVERSİTESİ	742.537.000	83.600.000	98.990.000	0	0	13.627.000	0	195.398.000	0	0	0	0	0	0	**1.134.152.000**
IĞDIR ÜNİVERSİTESİ	1.020.708.000	109.251.000	109.862.000	0	0	18.777.000	0	87.229.000	0	0	0	0	0	0	**1.345.827.000**
ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ	661.996.000	64.759.000	112.607.000	0	0	12.373.000	0	102.164.000	0	0	0	0	0	0	**953.899.000**
MUNZUR ÜNİVERSİTESİ	945.393.000	94.643.000	104.623.000	0	0	20.450.000	0	97.976.000	0	0	0	0	0	0	**1.263.085.000**
YALOVA ÜNİVERSİTESİ	1.088.116.000	124.598.000	129.170.000	0	0	29.934.000	0	232.243.000	0	0	0	0	0	0	**1.604.061.000**
TÜRK ALMAN ÜNİVERSİTESİ	512.187.000	63.962.000	145.405.000	0	0	10.581.000	0	383.817.000	0	0	0	0	0	0	**1.115.952.000**
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ	2.615.514.000	304.939.000	375.180.000	0	0	103.626.000	0	275.647.000	0	0	0	0	0	0	**3.674.906.000**
BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	844.424.000	93.334.000	103.472.000	0	0	14.729.000	0	248.431.000	0	0	0	0	0	0	**1.304.390.000**
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ	1.552.733.000	168.911.000	129.933.000	0	0	56.188.000	0	234.998.000	0	0	0	0	0	0	**2.142.763.000**
İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	1.860.345.000	210.306.000	193.033.000	0	0	106.782.000	0	446.620.000	0	0	0	0	0	0	**2.817.086.000**
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ	4.645.420.000	506.844.000	316.066.000	0	0	772.518.000	0	360.727.000	0	0	0	0	0	0	**6.601.575.000**
ABDULLAH GÜL ÜNİVERSİTESİ	517.650.000	61.267.000	85.507.000	0	0	10.537.000	0	181.788.000	0	0	0	0	0	0	**856.749.000**
ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	628.253.000	72.680.000	107.632.000	0	0	8.416.000	0	71.877.000	0	0	0	0	0	0	**888.858.000**
ADANA ALPARSLAN TÜRKEŞ BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	665.872.000	77.292.000	63.836.000	0	0	17.343.000	0	315.425.000	0	0	0	0	0	0	**1.139.768.000**
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	735.546.000	91.635.000	81.058.000	0	0	18.244.000	0	55.827.000	0	0	0	0	0	0	**982.310.000**
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	5.830.126.000	690.210.000	395.681.000	0	0	233.696.000	0	805.006.000	*348.923.000*	0	0	0	0	0	**7.954.719.000**
BANDIRMA ONYEDİ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ	1.010.739.000	117.216.000	128.078.000	0	0	18.195.000	0	260.992.000	0	0	0	0	0	0	**1.535.220.000**
İSKENDERUN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	775.654.000	93.601.000	114.868.000	0	0	20.612.000	0	284.022.000	*167.483.000*	0	0	0	0	0	**1.288.757.000**
ALANYA ALAADDİN KEYKUBAT ÜNİVERSİTESİ	979.604.000	111.462.000	146.657.000	0	0	39.844.000	0	315.425.000	0	0	0	0	0	0	**1.592.992.000**
İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ	584.966.000	65.977.000	73.935.000	0	0	10.538.000	0	206.562.000	0	0	0	0	0	0	**941.978.000**
İZMİR DEMOKRASİ ÜNİVERSİTESİ	518.080.000	58.257.000	79.457.000	0	0	10.059.000	0	256.109.000	0	0	0	0	0	0	**921.962.000**
YÜKSEKÖĞRETİM KALİTE KURULU	24.257.000	3.083.000	27.857.000	0	0	889.000	0	1.426.000	0	0	0	0	0	0	**57.512.000**
ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ	296.610.000	38.329.000	98.550.000	0	0	2.834.000	0	139.568.000	0	0	0	0	0	0	**575.891.000**
GAZİANTEP İSLAM BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	334.793.000	34.846.000	112.191.000	0	0	3.133.000	0	63.084.000	0	0	0	0	0	0	**548.047.000**
KONYA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	898.330.000	107.544.000	128.450.000	0	0	22.912.000	0	251.224.000	0	0	0	0	0	0	**1.408.460.000**
KÜTAHYA SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	980.161.000	103.897.000	69.221.000	0	0	50.575.000	0	216.333.000	0	0	0	0	0	0	**1.420.187.000**
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ	805.497.000	90.553.000	109.398.000	0	0	11.781.000	0	211.449.000	0	0	0	0	0	0	**1.228.678.000**
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ - CERRAHPAŞA	5.407.512.000	664.331.000	828.574.000	0	0	1.025.983.000	0	2.142.493.000	*985.701.000*	0	0	0	0	0	**10.068.893.000**
ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ	2.286.994.000	268.716.000	280.243.000	0	0	70.196.000	0	115.072.000	0	0	0	0	0	0	**3.021.221.000**
SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	1.163.080.000	157.162.000	130.579.000	0	0	28.741.000	0	95.186.000	0	0	0	0	0	0	**1.574.748.000**
SAMSUN ÜNİVERSİTESİ	631.059.000	74.674.000	58.407.000	0	0	7.961.000	0	223.310.000	0	0	0	0	0	0	**995.411.000**
SİVAS BİLİM VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	235.545.000	24.775.000	65.164.000	0	0	2.299.000	0	223.312.000	0	0	0	0	0	0	**551.095.000**
TARSUS ÜNİVERSİTESİ	463.459.000	48.631.000	43.482.000	0	0	8.603.000	0	251.503.000	0	0	0	0	0	0	**815.678.000**
TRABZON ÜNİVERSİTESİ	864.831.000	103.048.000	89.995.000	0	0	26.130.000	0	272.717.000	0	0	0	0	0	0	**1.356.721.000**
KAYSERİ ÜNİVERSİTESİ	561.295.000	69.349.000	102.601.000	0	0	13.246.000	0	104.678.000	0	0	0	0	0	0	**851.169.000**
KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ	261.171.000	27.782.000	51.505.000	0	0	5.688.000	0	292.398.000	0	0	0	0	0	0	**638.544.000**
ESKİŞEHİR TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1.564.804.000	222.683.000	256.030.000	0	0	46.675.000	0	183.007.000	0	0	0	0	0	0	**2.273.199.000**
ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ	1.364.150.000	186.616.000	115.070.000	0	0	35.165.000	0	299.375.000	0	0	0	0	0	0	**2.000.376.000**
AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ	1.693.998.000	182.744.000	84.765.000	0	0	333.583.000	0	454.299.000	0	0	0	0	0	0	**2.749.389.000**

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:B2293B06A7BC443B2394B Bu kod ile http://evrak.tbmm.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

İDARELER	PERSONEL GİDERLERİ	SOS. GÜV. DEV. PRİMİ GİD.	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ		FAİZ GİDERLERİ	CARİ TRANSFERLER		SERMAYE GİDERLERİ		SERMAYE TRANSFERLERİ		BORÇ VERME		YEDEK ÖDENEK	TOPLAM
			TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK	TOPLAM ÖDENEK	DEPREM KAPSAMINDAKİ ÖDENEK		
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU	3.377.872.000	418.639.000	335.198.000	0	0	13.355.000	0	168.948.000	0	0	0	0	0	0	**4.314.012.000**
ÖLÇME SEÇME VE YERLEŞTİRME MERKEZİ BAŞKANLIĞI	5.217.536.000	121.451.000	2.723.924.000	0	0	8.534.000	0	10.579.000	0	0	0	0	0	0	**8.082.024.000**
SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI	818.618.000	87.398.000	80.648.000	0	0	20.341.000	0	184.376.000	0	0	0	0	0	0	**1.191.381.000**
ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU	99.523.000	15.084.000	32.121.000	0	0	7.408.000	0	14.933.000	0	0	0	0	0	0	**169.069.000**
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ	40.962.000	4.428.000	22.547.000	0	0	2.965.000	0	13.956.000	0	0	0	0	0	0	**84.858.000**
ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ	40.318.000	4.467.000	24.746.000	0	0	4.021.000	0	19.539.000	0	0	0	0	0	0	**93.091.000**
TÜRK DİL KURUMU	93.569.000	12.846.000	38.813.000	0	0	25.295.000	0	21.354.000	0	0	0	0	0	0	**191.877.000**
TÜRK TARİH KURUMU	180.802.000	25.571.000	26.451.000	0	0	34.712.000	0	68.668.000	0	0	0	0	0	0	**336.204.000**
TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU	6.587.192.000	1.247.808.000	4.632.953.000	0	0	8.732.136.000	0	4.464.060.000	0	18.984.348.000	0	0	0	0	**44.648.497.000**
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ	53.160.000	8.583.000	25.148.000	0	0	66.199.000	0	15.352.000	0	0	0	0	0	0	**168.442.000**
KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	25.405.632.000	4.960.361.000	24.617.091.000	0	0	163.517.265.000	0	207.431.766.000	0	0	0	0	0	0	**425.932.115.000**
DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.895.726.000	372.075.000	415.015.000	0	0	74.317.000	0	167.483.000	0	0	0	0	0	0	**3.924.616.000**
DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	3.031.811.000	349.612.000	230.605.000	0	0	137.392.000	0	97.698.000	0	0	0	0	0	0	**3.847.118.000**
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	17.938.639.000	2.808.568.000	8.298.121.000	0	0	764.118.000	0	7.257.737.000	0	599.461.000	0	1.678.927.000	0	0	**39.345.571.000**
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.165.990.000	317.141.000	587.933.000	0	0	467.783.000	0	1.730.657.000	0	0	0	0	0	0	**5.269.504.000**
TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	733.586.000	99.039.000	57.936.000	0	0	12.496.000	0	114.445.000	0	0	0	0	0	0	**1.017.502.000**
MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	2.649.303.000	421.621.000	344.758.000	0	0	210.299.000	0	2.791.383.000	40.673.000	0	0	299.327.000	0	0	**6.716.691.000**
SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	515.433.000	48.398.000	40.730.000	0	0	59.175.000	0	55.827.000	0	0	0	0	0	0	**719.563.000**
TÜRK AKREDİTASYON KURUMU	221.925.000	22.006.000	104.953.000	0	0	4.383.000	0	25.122.000	0	0	0	0	0	0	**378.389.000**
TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ	2.855.033.000	479.049.000	459.091.000	0	0	72.165.000	0	697.845.000	0	0	0	0	0	0	**4.563.183.000**
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU	622.898.000	68.417.000	148.644.000	0	0	224.123.000	0	123.379.000	0	0	0	0	0	0	**1.187.461.000**
KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI	2.079.367.000	242.657.000	316.457.000	0	0	4.843.663.000	0	157.015.000	0	0	0	3.188.109.000	0	0	**10.827.268.000**
TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI BAŞKANLIĞI	661.583.000	75.709.000	291.662.000	0	0	2.357.412.000	0	33.496.000	0	69.784.000	0	0	0	0	**3.489.646.000**
GAP BÖLGE KALKINMA İDARESİ	302.914.000	55.093.000	73.835.000	0	0	3.141.000	0	31.676.000	30.000.000	569.265.000	269.892.000	0	0	0	**1.035.924.000**
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI	299.597.000	37.168.000	24.850.000	0	0	23.008.000	0	9.351.000	0	0	0	0	0	0	**393.974.000**
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU	240.496.000	31.037.000	43.082.000	0	0	6.667.000	0	24.350.000	0	0	0	0	0	0	**345.632.000**
CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞ YURTLARI KURUMU	653.379.000	56.823.000	12.127.624.000	0	0	238.000	0	5.881.246.000	780.350.000	0	0	0	0	0	**18.719.310.000**
MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU	127.900.000	26.583.000	33.645.000	0	0	233.000	0	58.353.000	0	0	0	0	0	0	**246.714.000**
YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI	370.026.000	53.724.000	89.317.000	0	0	2.236.460.000	0	31.403.000	0	0	0	0	0	0	**2.780.930.000**
TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI	372.125.000	53.485.000	35.382.000	0	0	5.014.000	0	251.224.000	0	0	0	0	0	0	**717.230.000**
DOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	56.026.000	7.927.000	17.269.000	0	0	629.000	0	3.754.000	0	469.048.000	36.300.000	0	0	0	**554.653.000**
KONYA OVASI PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	53.815.000	7.372.000	24.115.000	0	0	1.689.000	0	25.958.000	0	502.446.000	0	0	0	0	**615.395.000**
DOĞU KARADENİZ PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI	52.442.000	6.980.000	21.426.000	0	0	1.250.000	0	6.280.000	0	949.270.000	0	0	0	0	**1.037.648.000**
DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	26.057.366.000	4.433.313.000	3.221.843.000	0	0	463.915.000	0	134.412.940.000	6.100.000.000	1.009.085.000	0	0	0	0	**169.598.462.000**
TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ	22.762.000	3.342.000	6.768.000	0	0	0	0	8.989.000	0	0	0	0	0	0	**41.861.000**
TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU	1.106.111.000	129.429.000	480.202.000	0	0	27.678.000	0	100.489.000	0	0	0	0	0	0	**1.843.909.000**
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU	152.573.000	17.697.000	46.712.000	0	0	3.156.000	0	34.892.000	0	0	0	0	0	0	**255.030.000**
TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI	320.272.000	47.453.000	113.176.000	0	0	4.179.000	0	431.268.000	0	767.630.000	0	0	0	0	**1.683.978.000**
HELAL AKREDİTASYON KURUMU	50.160.000	6.405.000	12.672.000	0	0	1.402.000	0	1.953.000	0	0	0	0	0	0	**72.592.000**
MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	680.087.000	92.829.000	197.416.000	0	0	3.791.873.000	0	111.655.000	0	0	0	4.187.000	0	0	**4.878.047.000**
TÜRKİYE UZAY AJANSI	56.815.000	6.455.000	65.124.000	0	0	38.532.000	0	17.446.000	0	2.191.236.000	0	0	0	0	**2.375.608.000**
KAPADOKYA ALAN BAŞKANLIĞI	75.405.000	16.121.000	94.494.000	0	0	50.000	0	210.755.000	0	0	0	0	0	0	**396.825.000**
TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ	82.344.000	10.882.000	162.972.000	0	0	4.474.000	0	20.935.000	0	0	0	0	0	0	**281.607.000**
TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU	881.658.000	115.510.000	267.258.000	0	0	494.858.000	0	763.443.000	0	418.707.000	0	0	0	0	**2.941.434.000**
ULUDAĞ ALAN BAŞKANLIĞI	45.015.000	10.606.000	14.684.000	0	0	40.000	0	16.748.000	0	0	0	0	0	0	**87.093.000**
ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER TOPLAMI	**439.050.456.000**	**56.340.688.000**	**99.956.036.000**	**0**	**0**	**224.627.184.000**	**0**	**416.398.051.000**	**13.428.921.000**	**26.530.280.000**	**306.192.000**	**5.170.550.000**	**0**	**0**	**1.268.073.245.000**

- "Deprem Kapsamındaki Ödenek" sütunlarında yer alan tutarlar "Toplam Ödenek"lere dahil olup sadece bilgi amaçlı olarak ayrıca gösterilmektedir.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: BZ2398D5A7EDC43 BZ2398 Elektronik belge doğrulama adresi: https://evrak.kalkinma.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

EK 3:

Öncelikli Reform Alanlarına Yönelik Düzenlemeler

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://verkakit.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

	Yapılacak İşlem (Kanun*/Karar/ İdari Düzenleme)	İşlemin İçeriği /Açıklaması	Öngörülen Takvim
BÜYÜME VE TİCARET			
Sanayide Yerli Üretim ve Ürün Bazlı Teknolojik Dönüşüm	İdari Düzenleme	Kalkınma Planı ve Mili Teknoloji Hamlesi hedeflerine uygun olarak yerli üretimin ve teknolojik kabiliyetlerin geliştirilmesi sağlanacak, stratejik ürün ve teknolojiler için ürün bazlı yatırım yol haritaları hazırlanacaktır.	2024 1. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Türkiye Varlık Fonu ve özel sektör tarafından gübre ve petrokimya başta olmak üzere sanayinin ihtiyaç duyduğu yeni yatırımlar hayata geçirilecektir.	2024 3. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kritik ürün ve teknolojilerin yerli imkânlarla geliştirilmesi ve üretilmesi için etkin şekilde kullanılacaktır.	2024 1. Çeyrek
	Karar	İhracatta yurt içi katma değerin ve çıktı ürünün teknolojik seviyesini artırmak üzere Dâhilde İşleme Rejiminin öncelikli hedef ürün ve sektör kapsamına ilişkin düzenleme yapılacaktır.	2024 4. Çeyrek
	Karar	Dijital ve yeşil dönüşüm kapsamında, ithalata bağımlılığı azaltmaya ve arz güvenliğini temin etmeye yönelik ulusal kritik hammaddeler stratejisi hazırlanacaktır.	2024 2. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin altyapıları ve kuluçka merkezleri desteklenecek, daha fazla sayıda girişimcinin ekosisteme dâhil edilmesi amacıyla Teknoloji Geliştirme Bölgeleri yaygınlaştırılarak, Ar-Ge, yenilik ve tasarım kapasitesi güçlendirilecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
Lojistik Altyapı ve Demiryolu-Liman Bağlantılarının Güçlendirilmesi	İdari Düzenleme	Yeni sanayi bölgeleri ve lojistik hatları afet riskleri gözetilerek oluşturulacak, mevcut demiryolu altyapısı daha etkin kullanılarak, sanayi bölgeleri ve limanlarla (RORO dâhil) bağlantıları güçlendirilecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Lojistik Merkezlerin ve İltisak Hatlarının İşletme ve Yönetim modellerinin geliştirilmesine yönelik Lojistik Koordinasyon Kurulu yönlendiriciliğiyle mevzuat hazırlıkları tamamlanacaktır.	2024 3. Çeyrek

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Barkodu ile http://evrak.kdm.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Sanayi Alanlarının Genişletilmesi	Karar	Büyük ölçekli ve nitelikli yatırımlar, hızlı büyüyen KOBİ'ler ve entegre tesisler için başta organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri olmak üzere planlı sanayi alanları genişletilecektir.	2024 2. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	EB, OSB, KSS, özel yatırım yerlerinin, hammaddeye erişim, lojistik, enerji, demiryolu, liman bağlantısı ve çevre boyutu açısından tedarik zincirine uygun ve sürdürülebilir şekilde oluşturulması amacıyla alternatif yöntemler geliştirilecektir.	2024 4. Çeyrek
Hedef Odaklı ve Seçici Yatırım Finansmanı	Karar	Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi (YTAK) programı gözden geçirilerek kredi politikası parasal sıkılaştırma sürecini gözetecek şekilde, üretken sektörlerde ihracatı destekleyici ve yüksek katma değerli ürün gruplarına yönelik mevcut yatırım teşvik sistemiyle entegre bir biçimde seçici ve odaklı olarak daha etkin uygulanacaktır.	2024 1. Çeyrek
Planlı Tarımsal Üretim	Karar	Ürün ve tarım parseli bazında asgari ve azami üretim alanları belirlenecek, çiftçi başvurularının, üretim izinlerinin ve ekim kontrolünün çerçevesi ortaya konulacaktır.	2024 2. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Gıda fiyatlarında istikrarı ve arz güvenliğini sağlamayı teminen stratejik tarım ürünlerinde hedef yeterlilik oranları belirlenecek ve üretim planlaması yapılacaktır.	2024 2. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Yaş meyve sebze ürünlerinde mevsimselliği en aza indirmek amacıyla Sera Organize Tarım Bölgesi (OTB) kurulmasına yönelik yatırımlar hızlandırılacak, yeni sera kurulumu ile sera yenileme yatırımları desteklenecektir.	2024 3. Çeyrek
Ekonomik ve Ticari Anlaşmalarda Derinleşme	Kanun	Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik Avrupa Birliği (AB) kurumları ve üye ülkeler nezdinde çalışmalar yürütülecek, AB Gümrük Kodu reformu yakından takip edilerek Gümrük Kanununun uyumu ve AB bilgi sistemlerinin kurulmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2025 1. Çeyrek
	Kanun/Karar/ İdari Düzenleme	Dış ticaretin geliştirilmesinde "dost ülkelerden tedarik" ve "yakın ülkelerden tedarik" gibi yaklaşımlar izlenerek, ortak değer, amaç ve çıkarları olan ülkeler ile ekonomik ve ticari ilişkiler derinleştirilecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Hizmet İhracatının Desteklenmesi	İdari Düzenleme	Turizm, taşımacılık, finansal hizmetler ve danışmanlık, eğitim, sağlık, dizi/film ve animasyon başta olmak üzere kültür endüstrileri, yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik alanlarında verimlilik ve rekabet gücünü esas alan döviz kazandırıcı hizmet ticareti desteklenecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
Madencilik Sektöründe Sürdürülebilirlik	Kanun/İdari Düzenleme	Tüm tabii kaynak yönetim sistemlerinin birbiriyle uyumlu bir kurumsal yapılanmaya kavuşturulmasını teminen bu faaliyetlerin tek elden yönetilmesine yönelik gerekli düzenlemeler yapılacaktır.	2024 3. Çeyrek
	Kanun	Maden arama faaliyetleri mevzuatta kamu yararına faaliyet olarak tanımlanacak ve madenlerin işletilmesinin türlerine, niteliklerine ve sürdürülebilirlik ilkelerine göre detaylı olarak ele alındığı yatırım güvencesini artıracak yeni bir temel düzenleme hazırlanacaktır.	2024 3. Çeyrek
BEŞERİ SERMAYE VE İSTİHDAM			
İşgücü Piyasalarının Güvenceli Esnekleştirilmesi	Kanun	Uzaktan, kısmi ve geçici süreli çalışma ile platform çalışması gibi yeni nesil esnek çalışma modellerinde yaşanan gelişmeler doğrultusunda iş dünyasının ihtiyaçları ve iş-özel yaşam dengesi gözetilerek mevzuat düzenlemeleri hızlı ve etkili bir biçimde hayata	2024 3. Çeyrek
	Kanun	İş Kanununda sosyal taraflar ile diyalog halinde yapılacak değişiklikler ve bu doğrultuda gerçekleştirilecek ikincil mevzuat çalışmaları ile işgücü piyasalarında güvenceli esneklik sağlanacaktır.	2025 1. Çeyrek
Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olan Gençlerin ve Kadınların Eğitime ve İstihdama Katılımı	İdari Düzenleme	Yetkinlik ve becerileri dikkate alan istihdama katılımı artıracak programlar hayata geçirilecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Kadınların işgücüne katılımlarını artırmak üzere girişimcilik, finansal okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlarda programlar yaygınlaştırılacak erişilebilir gündüz bakım merkezlerinin sayısı artırılacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Gençlerin kariyer yönetimine yönelik geleceğin meslekleri de dâhil olmak üzere bilinç düzeyini artıracak faaliyetler yaygınlaştırılacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Girişimcilik Ekosisteminin Geliştirilmesi	Karar/İdari düzenleme (Sürekli)	Girişim şirketlerinin nitelikli personel istihdam etmeleri kolaylaştırılacak, başta kadınlar olmak üzere girişimcilik programları yaygınlaştırılacaktır.	2024 3. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Girişim ekosisteminin ve KOBİ'lerin krediye ulaşım şartları kolaylaştırılacak, kurumsal ve bireysel girişim sermayesi, kitle fonlaması, melek yatırımcılık gibi alternatif ve yenilikçi finansman imkânları artırılacak ve kullanımları yaygınlaştırılacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Nitelikli akredite danışman ve mentor havuzu oluşturularak aktif kullanımı sağlanacak, özellikle öncelikli sektörlerde danışmanlık merkezleri ve platformlar aracılığıyla birebir danışmanlık mekanizmaları geliştirilecektir.	2024 3. Çeyrek (Sürekli)
Yükseköğretimde ve Mesleki Teknik Eğitimde Özel Sektör Odaklı Dönüşüm	İdari Düzenleme	Mesleki ve teknik eğitim müfredatı özel sektörle işbirliği içerisinde güncellenecek, staj ve işbaşı eğitimi programlarının yaygınlaştırmasını sağlayacak şekilde yönetim ve finansman konuları da dâhil olmak üzere özel sektör katılımı artırılacaktır.	2024 4. Çeyrek (Sürekli)
	Karar / İdari Düzenleme	Savunma sanayii, yapay zekâ, siber güvenlik, temiz ve sürdürülebilir enerji ile uzay teknolojileri gibi stratejik alanlarda nitelikli işgücü yetiştirmeye yönelik kamu-üniversite-özel sektör işbirliği programları hayata geçirilecektir.	2024 4. Çeyrek (Sürekli)
	Karar/İdari Düzenleme	Yükseköğretim kontenjanları kamu ve özel sektörün orta vadede ihtiyaç duyduğu işgücü ile uyumlu hale getirilecektir.	2024 4. Çeyrek (Sürekli)
	Kanun	Üniversitelerin yönetişimi geliştirilecek, bu kapsamda, yerelde Mütevelli Heyet veya istişari mahiyette mekanizmalar oluşturularak üniversite-özel sektör-yerel yönetim-STK işbirliği güçlendirilecektir.	2024 4. Çeyrek
FİYAT İSTİKRARI VE FİNANSAL İSTİKRAR			
Enflasyonla Mücadele	Karar	Yönetilen/yönlendirilen fiyatlar geçmiş enflasyona endeksleme davranışının azaltılmasına yardımcı olacak şekilde belirlenecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	Karar	Yatırım- istihdam-üretim ve ihracata dayalı büyüme politikalarıyla fiyat istikrarı odaklı olarak reel sektörü destekleyen finansman imkânı sağlanacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

	Karar/İdari Düzenleme	Ekonomik dengeleri bozucu ve enflasyonu besleyen tüketim artışlarını önleyecek tedbirler alınacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
	Karar	Kira ve konut fiyatlarındaki gelişmeleri de göz önünde bulundurarak, salgın döneminde daralan konut arzının hızla artırılmasına, depremin oluşturduğu konut stokundaki kayıpların telafisine yönelik yeni sosyal konut projeleri geliştirilerek dar gelirli vatandaşların konuta erişim imkânı artırılacaktır.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
Makroihtiyati Sadeleşme	Karar/İdari Düzenleme	KKM'nin mevduat içindeki ağırlığının azalmasını teminen finansal kuruluşlara yönelik getirilen makroihtiyati tedbirler sadeleştirilecektir.	Sürekli
Dijital Türk lirası	İdari Düzenleme	Merkez Bankası Dijital Türk Lirası Araştırma Geliştirme Projesinin ikinci faz pilot bulguları doğrultusunda, dijital Türk lirasının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecektir.	2024 4. Çeyrek
Katılım Finansta Öncü İstanbul Finans Merkezi	Kanun/Karar/İdari Düzenleme	Katılım finansın kurumsal dönüşümü gerçekleştirilecek, katılım sigortacılığı mevzuat altyapısı ve ekosistemi geliştirilecek, İstanbul Finans Merkezi kapsamında yenilikçi, kapsayıcı ve dinamik bir katılım finans ekosisteminin oluşturulmasına yönelik katılım esaslı faaliyet gösteren fintekler desteklenecektir.	2024 1. Çeyrek
İkinci Basamak Emeklilik Sistemi	Kanun	Otomatik Katılım Sisteminin (OKS) işverenlerin de katkısı ile ikinci basamak emeklilik sistemine dönüşeceği tamamlayıcı emeklilik sistemi kurulacaktır.	2024 4. Çeyrek
KAMU MALİYESİ			
Kamu Yatırımlarında Rasyonelleşme	İdari Düzenleme	Kamu yatırım programında rasyonelleştirme çalışmaları yapılmak suretiyle kısa sürede tamamlanarak ekonomik ve sosyal fayda üretecek yatırımlar önceliklendirilecektir.	2024 1. Çeyrek
	İdari Düzenleme	KÖİ projeleri, makroekonomik politikalar, kamu yükümlülükleri ve bütçe dengeleri dikkate alınarak ve dengeli bir risk paylaşımı ile maliyet etkinliği gözetilerek planlanacak ve yürütülecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr adresinden doğrulayabilirsiniz.

Kamu Cari Harcamalarında Rasyonelleşme	İdari Düzenleme	Kamu hizmetleri, bütçe imkânları içinde kalınarak azami tasarruf anlayışı içinde yerine getirilecektir. Harcama gözden geçirmeleri sistematik hale getirilerek verimsiz harcama alanları tasfiye edilecek ve yeni harcama alanları sınırlandırılacaktır.	2024 1. Çeyrek
	Kanun	Kamu ihale mevzuatı uluslararası norm ve standartlara uyumlu olacak şekilde dijitalleşmeyi, yenilikçiliği ve sürdürülebilirliği destekleyen ve önceleyen satın alma yaklaşımıyla güncellenecektir.	2024 2. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Kamu taşıtlarının kullanımı ihtiyaç analizleri çerçevesinde sistematik olarak gözden geçirilecek, taşıt ihtiyaçları öncelikle geçici tahsisle ya da ihtiyaç fazlası taşıtların devri suretiyle karşılanacak ve yeni taşıt edinimlerinde yerli üretim ile çevreci araçlara öncelik verilecektir.	2024 1. Çeyrek
Vergilemede Adalet ve Etkinlik	Kanun	Gelir, kurumlar, katma değer vergileri kanunları ile vergi usul kanununun, vergilemede adalet, eşitlik, öngörülebilirlik ve şeffaflık ilkeleri temelinde, vergi tabanının genişletilmesi ve gönüllü uyumun artırılması, sade ve kolay uygulanabilir bir yapı oluşturulması amacıyla güncellenmesi yönünde düzenlemeler hayata geçirilecek, orta vadede doğrudan vergilerin payı artırılacaktır.	2024 3. Çeyrek
	Kanun	Vergi harcamaları gözden geçirilerek etkin olmayan istisna, muafiyet ve indirimler kaldırılacaktır.	2024 3. Çeyrek
Dijitalleşme Odağında Kayıt Dışılıkla Mücadele	İdari Düzenleme	Kayıt dışılıkla mücadele, teknolojik imkânlardan daha çok faydalanılarak tüm tarafların etkin katılımıyla yürütülecektir.	2024 4. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Kayıt dışı istihdam ve kayıt dışı ücretle mücadelede veri analizine dayalı risk odaklı denetim faaliyetleri artırılarak prim tabanı genişletilecektir.	2024 4. Çeyrek
	Kanun	Dijital olarak alınıp satılabilen ve transfer edilebilen, dijital bir değeri temsil eden sanal varlıklar kullanılarak yapılan işlemlere yönelik mevzuat çalışmaları sürdürülecektir.	2024 4. Çeyrek
Sosyal Güvenlik Sisteminin Mali Sürdürülebilirliğinin Güçlendirilmesi	Kanun	Sosyal güvenlik sisteminde fiili ve yasal kapsamın artırılması doğrultusunda kadın, gençler, engelliler başta olmak üzere çalışma hayatına kalıcı katılımı sağlamayı teminen esnek çalışma biçimleri	2024 4. Çeyrek

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

		yaygınlaştırılacak, sosyal güvenlik mevzuatı ve uygulamaları değişen işgücü piyasası koşullarına ve yeni nesil esnek çalışma şekillerine daha uyumlu hale getirilecektir.	
	Kanun	İstihdam teşviklerinden etkin olmayanlar sonlandırılacak, kadın, genç ve engellilere yönelik teşviklerin ağırlığı artırılarak teşvik sisteminin sade ve etkin bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır.	2025 2. Çeyrek
	Kanun/İdari Düzenleme	Sosyal güvenlik sisteminde kişilerin daha çok istihdamda kalmasını teşvik eden, hakkaniyeti ve aktüeryal dengeyi önceleyen düzenlemeler hayata geçirilerek sistemin mali sürdürülebilirliği güçlendirilecektir.	2024 3. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Prim borçlarının takip ve tahsilat süreçleri etkinleştirilecektir.	2024 3. Çeyrek
Kaliteli ve Etkin Sağlık Sistemi	İdari Düzenleme	Akılcı ilaç kullanımı teşvik edilerek, ilaç ve tedavi harcamaları rasyonelleştirilecektir.	2024 3. Çeyrek
	Kanun	Sağlık ürün ve hizmetlerinde talep kontrolünün ve hizmet basamaklarının uygun kullanımının sağlanması amacıyla teşvik edici mekanizmalar geliştirilecektir.	2024 3. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Sağlık hizmetlerinin geri ödemesinde risk analizine ve hizmet sunucularının davranışlarını dikkate alan denetim modelleri geliştirilecektir.	2024 3. Çeyrek
Sosyal Yardım Uygulamalarında Etkinleştirme	Kanun/İdari Düzenleme	Sosyal yardım sistemi gözden geçirilecek, işgücüne katılıma mani olmayacak şekilde bütünleşik bir yapıda aile odaklı ve fert başına asgari bir geliri garanti edecek şekilde yeniden kurgulanarak Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarının daha etkin kullanımı sağlanacaktır.	2024 4. Çeyrek
KİT Yönetişim Reformu	Kanun/İdari Düzenleme	KİT'lerin üst yönetiminde kurumsal yönetim anlayışının güçlendirilmesi yönünde ilgili mevzuatta düzenleme yapılacaktır. Performansa dayalı ölçüm yöntemleri kullanılarak kamu işletmelerinin ve yönetim kurullarının hesap verebilirliği artırılacaktır. Faaliyetleri nedeniyle sektörel, idari ve mali alanlarda birbirleri ile etkileşim içerisinde olan kamu işletmeleri arasında eşgüdümü sağlayacak mekanizmalar kurulacak ve kurumsal düzenlemeler hayata geçirilecektir.	2024 3. Çeyrek

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrak.kdk.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

AFET YÖNETİMİ			
Afetlere Duyarlı Bütünleşik Mekânsal Planlama	İdari Düzenlenme	Mekânsal planların yapımında ve uygulanmasında çoklu afet tehlikelerine karşı dirençliliğin sağlanmasına yönelik kriter ve önlemlere ilişkin mevzuatta düzenleme yapılacaktır.	2024 1. Çeyrek
Kentsel Dönüşüm	Kanun	Kentsel dönüşüm uygulamalarının hızlandırılması ve uygulamalarda bütünlüğün sağlanması yönünde mevzuat gözden geçirilerek gerekli düzenlemeler yapılacaktır.	2024 1. Çeyrek
Afet Konutu Üretimi	Kanun/İdari Düzenlenme	Afet konut üretiminde hak sahipliği süreçlerinin iyileştirilecek, maliyet etkin afet konut üretimi sağlanacak ve geri ödeme sistemleri gözden geçirilecektir.	2024 1. Çeyrek
	İdari Düzenlenme	Sosyal konut üretiminde afet riski yüksek olan bölgelere öncelik verilecektir.	Sürekli
Afet Sigorta Mekanizması	Karar	Tüm afet tehlikelerini kapsayacak afet sigortası geliştirilerek yaygınlaştırılacak, zorunlu deprem sigortasının beyanı ve ödemesinin etkin takibi sağlanacaktır.	2024 3. Çeyrek
YEŞİL VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM			
İklim Değişikliği Mevzuatı, Emisyon Ticaret Sistemi, Sınırda Karbon Düzenlemesi Mekanizmasına Uyum	Kanun/Karar/İdari Düzenleme	Yeşil dönüşümün ve 2053 net sıfır emisyon hedefinin gerçekleştirilmesi ve sürdürülmesi için sera gazı emisyonlarının azaltılmasına ve iklim değişikliğine uyuma yönelik faaliyetlerle iklim değişikliğiyle mücadeleye ilişkin planlama ve uygulama araçları düzenlenecektir.	2024 1. Çeyrek (Sürekli)
Yeşil Taksonomi ve Sürdürülebilir Finansman	Kanun/Karar/İdari Düzenleme	Uluslararası sınıflama sistemi ile uyumlu ve Türkiye'nin özgün ihtiyaçlarını gözeten Ulusal Yeşil Taksonomi oluşturulacak, sürdürülebilir finans konusundaki kurumsal kapasite artırılarak yeşil finansman ekosistemi geliştirilecek, bankaların iklime bağlantılı finansal risklerinin analizine ve çevresel hedeflere olan katkılarının ölçülmesine ilişkin gerekli mevzuat altyapısı oluşturulacak, Çevresel, Sosyal ve Yönetişimsel kriterler çerçevesinde yenilikçi ve sürdürülebilir finansman araçları geliştirilerek yatırımların finansman ihtiyaçları karşılanacaktır.	2025 1. Çeyrek (Sürekli)
Yerli Enerji Kaynakları	Kanun	Türkiye'nin ısı potansiyelinin değerlendirilmesi ve atık ısının kullanılabilmesi için ısı arzına yönelik gerekli mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.	2024 2. Çeyrek

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrak.kkb.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

Ulusal Veri Stratejisi	İdari Düzenleme	Strateji ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.	2024 3. Çeyrek
Dijital Devlet Stratejisi	İdari Düzenleme	Strateji ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.	2024 2. Çeyrek
Siber Güvenlik Stratejisi	İdari Düzenleme	Strateji ve Eylem Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.	2025 3. Çeyrek
Mikro Veriye Erişimin Geliştirilmesi	Kanun/İdari Düzenleme	Uzaktan erişim üzerinden mikro veri sunumunun yasal zeminine yönelik hazırlıklar tamamlanacak, bilimsel araştırmalara yönelik Elektronik Veri Araştırma Merkezi (E-VAM) projesi hayata geçirilecektir.	2024 1. Çeyrek
Merkezi Dijital Altyapı ve Araçlarla KOBİ'lerin Bütüncül Dijital Dönüşümü	İdari Düzenleme	KOBİ'lerde yaygın olarak ihtiyaç duyulan dijitalleşme ihtiyaçları merkezi bir altyapı ve destekleyici yazılım araçlarıyla karşılanacaktır.	2024 4. Çeyrek (Sürekli)
Dijital Finansal Altyapı ve Yerli Fintek	Kanun/Karar/ İdari Düzenleme	Fintek alanında yerli teknolojilerin geliştirilmesine yönelik tedbirler alınacak, blokzincir tabanlı akıllı sözleşmeler üzerinden menkul kıymet ihraçları yapılacak, ihraç süreçleri dijitalleştirilecektir.	2025 1. Çeyrek
İŞ VE YATIRIM ORTAMI			
Uluslararası Normlara Uygun, Şeffaf ve Öngörülebilir Düzenlemeler	Kanun/İdari Düzenleme	Uluslararası standartlar dikkate alınarak, iş ve yatırım ortamının dijital dönüşümünde karşılıklı işlerlik, emniyet, veri koruma, kapsayıcılık, sürdürülebilirlik ve uluslararası işbirliği ilkelerine dayanarak belirlenecek, ulusal standartlar çerçevesinde mevzuatta boşluk analizi yapılacak ve gerekli mevzuat taslakları hazırlanacaktır.	2024 3. Çeyrek
	Kanun/İdari Düzenleme	Yargılama süreçlerinin etkinleştirilmesi ve alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin daha da güçlendirilmesi sağlanacaktır.	2024 3. Çeyrek
	Kanun	Mal ve hizmet ihracatını etkileyen yönleriyle AB dijital ekonomi düzenlemeleri doğrultusunda, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK)'nın Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (GDPR) başta olmak üzere AB müktesebatına uyum süreci tamamlanacaktır. Doğrudan yatırımlar açısından aciliyet taşıyan hususlarda düzenlemeler daha erken gündeme alınacaktır.	2024 4. Çeyrek

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi http://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

	Kanun	Dijital pazarlarda ortaya çıkan pazar aksaklıkları ve adil olmayan uygulamalarla mücadele ve bu alanda Avrupa Birliği müktesebatı ile uyum için Rekabetin Korunması Hakkında Kanun güncellenecektir.	2024 1. Çeyrek
Bürokratik İşlemlerde Sadeleşme	İdari Düzenleme	Şirket ve ticaret sicili işlemlerinde dijital uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.	2024 3. Çeyrek
	İdari Düzenleme	Yatırımlara ilişkin izin, lisans, ruhsat gibi işlemlerin çevrimiçi platforma taşınması sağlanacak ve süreçler kısaltılacaktır.	2025 2. Çeyrek
Yatırım Yeri Tahsisi ve Altyapı Destekleri	İdari Düzenleme	Yatırımcıların faydalanması için uygun yatırım yerlerini içeren yatırım yeri envanteri oluşturulacaktır.	2025 1. Çeyrek (Sürekli)
	İdari Düzenleme	Hazine arazileri uzun dönemli yatırım ihtiyaçları çerçevesinde çevresel ve sosyal etkiler dikkate alınarak bölgesel, sektörel ve ölçek bazında planlanacak ve tahsis süreçleri hızlandırılacaktır.	2024 2. Çeyrek
	Kanun/Karar/ İdari Düzenleme	İmalat sanayiine yönelik büyük ölçekli ve stratejik yatırımların yatırım yeri tahsis süreçlerinin hızlandırılması amacıyla kamulaştırma süreci gözden geçirilecektir.	2024 3. Çeyrek

***Kanun olarak belirtilenler TBMM gündemine sunulacak olan teknik ve idari çalışmaların tamamlanacağını ifade etmektedir.**

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID:[illegible] Bu belgeyi https://evrakdin.org.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.

www.sbb.gov.tr

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI
STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI

Necatibey Cad. No. 110/A 06570 Yücetepe/ANKARA
Tel: +90 (312) 294 50 00 Faks: +90 (312) 294 52 98

STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI YAYINLARI BEDELSİZDİR, SATILAMAZ.

5070 sayılı kanun gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. ID: [illegible] Barkodu ile http://evrak.kdm.gov.tr/ adresinden doğrulayabilirsiniz.